

Monitoring banków 2017

Monitoring of banks 2017

Monitoring banków 2017

Monitoring of banks 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Studiów Makroekonomicznych I Finansów
Statistics Poland, Macroeconomics Studies and Finance Department

Kierujący

Supervised

Mirosław Błażej

Zespół autorski

Editorial team

dr Magdalena Mądra-Sawicka, Wojciech Bąbik

Prace redakcyjne

Editorial work

dr Magdalena Mądra-Sawicka, Wojciech Bąbik

Skład, łamanie i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marek Bartosz, Andrzej Paluchowski

ISSN: 1689–4626

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. XXX/2018/nakł. XXX

Przedmowa

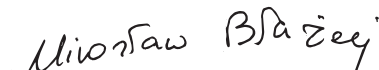
Przekazujemy Państwu kolejne wydanie publikacji „Monitoring banków”. Głównym jej celem jest przedstawienie informacji dotyczących działalności i wyników finansowych sektora bankowego w Polsce.

W publikacji wykorzystano dane pochodzące ze sprawozdawczości Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, a także dane i informacje publikowane przez instytucje międzynarodowe, w tym Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Europejski Bank Centralny, Komisję Europejską i Bank Światowy.

W publikacji prezentujemy główne tendencje rozwojowe sektora bankowego oraz analizę wyników finansowych polskich banków i wskaźniki określające ich standing finansowy. W części tabelarycznej (Aneks statystyczny w formie elektronicznej) zawarte zostały informacje o bilansie, rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych, rentowności i adekwatności kapitałowej poszczególnych grup banków.

Dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom zgłaszającym uwagi, które mogą przyczynić się do kształtowania i wzbogacenia treści kolejnych wydań tej publikacji.

Dyrektor
Departamentu Studiów Makroekonomicznych
i Finansów

Mirosław Błażej

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, grudzień 2018 r.

Preface

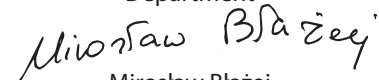
We present another edition of the "Monitoring of Banks". The aim of this publication is to present data on banking sector in Poland.

Data presented comes from the reports of the National Bank of Poland and the Polish Financial Supervision Authority, as well as from international institutions, such as the International Monetary Fund, the European Central Bank, the European Commission and World Bank.

In the publication there are presented main trends of the banking sector, analysis of the financial results of Polish banks and financial standing indicators. Statistical Annex (in digital version) includes assets balance, profit and loss and cash flow statements, profitability as well as capital adequacy of particular groups of banks.

We would like to express our gratitude to all persons and institutions for their suggestions, which might contribute to the development and enrichment of the following editions of this publication.

Director of
Macroeconomic Studies and Finance
Department

Mirosław Błażej

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Warsaw, December 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	4
Spis tablic	7
<i>List of tables</i>	7
Spis wykresów	9
<i>List of charts</i>	9
Spis map	11
<i>List of maps</i>	11
Objaśnienia znaków umownych	12
<i>Symbols</i>	12
Ważniejsze skróty	12
<i>Main abbreviations</i>	12
Synteza	15
<i>Executive summary</i>	16
Rozdział 1. Sektor bankowy w Unii Europejskiej	17
<i>Chapter 1. The banking sector in the European Union</i>	17
1.1. Uwarunkowania makroekonomiczne funkcjonowania banków w UE	17
<i>1.1. Macroeconomic conditions of banks' functioning in EU</i>	17
1.2. Sektor bankowy w Unii Europejskiej	25
<i>1.2. Banking sector in the European Union</i>	25
Rozdział 2. Polski sektor bankowy	37
<i>Chapter 2. Polish banking sector</i>	37
2.1. Regulacje polskiego sektora bankowego	37
<i>2.1. Polish banking sector regulations</i>	37
2.2. Struktura podmiotowa sektora bankowego	39
<i>2.2. Structure of the Polish banking sector</i>	39
2.3. Adekwatność kapitałowa	45
<i>2.3. Capital adequacy</i>	45
2.4. Rachunek przepływów pieniężnych	51
<i>2.4. Cash flow statement</i>	51
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	51
<i>Cash flows from operating activities</i>	51
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	51
<i>Cash flows from investing activities</i>	51
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	52
<i>Cash flows from financing activities</i>	52
Środki pieniężne na koniec okresu	54
<i>Cash at the end of the period</i>	54

2.5. Wyniki finansowe polskiego sektora bankowego	57
2.5. <i>Financial results of the Polish banking sector</i>	57
Bilans	57
<i>Balance Sheet</i>	57
Rachunek zysków i strat	67
<i>Profit and Loss Account</i>	67
2.6. Wskaźniki rentowności sektora bankowego	69
2.6. <i>Profitability indicators of the Polish banking sector</i>	69
Uwagi metodologiczne	71
<i>Methodological notes</i>	72
Bibliografia	73
<i>Bibliography</i>	73
Spis baz danych	74
<i>List of databases</i>	74
Spis tablic aneksu statystycznego (dostępny w wersji elektronicznej w formacie XLS)	75
<i>List of tables in statistical appendix (available only in the digital version in XLS format)</i>	75

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Dane dotyczące sektora bankowego w UE	25
Table 1.	Data on banking sector in the EU	25
Tablica 2.	Udział aktywów krajowych instytucji kredytowych w aktywach ogółem instytucji kredytowych w danym kraju	26
Table 2.	Share of assets of domestic credit institutions in assets of credit institutions total in the country concerned	26
Tablica 3.	Dynamika wartości aktywów sektora bankowego w krajach UE (aktywa wyceniono w EUR)	28
Table 3.	Dynamics of banking sector assets in the EU countries (assets valued in EUR)	28
Tablica 4.	Udział zagrożonych kredytów i pożyczek brutto w kredytach i pożyczkach brutto ogółem w UE	29
Table 4.	Total gross non-performing loans and advances as % of total gross loans and advances in the EU	29
Tabela 5.	Wskaźniki rentowności kapitału własnego (ROE) i aktywów (ROA) banków w krajach UE ..	31
Table 5.	Coefficients return on equity (ROE) and return on assets (ROA) of banks in the EU	31
Tablica 6.	Współczynniki adekwatności kapitałowej banków w krajach UE	32
Table 6.	Capital adequacy coefficients of banks in the EU	32
Tablica 7.	Udział aktywów pięciu największych instytucji kredytowych w aktywach ogółem instytucji kredytowych w krajach Unii Europejskiej	33
Table 7.	Share of total assets of five largest credit institutions in total assets of credit institutions in the EU	33
Tablica 8.	Średnia liczba zatrudnionych w krajowych instytucjach kredytowych w Unii Europejskiej	35
Table 8.	Average number of employees of domestic credit institutions in the EU	35
Tablica 9.	Liczba banków w Polsce	39
Table 9.	Number of banks in Poland	39
Tablica 10.	Sieć oddziałów oraz innych placówek banków	41
Table 10.	Network of banking offices	41
Tablica 11.	Liczba zatrudnionych w polskim sektorze bankowym	43
Table 11.	Number of employees in the Polish banking sector	43
Tablica 12.	Liczba prowadzonych rachunków depozytowych	45
Table 12.	Number of deposit accounts	45
Tablica 13.	Współczynniki adekwatności kapitałowej według grup banków	47
Table 13.	Capital adequacy ratios by groups of banks	47
Tablica 14.	Fundusze własne i wymogi kapitałowe wg CRR/CRDIV (stan na dzień 31 XII)	48
Table 14.	Own funds and capital requirements according to CRR/CRDIV (as of 31 XII)	48
Tablica 15.	Wskaźnik bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (w % łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	49
Table 15.	Ratio of other systemically important institution buffer (as % of total risk exposure amount) ..	49
Tablica 16.	Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych	52
Table 16.	Selected items of cash flow statement	52
Tablica 17.	Środki pieniężne na koniec okresu	55
Table 17.	Cash and cash equivalents at the end of the period	55

Tablica 18. Podstawowe dane dotyczące sektora bankowego	59
<i>Table 18. Basic data on the Polish banking sector</i>	<i>59</i>
Tablica 19. Wskaźniki rentowności aktywów (ROA) i kapitału własnego (ROE) w polskim sektorze bankowym	69
<i>Table 19. Profitability ratios of assets (ROA) and equity (ROE) in the Polish banking sector</i>	<i>69</i>

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Kapitalizacja spółek giełdowych	17
Chart 1.	<i>Capitalization of listed companies</i>	17
Wykres 2.	Aktywa banków centralnych w relacji do PKB	18
Chart 2.	<i>Assets of central banks in relation to GDP</i>	18
Wykres 3.	Koniunktura w działalności finansowej i ubezpieczeniowej w Polsce i w Unii Europejskiej	20
Chart 3.	<i>The business climate in financial and insurance activities in Poland and in the European Union</i>	20
Wykres 4.	Wybrane indeksy GPW	22
Chart 4.	<i>Selected WSE index</i>	22
Wykres 5.	Stopy zwrotu z indeksów sektorowych w 2017 r.	23
Chart 5.	<i>Return rates for sectoral subindices in 2017</i>	23
Wykres 6.	Kapitalizacja banków na GPW	24
Chart 6.	<i>Market capitalisation of banks on WSE</i>	24
Wykres 7.	Udział banków w obrotach na GPW	24
Chart 7.	<i>Share of banks in turnover on WSE</i>	24
Wykres 8.	Udział kapitału zagranicznego w kapitale (funduszu) podstawowym według kraju pochodzenia	40
Chart 8.	<i>Share of foreign investors in capital by country of origin</i>	40
Wykres 9.	Liczba placówek banków i liczba aktywnych klientów bankowości internetowej	44
Chart 9.	<i>Number of banking offices and number of active customers of the Internet banking</i>	44
Wykres 10.	Łączny współczynnik kapitałowy według grup banków	50
Chart 10.	<i>Total capital ratio by groups of banks</i>	50
Wykres 11.	Przepływy pieniężne netto	56
Chart 11.	<i>Net cash flow</i>	56
Wykres 12.	Struktura środków pieniężnych	57
Chart 12.	<i>Structure of cash and cash equivalents</i>	57
Wykres 13.	Suma bilansowa według grup banków	58
Chart 13.	<i>Balance sheet total by banking groups</i>	58
Wykres 14.	Kredyty polskiego sektora bankowego	60
Chart 14.	<i>Loans of the Polish banking sector</i>	60
Wykres 15.	Kredyty dla przedsiębiorstw wg grup banków	61
Chart 15.	<i>Loans to enterprises by banking groups</i>	61
Wykres 16.	Kredyty gospodarstw domowych wg grup banków	62
Chart 16.	<i>Loans for households by banking groups</i>	62
Wykres 17.	Pasywa polskiego sektora bankowego	63
Chart 17.	<i>Liabilities and equity the Polish banking sector</i>	63

Wykres 18. Depozyty polskiego sektora bankowego	64
Chart 18. Deposits the Polish banking sector	64
Wykres 19. Depozyty przedsiębiorstw według grup banków	65
Chart 19. Deposits of enterprises by banking groups	65
Wykres 20. Depozyty gospodarstw domowych wg grup banków	65
Chart 20. Deposits of households by banking groups	65
Wykres 21. Wartość kapitału własnego według grup banków	66
Chart 21. Value of equity capital by banking groups	66
Wykres 22. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat sektora bankowego	68
Chart 22. Selected items of income statement of the Polish banking sector	68
Wykres 23. Wskaźnik rentowności aktywów (ROA) według grup banków	70
Chart 23. Profitability ratio of assets (ROA) by banking groups	70
Wykres 24. Wskaźnik rentowności kapitału własnego (ROE) według grup banków	70
Chart 24. Profitability ratio of equity (ROE) by banking groups	70

Spis map

List of maps

Mapa 1. Liczba placówek banków (wraz z centralami) wg województw według stanu w dniu 31 XII 2017 r.....	42
<i>Map 1. Number of banking offices by voivodships as of 31 XII 2017.....</i>	<i>42</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak (#)	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics</i>
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny <i>Bank Guarantee Fund</i>
BoE	Centralny bank Anglii <i>Bank of England</i>
BoJ	Centralny bank Japonii <i>Bank of Japan</i>
BŚ <i>WB</i>	Bank Światowy <i>World Bank</i>
CRD IV	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE. <i>Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, amending Directive 2002/87/EC and repealing Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC</i>

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
CRR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 <i>Regulation (EU) No 575/2013 Of The European Parliament And Of The Council of 26 June 2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012</i>
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
EBC <i>ECB</i>	Europejski Bank Centralny <i>European Central Bank</i>
Skrót (cd.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Znaczenie (cd.) <i>Meaning (cont.)</i>
EUROSTAT	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
Fed	System Rezerwy Federalnej Stanów Zjednoczonych <i>Federal Reserve</i>
FOMC	Federalny Komitet do spraw Operacji Otwartego Rynku <i>Federal Open Market Committee</i>
GPW <i>WSE</i>	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie <i>Warsaw Stock Exchange</i>
GUS	Główny Urząd Statystyczny <i>Statistics Poland</i>
KE <i>EC</i>	Komisja Europejska <i>European Commission</i>
KNF <i>PFSA</i>	Komisja Nadzoru Finansowego <i>Polish Financial Supervision Authority</i>
MF	Ministerstwo Finansów <i>Ministry of Finance</i>
MFW <i>IMF</i>	Międzynarodowy Fundusz Walutowy <i>International Monetary Fund</i>
mld <i>bln</i>	miliard <i>billion</i>
mln <i>mIn</i>	milion <i>million</i>
MREL	minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych <i>minimum requirement for own funds and eligible liabilities</i>
MSP	Małe i średnie przedsiębiorstwa <i>Small and Medium Enterprises</i>
NBP	Narodowy Bank Polski <i>National Bank of Poland</i>
NC	NewConnect <i>NewConnect</i>
OFE <i>OPE</i>	Otwarte Fundusze Emerytalne <i>Open Pension Funds</i>
O/N	lokata nocna <i>overnight</i>
p.b.	punkt bazowy <i>basis point</i>
PKB <i>GDP</i>	Produkt krajowy brutto <i>Gross Domestic Product</i>

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
PKD <i>NACE</i>	Polska Klasyfikacja Działalności <i>National Classification of Economic Activities</i>
p. proc. <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
ROA	Rentowność aktywów <i>Return on Assets</i>
ROE	Rentowność kapitałów <i>Return on Equity</i>
QQE	Ilościowe i jakościowe luzowanie w polityce monetarnej <i>Quantitative and Qualitative Easing</i>
RPP	Rada Polityki Pieniężnej <i>Monetary Policy Council</i>
SKOK	Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe <i>Co-operative Savings and Credit Unions</i>
TCR	Łączny współczynnik kapitałowy <i>Total Capital Ratio</i>
Skrót (cd.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Znaczenie (cd.) <i>Meaning (cont.)</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
UE <i>EU</i>	Unia Europejska <i>European Union</i>
WEO	Raport o stanie gospodarki światowej MFW <i>World Economic Outlook</i>
WIG	Warszawski Indeks Giełdowy <i>Warsaw Stock Exchange Index</i>
WIG20	Indeks giełdowy 20 największych spółek notowanych na GPW <i>Warsaw Stock Exchange Index of 20 largest companies</i>
WIG-BANKI	Subindeks giełdowy spółek sektora bankowego <i>WSE sub-index of banking sector</i>
WIG-BUDOW	Subindeks giełdowy spółek sektora budowlanego <i>WSE sub-index of construction sector</i>
WIG-CHEMIA	Subindeks giełdowy spółek sektora chemicznego <i>WSE sub-index of chemical sector</i>
WIG-INFO	Subindeks giełdowy spółek sektora informatycznego <i>WSE sub-index of IT sector</i>
WIG-MEDIA	Subindeks giełdowy spółek sektora medialnego <i>WSE sub-index of media sector</i>
WIG-ODZIEŻ	Subindeks giełdowy spółek sektora odzieżowego <i>WSE sub-index of clothes sector</i>
WIG-PALIWA	Subindeks giełdowy spółek sektora „przemysł paliwowy” <i>WSE sub-index of oil and gas industry sector</i>
WIG-SPOZYW	Subindeks giełdowy spółek sektora „przemysł spożywczy” <i>WSE sub-index of food industry sector</i>
WIG-SUROWCE	Subindeks giełdowy spółek branży surowcowej <i>WSE sub-index of basic-materials sector</i>
zł	złoty
zł	złoty

Synteza

W końcu 2017 r. liczba banków w Polsce wynosiła 616 i była niższa w porównaniu z końcem poprzedzającego roku o 5 banków spółdzielczych.

Zmniejszyła się również liczba pracujących ogółem w sektorze bankowym o 2,7% wraz ze spadkiem liczby oddziałów oraz innych placówek banków.

Polski sektor bankowy w 2017 r. odnotował spadek wyniku finansowego netto o 1,2% do kwoty 13,6 mld zł, przy wzroście sumy bilansowej o 4,1% do kwoty 1 776,8 mld zł.

Zysk netto ukształtował się na poziomie 14,6 mld zł i był wyższy niż w poprzednim roku o 1,2%, a strata netto wyniosła 0,9 mld zł, zwiększając swój poziom o 58,0%.

Wynik finansowy netto banków komercyjnych wyniósł 13,0 mld zł, a w przypadku banków spółdzielczych wynik netto kształtował się na poziomie 0,6 mld zł.

Kapitały własne sektora bankowego w Polsce na koniec 2017 r. wyniosły 203,9 mld zł i zwiększyły się o 11,0% w stosunku do roku poprzedniego.

W 2017 r. polski sektor bankowy utrzymał adekwatność kapitałową na bezpiecznym poziomie. Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) dla banków ogółem wyniósł 18,99%, zaś współczynnik kapitału Tier I osiągnął 17,25%.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego (ROE) sektora bankowego wyniósł 7,05%, zaś wskaźnik rentowności aktywów (ROA) osiągnął poziom 0,78%. Obydwa wskaźniki cechował spadek wobec roku poprzedniego.

Executive summary

At the end of 2017, the number of banks in Poland was 616 and was lower compared to the end of the preceding year by 5 cooperative banks.

The number of employed in the sector decreased as well, with a simultaneous decreased of branches and other banks facilities by 2.7%.

The net financial result of Polish financial sector was lower by 1.2% than in a previous year, i.e. 13.6 billion PLN. With an increase by 4.1%, the total balance sheet amounted of 1 776.8 billion PLN.

The net profit, which reached 14.6 billion PLN, was higher than in the last year by 1.2%, while the net loss amounted 0.9 billion PLN, which was higher by 58,0% compering to 2016.

The net financial result of commercial banks amounted to 13.0 billion PLN. In the case of cooperative banks, this figure reached 0.6 billion PLN.

The equity of the banking sector in Poland at the end of 2017 amounted to 203.9 billion PLN, which was an increase by 11.0% compared to the previous year.

In 2017 Polish banking sector's capital adequacy remained at a safe level. The total capital ratio (TCR) for the total of banks amounted to 18.99% and for Tier 1 capital reached 17.25%.

Return on equity (ROE) of the banking sector in 2017 amounted to 7.05%, while the profitability of total assets (ROA) reached a level of 0.78%. Both ratios were characterized by a decrease from the previous year.

Rozdział 1.

Chapter 1.

Sektor bankowy w Unii Europejskiej

The banking sector in the European Union

1.1. Uwarunkowania makroekonomiczne funkcjonowania banków w UE

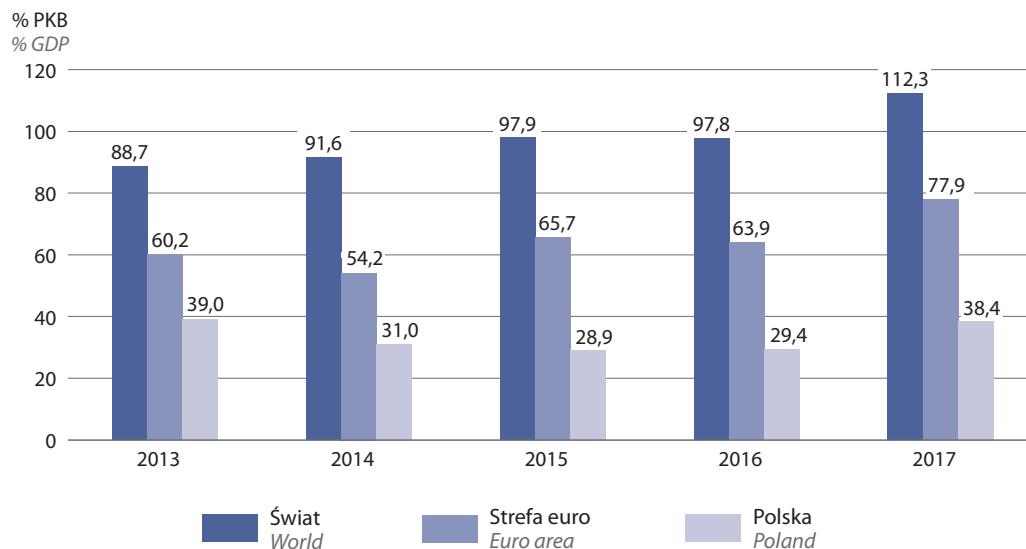
1.1. Macroeconomic conditions of banks' functioning in EU

W 2017 r. warunki finansowania dla rynków zarówno wschodzących i rozwijających się jak i rozwiniętych poprawiały się. Było to wynikiem dobrych nastrojów inwestorów związanych z ożywieniem gospodarczym. Pojawiające się w 2017 r. okresowe napięcia na rynkach finansowych występowały głównie w gospodarkach rozwijających się, nie oddziałując silnie na gospodarkę światową oraz rynek amerykański i europejski. Poprawa dynamiki wzrostu gospodarczego sprzyjała wzrostowi cen aktywów i akcji¹.

W 2017 r. zmienność na globalnych rynkach finansowych notowała historycznie niski poziom pomimo znacznej niepewności polityki gospodarczej w UE, co do wyniku negocjacji wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. W Stanach Zjednoczonych rynek akcji rósł notując historycznie wysokie poziomy głównych indeksów. W strefie euro wzrost ten był silniejszy niż oczekiwano, co wpłynęło na ograniczenie niepewności inwestorów i akceptację wyższego poziomu ryzyka na europejskich rynkach kapitałowych.

Wykres 1. Kapitalizacja spółek giełdowych

Chart 1. Capitalization of listed companies

Źródło: dane Banku Światowego.
Source: Worldbank database.

W 2017 r. kapitalizacja giełd dla spółek krajowych na świecie wyniosła 112,3% PKB światowego, notując najwyższy wzrost o 14,5 p. proc. w ciągu pięciu ostatnich lat. Łączna kapitalizacja giełd w strefie euro

1 NBP, Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2017, (2018), Warszawa, s. 17-18.

wynosiła 77,9% PKB strefy euro, wielkość ta była wyższa o 14,0 p. proc. wobec 2016 r., notując ponadto najwyższy wzrost w okresie ostatnich 5 lat.

Ograniczona fluktuacja na rynkach finansowych w 2017 r. była m.in. konsekwencją kontynuacji prowadzonych przez banki centralne programów skupu obligacji. Pomimo zacieśnienia polityki pieniężnej przez niektóre banki centralne, nadal stosowane były niestandardowe środki dostarczania płynności rynkom. Związane to było ze stopniowym zaostrzeniem polityki pieniężnej, które było z dużym wyprzedzeniem zapowiadane i wdrażane w taki sposób, aby nie było to źródło niepewności na rynkach.

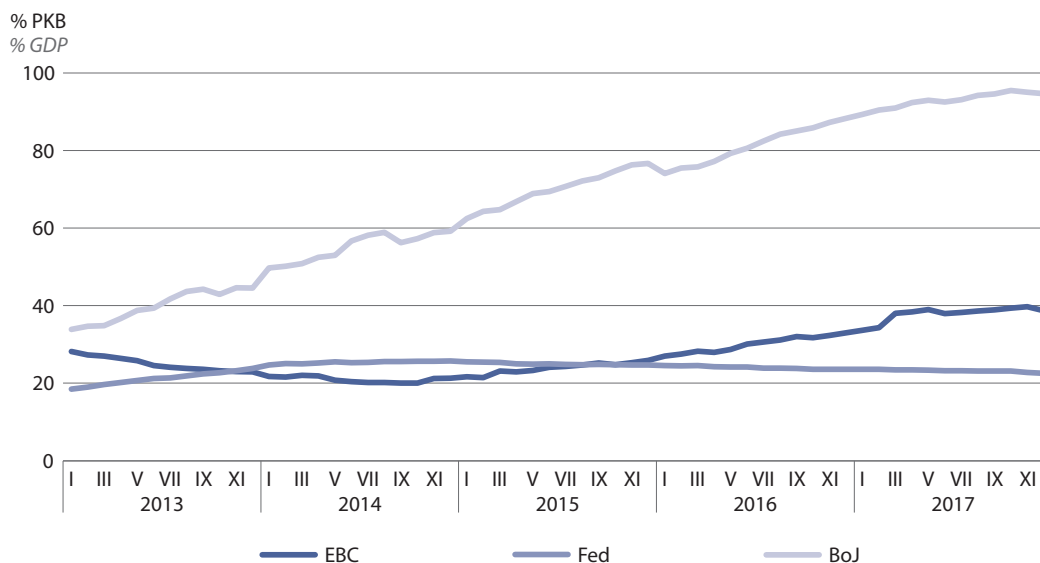
Największe banki centralne w 2017 r. zdecydowały się na różne formy prowadzenia polityki pieniężnej. Bank Japonii, Szwajcarski Bank Centralny oraz EBC utrzymały ekspansywną politykę pieniężną m.in. poprzez dalsze utrzymywanie głównych stóp procentowych na niskim poziomie. Natomiast pojawiła się zapowiedź wygaszania niestandardowych narzędzi polityk monetarnych, związanych ze zmniejszeniem zakupów aktywów, w tym papierów wartościowych przez EBC oraz dalsze zacieśnianie polityki monetarnej przez Fed, wprowadzone od grudnia 2016 r.

Zmiany w zakresie polityki monetarnej prowadzonej przez banki centralne znalazły swoje odzwierciedlenie w bilansach tych banków. Na koniec 2017 r. aktywa Fed w relacji do 2016 r. zmniejszyły się o 0,06% (wobec ich spadku o 0,8% w roku poprzednim), a aktywa EBC zwiększyły się o 22,1% (wobec ich wzrostu o 32,2% w 2016 r.), a BoJ o 9,43% (wobec wzrostu o 24,4% w roku poprzednim).

Zmiany w aktywach banków centralnych przedstawiają skalę zmian w odniesieniu do wielkość PKB danego kraju. Najwyższy poziom aktywów wobec PKB charakteryzował BoJ, który również odnotował najwyższy ich wzrost, ich wartość w 2017 r. osiągnęła poziom 94,7% PKB przy 88,3% PKB na koniec 2016 r. Wzrost aktywów w przypadku EBC wyniósł 5,7 p. proc. wobec PKB, a ich poziom w 2017 r. wyniósł 38,7% PKB. Zmiana polityki monetarnej Fed odzwierciedlała się spadkiem wartości aktywów, na koniec 2017 r. było to 22,5% PKB przy 23,6% PKB w 2016 r.

Wykres 2. Aktywa banków centralnych w relacji do PKB (dane na koniec miesiąca)

Chart 2. Assets of central banks in relation to GDP (data at the end of month)

Źródło: dane EBC, Fed, BoJ, MFW.
Source: ECB database, Fed, BoJ, IMF.

Nastroje na europejskich rynkach finansowych w 2017 r. były pod wpływem poprawy perspektyw makroekonomicznych w Europie oraz utrzymywanej akomodacyjnej polityki pieniężnej EBC. Na okresowe spadki nastrojów wpływ miała niepewność związana z Brexitem.

Akcja kredytowa w strefie euro wobec rezydentów strefy euro rosła przez cały 2017 r., osiągając na koniec roku poziom wyższy o 3,1% w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych (2,3% w 2016 r.) oraz 2,9% w przypadku gospodarstw domowych (2,0% w 2016 r.). Poprawa dynamiki była widoczna szczególnie w segmencie kredytów dla przedsiębiorstw, co wynikało ze spadku stóp procentowych kredytów i pożyczek bankowych. Ujemne stopy depozytowe utrzymywane przez EBC wpłynęły na zmniejszenia marż kredytów przez banki w strefie euro².

Koniunktura w działalności finansowej i ubezpieczeniowej w UE w 2017 r. wskazywała znaczną poprawę wobec nastrojów na rynkach w 2016 r. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury³ w Unii Europejskiej w działalności finansowej i ubezpieczeniowej w 2017 r. przyjął średnią wielkość na poziomie 19,7%, to jest o 12,4 p. proc. wyższą w porównaniu do roku poprzedniego. Nastroje w zakresie oceny koniunktury w dziale: finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych cechowały się również poprawą. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w Unii Europejskiej w tym dziale wyniósł średnio 25,2%, odnotowując wzrost o 10,6 p. proc. wobec 2016 r. Natomiast wskaźnik koniunktury obejmujący dział ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego odnotował najwyższy wzrost na poziomie 20,5 p. proc. wobec 2016 r. Średni poziom tego wskaźnika w 2017 r. wyniósł 33,2%.

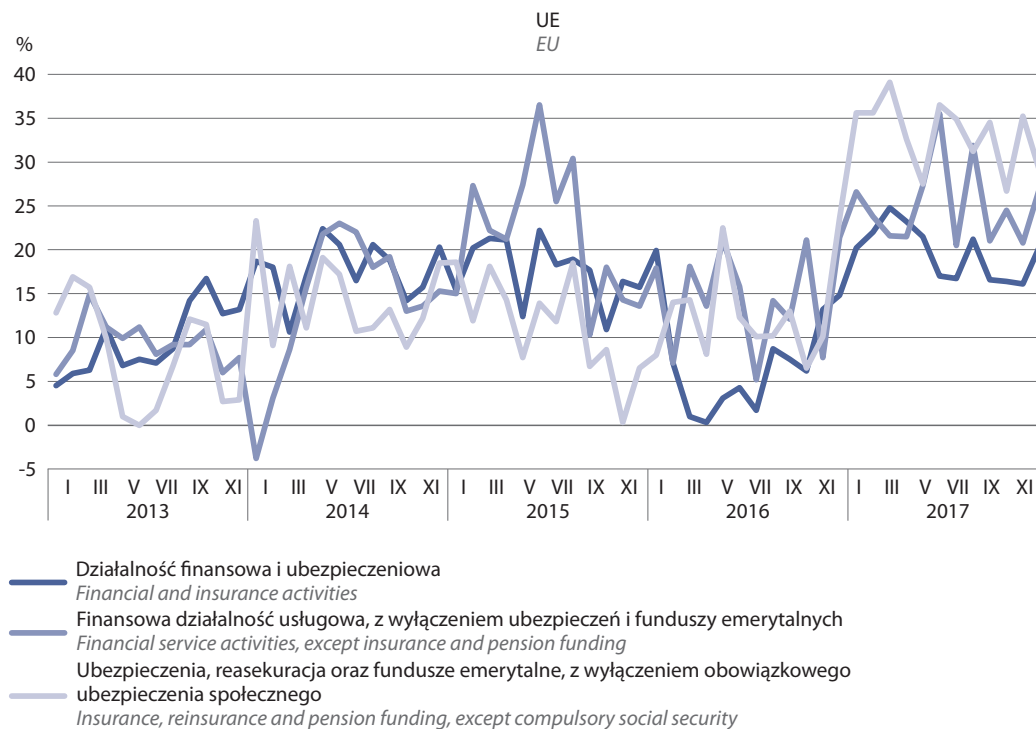
Oceny i przewidywania zakładów prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową w Polsce w 2017 r. również wykazały trend wzrostowy, podobnie jak w UE. Wskaźniki koniunktury w Polsce nie cechowały się natomiast tak znaczącym wzrostem, co wynika z ich wyższego średniego poziomu w 2016 r. na tle danych europejskich. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w Polsce dla przedsiębiorstw należących do sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) wyniósł średnio 30,3%, odnotowując wzrost o 5,0 p. proc. w relacji do 2016 r. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w Polsce w dziale: finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych wyniósł średnio 30,6%, czyli o 6,9 p. proc. więcej niż w 2016 r. W przypadku działalności obejmującej ocenę koniunktury działu ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego wskaźnik koniunktury w 2017 r. odnotował wzrost o 5,0 p. proc. wobec 2016 r. i wyniósł 32,7%. W działalności tej, podobnie jak na rynku europejskim, wskaźnik koniunktury cechował się najwyższym poziomem, świadcząc o pozytywnej ocenie trendów występujących na rynku polskim.

² EBC, Raport roczny 2017 r., (2018), Frankfurt, cz. S13.

³ Wskaźnik skonstruowany przy pomocy tzw. lustra koniunktury. Wartość wskaźnika równa 0% oznacza sytuację neutralną z punktu widzenia deklaracji przedsiębiorców, tzn. taką, w której odsetki raportowanych przez podmioty negatywnych i pozytywnych ocen sytuacji równoważą się. Wskaźnik może przyjąć maksymalną wartość równą 100% w przypadku, gdy wszystkie podmioty oceniają sytuację jako pozytywną, a wartość minimalną równą - 100% w przypadku, gdy wszystkie podmioty oceniają sytuację jako negatywną.

Wykres 3. Koniunktura w działalności finansowej i ubezpieczeniowej w Polsce i w Unii Europejskiej (wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury, niewyrównany sezonowo)

Chart 3. The business climate in financial and insurance activities in Poland and in the European Union (index of general business climate, unadjusted seasonally)

Uwaga: wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w UE obliczony dla grupy dziesięciu państw (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Włochy, Hiszpania, Holandia, Polska, Czechy, Węgry, Luksemburg).

Remark: index of the general economic climate in the EU calculated for a group of ten countries (Germany, France, Great Britain, Italy, Spain, the Netherlands, Poland, the Czech Republic, Hungary, Luxembourg).

Źródło: dane dla UE: KE (DG ECFIN), badania koniunktury gospodarczej.

Source: data for the EU: EC (DG ECFIN), business climate survey.

Na rynku kapitałowym w Polsce banki pełnią rolę ważnej części funkcjonowania rynku, budując ten rynek. W 2017 r. wartość rynkowa spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) ukształtowała się na poziomie 1 379,9 mld zł i była wyższa o 23,7% w relacji do 2016 r.

Kapitalizacja spółek krajowych wyniosła 671,0 mld zł, co oznacza wzrost o 20,4% w relacji do roku poprzedniego. Kapitalizacja spółek zagranicznych wyniosła 708,9 mld zł, notując wzrost o 26,9% wobec 2016 r. Przy czym, kapitalizacja banków stanowiła 54,5% łącznej kapitalizacji GPW. Wśród 25 spółek zagranicznych na GPW, spółką o najwyższej kapitalizacji jest bank Santander.

Poprawa nastrojów na GPW w 2017 r. była również odzwierciedlona przez nieznaczny wzrost kapitalizacji podmiotów finansowych z portfela WIG20. Utrzymujący się trend spadku udziału kapitalizacji tych podmiotów, zatrzymał się w 2017 r. Udział podmiotów finansowych wyniósł 48,9% i odnotował wzrost o 1,0 p. proc. wobec 2016 r. Sam udział banków w WIG20 w odniesieniu do kapitalizacji spółek tego indeksu wyniósł 37,0%, a największy udział w obrotach odnotowano dla PKO BP, który stanowił 16,18% obrotów WIG20 w 2017 r.

Banki notowane na GPW odnotowały wysoki wzrost stopy zwrotu w 2017 r. w porównaniu do lat poprzednich, kształtowała się ona na poziomie 35,4%, wobec 2,9% w 2016 r. Na tle pozostałych indeksów branżowych indeks ten pozycjonował się na drugim miejscu w 2017 r. po indeksie WIG-odzież, którego stopa zwrotu wyniosła 45,1%.

**Wykres 3. Koniunktura w działalności finansowej i ubezpieczeniowej w Polsce i w Unii Europejskiej (dok.)
(wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury, niewyrównany sezonowo)**

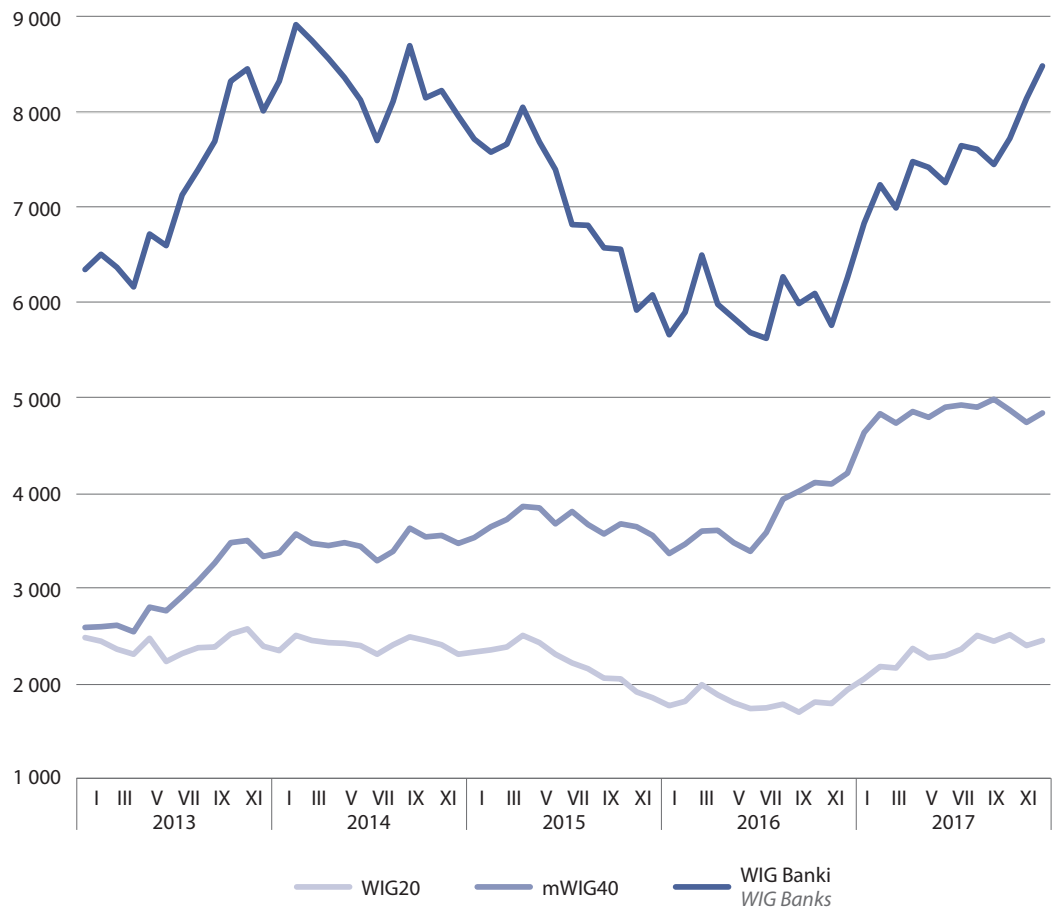
Chart 3. *The business climate in financial and insurance activities in Poland and in the European Union (cont.)
(index of general business climate, unadjusted seasonally)*

Źródło: dane dla PL: GUS z badań koniunktury w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach 2000-2017.

Source: data for PL: Statistics Poland from business climate surveys in industry, construction, trade and services 2000-2017.

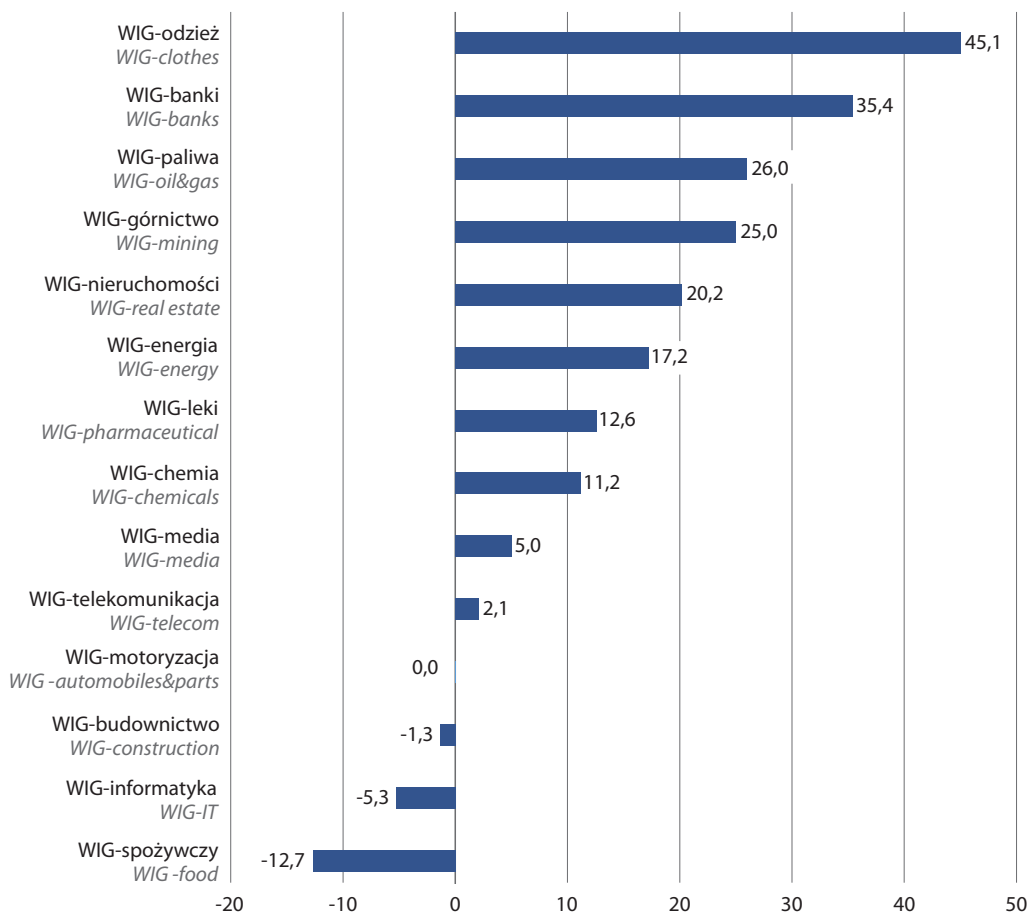
Wykres 4. Wybrane indeksy GPW
 Chart 4. Selected WSE index

Źródło: dane GPW.
 Source: WSE data.

Wykres 5. Stopy zwrotu z indeksów sektorowych w 2017 r.

Chart 5. Return rates for sectoral subindices in 2017

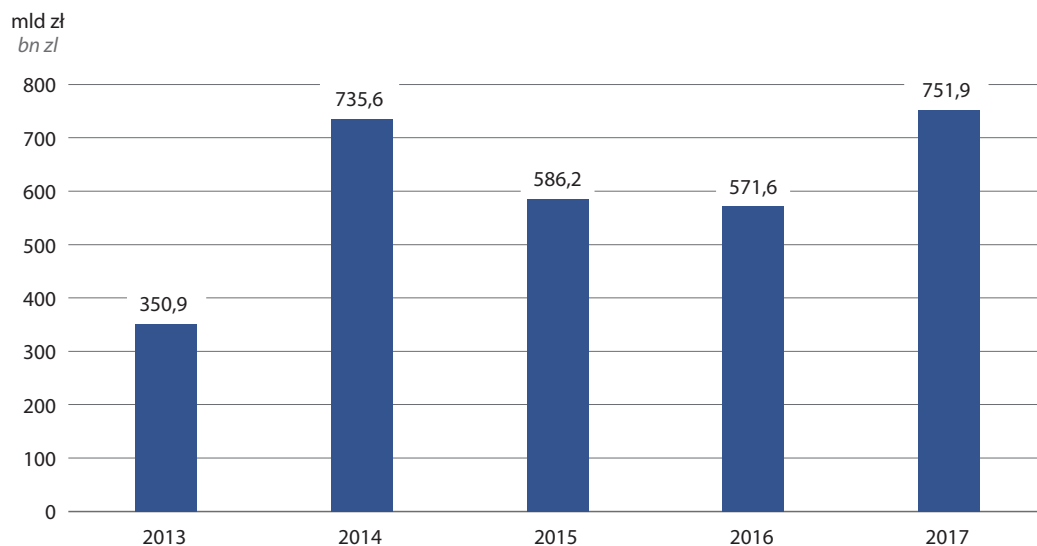

Źródło: dane GPW.

Source: WSE data.

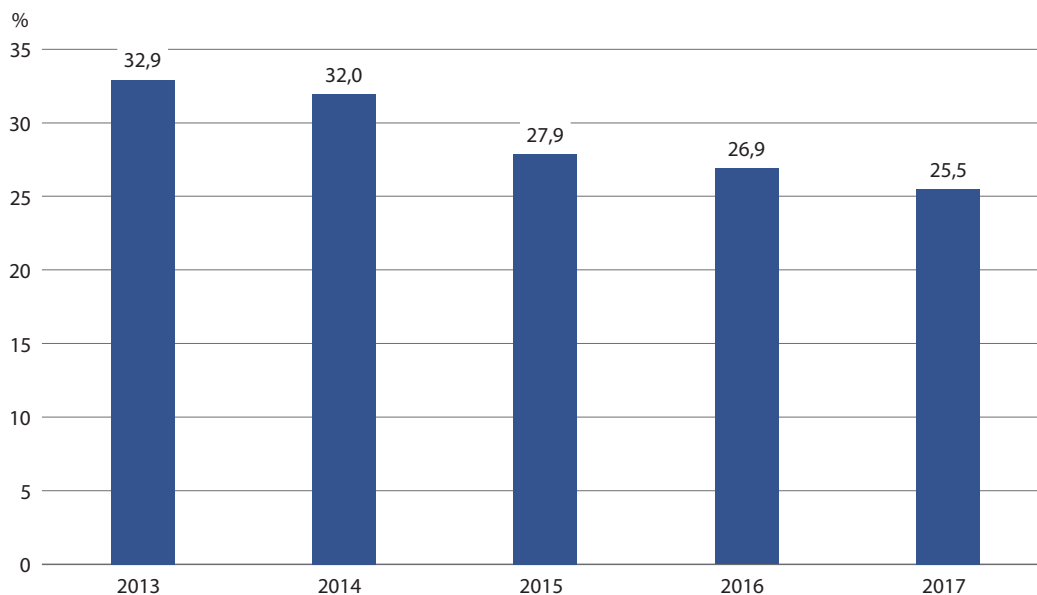
W 2013 r. na GPW notowanych było 17 banków, od 2016 r. jest ich 15. Wraz z rozwojem rynku kapitałowego w Polsce zmniejsza się udział obrotów banków na GPW na rzecz innych spółek reprezentujących pozostałe sektory. Udział obrotów banków w obrotach GPW w 2017 r. wyniósł 25,5% wobec 26,9% w 2016 r. Kapitalizacja banków w 2017 r. wzrosła o 31,5% wobec roku poprzedniego. Zmiany jej wartości nie cechują się jednolitym trendem.

Wykres 6. Kapitalizacja banków na GPW
 Chart 6. Market capitalisation of banks on WSE

Źródło: dane GPW.
 Source: WSE data.

Wykres 7. Udział banków w obrotach na GPW
 Chart 7. Share of banks in turnover on WSE

Źródło: dane GPW.
 Source: WSE data.

1.2. Sektor bankowy w Unii Europejskiej

1.2. Banking sector in the European Union

Liczba instytucji kredytowych w końcu 2017 r. w krajach Unii Europejskiej wyniosła 3 899, co oznaczało zmniejszenie ich liczby o 5,2% w relacji do roku poprzedniego. Trend ten utrzymywał się od 2103 r. Spadek liczebności tych instytucji wynikał ze zmniejszenia się liczby samodzielnych banków (o 241 podmiotów), natomiast o 26 wzrosła liczba grup bankowych.

Aktywa sektora bankowego UE według EBC w końcu 2017 r. kształtowały się na poziomie 40,4 mld EUR, notując spadek w relacji do roku poprzedniego o 4,4%. Wynik na działalności operacyjnej w relacji do aktywów ogółem banków w 2017 r. wyniósł 2,1%, utrzymując ten sam poziom wobec roku poprzedniego. Wskaźnik rentowności kapitału własnego (ROE) dla banków w całym sektorze UE osiągnął w 2017 r. poziom dodatni i wyniósł 5,9% (wobec 4,0% w 2016 r.). Poziom wskaźnika rentowności aktywów (ROA) dla europejskiego sektora bankowego w 2017 r. również był dodatni i wyniósł 0,4% (wobec 0,3% w poprzednim roku).

Tablica 1. Dane dotyczące sektora bankowego w UE

Table 1. Data on banking sector in the EU

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba instytucji kredytowych Number of credit institutions	4 588	4 389	4 247	4 114	3 899
z tego: of which:					
samodzielne banki stand-alone banks	4 192	3 950	3 797	3 664	3 423
grupy banków banking groups	396	439	450	450	476
Aktywa instytucji kredytowych (mld EUR) Assets of credit institutions (bln EUR)	39 478	43 669	42 584	42 249	40 402
Wynik na działalności operacyjnej (w % aktywów ogółem) Operating profit (% of total assets)	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1
Wynik z tytułu odsetek (mld EUR) Net interest income (bln EUR)	483,0	503,4	519,4	487,2	481,6
ROE (%)	2,1	3,8	4,6	4,0	5,9
ROA (%)	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Statistical Data Warehouse (CBD2) EBC.
Source: own elaboration based on Statistical Data Warehouse (CBD2) of the ECB.

Średni udział krajowych instytucji kredytowych w aktywach ogółem sektora instytucji kredytowych w 2017 r. utrzymywał się w UE na poziomie 55,5%, przy 53,9% w roku poprzednim. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2017 r. najwyższy udział krajowych instytucji kredytowych w aktywach ogółem sektora instytucji kredytowych utrzymywał się w Grecji (97,9%), w Hiszpanii (95,5%), we Francji (95,2%), w Niemczech (93,1%), w Dani (93,0%), w Szwecji (92,7%), w Holandii (92,6%) oraz we Włoszech (92,0%). Najmniejszy udział aktywów krajowych instytucji kredytowych w aktywach sektora utrzymywał się w Czechach (8,3%), na Litwie (8,4%), Chorwacji (9,2%) oraz w Estonii (11,7%).

Największą zmianę w udziale krajowych instytucji kredytowych w danym kraju w 2017 r. odnotowano w Rumunii, gdzie krajowe instytucje kredytowe zwiększyły swój udział w aktywach w porównaniu do 2016 r. o 14,1 p. proc., następnie w Finlandii o 11,5 p. proc. oraz w Polsce o 11,3 p. proc. Natomiast krajowe instytucje bankowe zmniejszyły swój udział w rynku w Portugalii o 7,8 p. proc., Łotwie o 1,9 p. proc., Słowacji o 0,8 p. proc., Chorwacji o 0,7 p. proc., Hiszpanii o 0,6 p. proc., Irlandii o 0,5 p. proc., w Holandii o 0,5 p. proc. oraz nieznacznie w Grecji o 0,1 p. proc.

Tablica 2. Udział aktywów krajowych instytucji kredytowych w aktywach ogółem instytucji kredytowych w danym kraju

Table 2. Share of assets of domestic credit institutions in assets of credit institutions total in the country concerned

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %				
Austria <i>Austria</i>	72,4	69,6	68,1	76,1	76,3
Belgia <i>Belgium</i>	48,9	49,7	50,8	50,5	50,9
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	28,5	23,9	23,7	23,5	23,6
Chorwacja <i>Croatia</i>	10,1	9,8	9,5	9,9	9,2
Cypr <i>Cyprus</i>	66,1	64,8	80,8	78,4	80,9
Czechy <i>Czech Republic</i>	7,7	8,7	6,9	7,2	8,3
Dania <i>Denmark</i>	87,1	87,8	87,5	87,7	93,0
Estonia <i>Estonia</i>	4,3	4,9	5,8	6,6	11,7
Finlandia <i>Finland</i>	28,8	28,4	32,5	34,5	46,0
Francja <i>France</i>	97,0	94,1	94,6	95,0	95,2
Grecja <i>Greece</i>	96,5	97,1	98,3	98,0	97,9
Hiszpania <i>Spain</i>	93,8	93,5	94,7	96,1	95,5
Holandia <i>Netherlands</i>	92,5	93,3	92,8	93,1	92,6
Irlandia <i>Ireland</i>	34,9	51,7	51,6	51,7	51,2
Litwa <i>Lithuania</i>	8,5	8,0	8,2	8,1	8,4
Luksemburg <i>Luxembourg</i>	12,5	11,6	12,1	12,2	13,2
Łotwa <i>Latvia</i>	41,0	47,5	52,6	50,3	48,4
Malta <i>Malta</i>	25,1	28,6	33,5	40,4	42,1
Niemcy <i>Germany</i>	95,9	95,6	95,6	92,9	93,1
Polska <i>Poland</i>	38,7	40,9	41,1	43,5	54,8
Portugalia <i>Portugal</i>	79,7	79,5	76,7	77,5	69,7
Rumunia <i>Romania</i>	10,0	10,0	9,5	8,6	22,7
Słowacja <i>Slovakia</i>	11,9	15,7	14,9	16,4	15,6
Słowenia <i>Slovenia</i>	68,7	66,4	66,0	53,9	54,2

Tablica 2. Udział aktywów krajowych instytucji kredytowych w aktywach ogółem instytucji kredytowych w danym kraju (dok.)

Table 2. *Share of assets of domestic credit institutions in assets of credit institutions total in the country concerned (cont.)*

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %				
Szwecja Sweden	93,8	93,1	92,8	91,8	92,7
Węgry Hungary	44,5	52,4	53,0	52,3	53,7
Wielka Brytania United Kingdom	72,1	62,9	62,8	61,2	62,3
Włochy Italy	91,4	91,7	92,2	91,4	92,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.
Source: own elaboration based on data of the ECB.

Banki UE odnotowały łączny wzrost aktywów na poziomie 0,2%. W 10 spośród 28 zbadanych krajów Unii Europejskiej, w 2017 r. wystąpił wzrost wartości aktywów sektora bankowego⁴ w porównaniu z 2016 r. Najwyższy był on w Czechach, gdzie wyniósł 24,7%, na Węgrzech 11,1%, oraz Polsce – 10,3%. Największy spadek aktywów sektora bankowego odnotowano w Finlandii (o 22,1% wobec 2016 r.) oraz w Grecji (o 12,9%). Ze względu na dynamikę aktywów sytuacja w sektorze bankowym UE przedstawiała się w 2017 r. podobnie jak w roku poprzednim, utrzymując zbliżony średni ich wzrost.

Jakość portfela kredytowego banków w Unii Europejskiej w 2017 r. uległa nieznacznej poprawie w porównaniu do 2016 r. Największy udział zagrożonych kredytów i pożyczek brutto w kredytach i pożyczkach brutto ogółem w UE wystąpił w 2017 r. w Grecji (45,0%), na Cyprze (30,7%) oraz w Portugalii (13,3%). Najniższy udział tej kategorii, podobnie jak rok wcześniej, odnotowano w Luxemburgu (0,7%), w Finlandii (1,2%) oraz w Szwecji (1,3%). W 2017 r., w porównaniu z 2016 r., spadek udziału pozycji miał miejsce w 25 krajach, natomiast w 3 krajach odnotowano wzrost tego wskaźnika.

Dodatnią rentowność aktywów banków (ROA) w 2017 r. odnotowano w 25 spośród krajów Unii Europejskiej, natomiast ujemną – w pozostałych 3 przypadkach. Sytuacja w 2017 r. przedstawiała się korzystniej w porównaniu z 2016 r. z uwagi na wyższy poziom średniej ROA, która wyniosła 0,67% wobec 0,63% w roku poprzednim. Najwyższą rentowność w 2017 r. odnotowano na Węgrzech (1,5%), w Estonii (1,4%) oraz w Bułgarii (1,3%). Najniższą rentowność aktywów banków w 2017 r. zaobserwowano na Cyprze (-1,0%) oraz w Grecji (-0,2%).

Dodatnia rentowność kapitału własnego banków (ROE) w 2017 r. wystąpiła w 25 spośród 28 krajów Unii Europejskiej, natomiast ujemną – w pozostałych 3 przypadkach. Sytuacja w 2017 r. przedstawiała się korzystniej w porównaniu z 2016 r. z uwagi na wyższy poziom średniej ROE (7,0%). Najwyższą rentowność w 2017 r. odnotowano na Węgrzech (14,5%), w Czechach (13,0%) oraz w Rumunii (11,7%). Najniższą rentowność kapitałów banków w 2017 r. zaobserwowano natomiast na Cyprze (-11,5%) oraz w Grecji (-1,3%) i w Portugalii (-0,8%). Największa zmiana w zakresie ROE wystąpiła we Włoszech gdzie wskaźnik ten z -7,7% w 2016 r. osiągnął poziom 7,1% w 2017 r. Natomiast na Cyprze z 1,7% w 2016 r., spadł do -11,5% w 2017 r.

Współczynniki adekwatności kapitałowej banków w krajach UE zostały przedstawione w ujęciu miar łącznego współczynnika kapitałowego i współczynnika kapitału Tier 1. Średni poziom łącznego współczynnika kapitałowego w krajach UE zwiększył się w 2017 r. do poziomu 20,0 (o 0,1 p. proc.). Najwyższy jego poziom wystąpił w Estonii (30,6%), Szwecji (25,9%) oraz Irlandii (25,2%). Najniższy łączny współczynnik kapitałowy był w Portugalii (15,2%), Hiszpanii (15,4%) oraz na Węgrzech (16,2%). Współczynnik kapitału Tier 1 zwiększył się w 2017 r. wobec 2016 r. osiągając średni poziom 18,2% wobec 18,0% w 2016 r. Najwyższy poziom tego współczynnika wystąpił w Estonii (30,1%), Irlandii (23,4%) oraz w Szwecji (23,0%). Współczynnik Tier 1 był najniższy w takich krajach jak Hiszpania (13,2%), Węgry (14,2%) oraz Włochy 14,4%.

⁴ Aktywa wyceniono w EUR.

W 2017 r., w porównaniu do 2016 r., wzrost stopnia koncentracji na rynku instytucji kredytowych (mierzony udziałem aktywów pięciu największych instytucji kredytowych w aktywach ogółem) zaobserwowano w 16 spośród 28 państw Unii Europejskiej, a w 12 krajach wystąpił jego spadek. Największy wzrost zanotowano na Cyprze (o 18,3 p. proc.), na Łotwie (o 7,0 p. proc.) oraz na Litwie (o 3,0 p. proc.), natomiast największy spadek stopnia koncentracji zaobserwowano w Danii (o 2,6 p. proc.) oraz w Niemczech (o 1,7 p. proc.). Średni poziom koncentracji sektora bankowego w krajach UE wyniósł 61,8% wobec 60,5% w roku poprzednim.

W 2017 r. w instytucjach kredytowych państw Unii Europejskiej zatrudnionych było ogółem 2,74 mln osób. Liczba ta była o 1,5% niższa niż rok wcześniej, kiedy to zatrudnionych było 2,78 mln osób. W 2017 r., w porównaniu z 2016 r. średnia liczba zatrudnionych w instytucjach kredytowych wzrosła w ośmiu krajach spośród 28 państw członkowskich Unii Europejskiej (Szwecja o 28,3%, Malta o 3,7%, Litwa o 3,2%, Dania o 2,7%, Czechy o 0,9%, Węgry o 0,3%, Luksemburg o 0,3% oraz Irlandia o 0,3%). Najwyższy spadek zatrudnienia w sektorze bankowym w 2017 r. wystąpił w Holandii o 9,2 p. proc., na Słowacji oraz we Włoszech po o 4,6 p. proc., a następnie w Wielkiej Brytanii o 4,5 p. proc.

Tablica 3. Dynamika wartości aktywów sektora bankowego w krajach UE (aktywa wyceniono w EUR)

Table 3. Dynamics of banking sector assets in the EU countries (assets valued in EUR)

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017	
	rok poprzedni=100 the previous year=100				2008=100	
Austria <i>Austria</i>	93,7	99,0	97,9	89,5	100,3	80,7
Belgia <i>Belgium</i>	91,6	103,7	97,4	105,3	97,2	70,0
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	103,9	100,4	103,5	105,6	105,6	142,7
Chorwacja <i>Croatia</i>	.	98,5	101,9	100,9	105,5	.
Cypr <i>Cyprus</i>	62,1	97,4	96,8	92,0	100,5	53,9
Czechy <i>Czech Republic</i>	100,6	101,4	106,0	109,7	124,7	178,5
Dania <i>Denmark</i>	94,5	104,8	95,5	104,4	95,7	91,3
Estonia <i>Estonia</i>	101,5	105,5	105,6	106,3	102,1	68,0
Finlandia <i>Finland</i>	87,1	109,8	95,5	98,2	77,9	108,5
Francja <i>France</i>	93,1	113,3	96,6	104,0	96,3	97,1
Grecja <i>Greece</i>	90,3	99,8	95,0	86,1	87,1	57,3
Hiszpania <i>Spain</i>	89,8	102,5	102,5	98,0	98,5	97,2
Holandia <i>Netherlands</i>	90,5	103,9	100,0	100,2	97,2	82,2
Irlandia <i>Ireland</i>	79,1	63,7	95,9	91,1	97,5	26,4
Litwa <i>Lithuania</i>	102,6	107,8	97,1	109,9	106,1	92,0
Luksemburg <i>Luxembourg</i>	97,0	112,9	100,1	104,3	97,2	81,5
Łotwa <i>Latvia</i>	104,3	107,2	104,0	92,1	96,2	85,8

Tablica 3. Dynamika wartości aktywów sektora bankowego w krajach UE (aktywa wyceniono w EUR) (dok.)
 Table 3. Dynamics of banking sector assets in the EU countries (assets valued in EUR) (cont.)

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017	
	rok poprzedni=100 the previous year=100					2008=100
Malta <i>Malta</i>	93,3	103,7	90,8	98,4	103,0	108,3
Niemcy <i>Germany</i>	89,0	104,9	98,5	101,9	96,9	68,6
Polska <i>Poland</i>	102,5	105,0	104,3	103,0	110,3	168,1
Portugalia <i>Portugal</i>	93,0	92,0	96,1	94,7	98,8	79,9
Rumunia <i>Romania</i>	98,1	101,2	102,7	104,3	106,3	115,1
Słowacja <i>Slovakia</i>	101,9	110,3	107,8	108,5	106,3	123,5
Słowenia <i>Slovenia</i>	87,8	96,2	97,5	100,4	102,9	78,8
Szwecja <i>Sweden</i>	96,3	98,3	99,2	98,2	96,4	122,9
Węgry <i>Hungary</i>	96,8	97,4	101,4	105,3	111,1	89,6
Wielka Brytania <i>United Kingdom</i>	87,5	131,0	94,3	95,2	91,1	116,4
Włochy <i>Italy</i>	92,2	102,7	100,8	99,2	97,5	95,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.
 Source: own elaboration based on data of the ECB.

Tablica 4. Udział zagrożonych kredytów i pożyczek brutto w kredytach i pożyczkach brutto ogółem w UE
 Table 4. Total gross non-performing loans and advances as % of total gross loans and advances in the EU

Kraj Country	2014	2015	2016	2017
	w % in %			
Austria <i>Austria</i>	7,51	6,55	5,13	3,52
Belgia <i>Belgium</i>	4,30	3,80	3,18	2,66
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	15,96	14,51	12,80	10,23
Chorwacja <i>Croatia</i>	13,60	13,01	10,74	8,85
Cypr <i>Cyprus</i>	38,56	36,28	35,41	30,73
Czechy <i>Czech Republic</i>	.	.	4,03	2,78
Dania <i>Denmark</i>	5,12	3,93	3,29	2,52
Estonia <i>Estonia</i>	3,21	2,24	1,69	1,94
Finlandia <i>Finland</i>	1,61	1,45	1,40	1,19

Tablica 4. Udział zagrożonych kredytów i pożyczek brutto w kredytach i pożyczkach brutto ogółem w UE (cd.)

Table 4. Total gross non-performing loans and advances as % of total gross loans and advances in the EU (cont.)

Kraj Country	2014	2015	2016	2017
	w % in %			
Francja France	4,16	3,98	3,64	3,08
Grecja Greece	39,72	46,78	46,27	45,04
Hiszpania Spain	8,11	6,26	5,67	4,43
Holandia Netherlands	3,36	2,68	2,43	2,13
Irlandia Ireland	21,57	14,91	13,13	9,94
Litwa Lithuania	6,79	5,62	4,04	3,20
Luksemburg Luxembourg	1,43	1,09	0,80	0,70
Łotwa Latvia	9,66	6,46	6,32	5,57
Malta Malta	5,99	5,13	4,10	3,07
Niemcy Germany	3,92	3,02	2,62	1,79
Polska Poland	7,19	6,56	6,44	6,57
Portugalia Portugal	16,58	17,47	17,18	13,27
Rumunia Romania	20,71	13,43	9,70	6,59
Słowacja Slovakia	5,19	4,43	4,65	3,72
Słowenia Slovenia	22,79	17,94	12,35	9,18
Szwecja Sweden	1,27	1,29	1,20	1,30
Węgry Hungary	19,37	15,24	11,90	8,41
Wielka Brytania United Kingdom	3,26	.	1,92	1,51
Włochy Italy	16,53	16,55	14,97	11,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.
Source: own elaboration based on data of the ECB.

Tabela 5. Wskaźniki rentowności kapitału własnego (ROE) i aktywów (ROA) banków w krajach UE
 Table 5. Coefficients return on equity (ROE) and return on assets (ROA) of banks in the EU

Kraj Country	ROE					ROA				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %					w % in %				
Austria <i>Austria</i>	-0,68	1,06	7,56	7,14	8,69	-0,04	0,08	0,56	0,58	0,76
Belgia <i>Belgium</i>	6,17	7,81	10,27	8,90	8,81	0,39	0,52	0,70	0,63	0,67
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	4,45	7,17	8,01	11,32	10,16	0,59	0,93	1,03	1,48	1,31
Chorwacja <i>Croatia</i>	0,56	3,89	-6,80	8,89	5,87	0,07	0,54	-0,85	1,23	0,80
Cypr <i>Cyprus</i>	-90,04	-7,10	-7,65	1,73	-11,55	-5,19	-0,63	-0,63	-0,32	-1,04
Czechy <i>Czech Republic</i>	11,36	11,44	11,28	11,86	13,02	1,08	1,18	1,17	1,15	1,09
Dania <i>Denmark</i>	4,44	4,71	6,81	9,72	10,83	0,24	0,26	0,41	0,58	0,66
Estonia <i>Estonia</i>	10,74	9,69	6,79	11,1	9,20	1,77	1,58	1,08	1,55	1,36
Finlandia <i>Finland</i>	8,06	9,13	8,33	8,70	8,78	0,39	0,4	0,47	0,52	0,55
Francja <i>France</i>	6,00	4,39	6,83	6,50	6,39	0,33	0,23	0,40	0,41	0,42
Grecja <i>Greece</i>	.	-10,58	-24,22	-7,51	-1,32	.	-1,05	-2,82	-0,89	-0,19
Hiszpania <i>Spain</i>	5,77	6,69	6,59	5,03	6,99	0,36	0,49	0,47	0,39	0,52
Holandia <i>Netherlands</i>	5,00	3,31	7,04	7,29	8,75	0,24	0,19	0,40	0,42	0,54
Irlandia <i>Ireland</i>	-13,16	8,53	6,81	6,31	4,97	-0,88	0,94	0,87	0,85	0,75
Litwa <i>Lithuania</i>	8,56	7,73	7,48	11,89	9,12	1,02	0,88	0,92	0,98	0,88
Luksemburg <i>Luxembourg</i>	6,45	7,18	7,22	7,48	5,70	0,5	0,54	0,55	0,57	0,49
Łotwa <i>Latvia</i>	8,75	10,24	10,75	14,34	7,61	0,91	0,98	1,20	1,51	0,88
Malta <i>Malta</i>	3,68	4,37	6,34	8,09	7,23	0,72	0,69	0,90	0,87	1,06
Niemcy <i>Germany</i>	1,26	2,49	1,69	2,21	2,92	0,06	0,13	0,09	0,12	0,21
Polska <i>Poland</i>	9,97	9,35	7,74	7,49	6,88	1,12	1,03	0,86	0,82	0,80
Portugalia <i>Portugal</i>	-9,34	-3,46	0,93	-5,53	-0,84	-0,71	-0,24	0,09	-0,32	-0,02
Rumunia <i>Romania</i>	0,01	-15,24	11,3	10,6	11,74	0,08	-1,28	1,17	1,11	1,28
Słowacja <i>Slovakia</i>	10,01	9,24	9,69	9,89	9,27	0,96	0,9	0,93	0,88	0,86

Tabela 5. Wskaźniki rentowności kapitału własnego (ROE) i aktywów (ROA) banków w krajach UE (dok.)

Table 5. Coefficients return on equity (ROE) and return on assets (ROA) of banks in the EU (cont.)

Kraj Country	ROE					ROA				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %					w % in %				
Słowenia <i>Slovenia</i>	-90,25	-2,48	3,50	7,85	9,11	-7,99	-0,26	0,41	0,96	1,11
Szwecja <i>Sweden</i>	11,11	11,77	11,19	11,88	10,87	0,54	0,61	0,62	0,70	0,69
Węgry <i>Hungary</i>	-0,42	-21,89	0,27	11,72	14,53	0,00	-2,04	-0,09	1,27	1,55
Wielka Brytania <i>United Kingdom</i>	2,19	3,85	3,17	2,12	4,30	0,12	0,22	0,20	0,14	0,29
Włochy <i>Italy</i>	-11,51	-2,78	3,14	-7,74	7,14	-0,77	-0,2	0,24	-0,55	0,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.
Source: own elaboration based on data of the ECB.

Tablica 6. Współczynniki adekwatności kapitałowej banków w krajach UE

Table 6. Capital adequacy coefficients of banks in the EU

Kraj Country	Łączny współczynnik kapitałowy Total capital ratio					Współczynnik kapitału Tier 1 Tier 1 ratio				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %					w % in %				
Austria <i>Austria</i>	15,39	15,56	16,17	18,22	18,44	11,89	11,8	12,71	14,93	15,44
Belgia <i>Belgium</i>	18,71	17,57	18,69	18,81	18,96	16,37	15,3	15,97	16,23	16,9
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	16,97	21,51	21,61	21,51	21,77	16,01	19,56	19,93	20,29	20,6
Chorwacja <i>Croatia</i>	19,62	20,44	19,23	20,78	21,35	18,59	19,42	17,71	19,42	20,18
Cypr <i>Cyprus</i>	13,5	15,33	16,57	16,79	16,33	12,34	14,56	16,00	16,39	15,41
Czechy <i>Czech Republic</i>	16,56	17,04	17,57	17,66	18,07	15,99	16,52	17,06	17,12	17,51
Dania <i>Denmark</i>	19,24	18,21	19,82	20,74	22,13	17,27	16,23	17,63	18,41	19,71
Estonia <i>Estonia</i>	23,14	41,83	35,39	34,39	30,57	22,74	41,3	34,86	33,82	30,08
Finlandia <i>Finland</i>	16,3	17,53	23,78	24,58	23,4	15,46	16,58	22,39	23,07	21,54
Francja <i>France</i>	15,01	15,2	16,41	17,59	17,78	13,16	13,11	13,81	14,97	15,29
Grecja <i>Greece</i>	13,57	14,08	16,46	17,04	17,05	13,18	13,85	16,32	16,93	17,00
Hiszpania <i>Spain</i>	13,26	13,59	14,48	14,69	15,36	11,85	11,83	12,66	12,95	13,23
Holandia <i>Netherlands</i>	15,27	18,43	20,62	22,4	22,10	12,86	15,38	16,57	17,87	18,59
Irlandia <i>Ireland</i>	20,5	22,61	25,26	24,99	25,22	17,31	20,51	23,18	23,04	23,42

Tablica 6. Współczynniki adekwatności kapitałowej banków w krajach UE (dok.)

Table 6. Capital adequacy coefficients of banks in the EU (cont.)

Kraj Country	Łączny współczynnik kapitałowy Total capital ratio					Współczynnik kapitału Tier 1 Tier 1 ratio				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %					w % in %				
Litwa <i>Lithuania</i>	17,47	21,29	24,85	19,39	19,05	17,04	20,91	24,29	19,09	18,79
Luksemburg <i>Luxembourg</i>	24,39	19,59	20,92	24,28	22,49	21,3	18,49	20,18	23,6	21,83
Łotwa <i>Latvia</i>	18,04	20,18	21,84	20,37	20,64	16,5	17,53	18,98	17,30	18,41
Malta <i>Malta</i>	46,38	25,14	21,25	20,17	21,07	43,87	23,12	18,76	17,68	18,83
Niemcy <i>Germany</i>	18,67	17,25	17,91	18,05	18,79	15,19	14,75	15,44	15,63	16,44
Polska <i>Poland</i>	15,57	14,9	15,81	16,94	17,98	13,96	13,73	14,51	15,41	16,31
Portugalia <i>Portugal</i>	13,71	12,25	13,32	12,27	15,18	12,23	11,4	12,59	11,71	14,46
Rumunia <i>Romania</i>	18,79	17,75	18,92	19,22	19,39	15,77	14,45	16,38	17,06	17,42
Słowacja <i>Slovakia</i>	17,51	17,35	17,75	18,04	18,6	16,22	16,03	16,49	16,24	16,64
Słowenia <i>Slovenia</i>	13,67	17,87	18,64	19,05	18,08	12,91	17,14	17,98	18,54	17,67
Szwecja <i>Sweden</i>	12,33	22,19	24,11	26,34	25,89	11,46	19,19	21,03	22,74	22,99
Węgry <i>Hungary</i>	17,43	17,03	16,95	17,97	16,16	14,67	13,8	13,89	15,9	14,18
Wielka Brytania <i>United Kingdom</i>	19,28	.	19,46	20,84	20,5	14,38	.	15,59	16,92	17,10
Włochy <i>Italy</i>	13,7	14,24	14,83	13,87	16,75	10,55	11,78	12,32	11,46	14,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.
Source: own elaboration based on data of the ECB.

Tablica 7. Udział aktywów pięciu największych instytucji kredytowych w aktywach ogółem instytucji kredytowych w krajach Unii Europejskiej

Table 7. Share of total assets of five largest credit institutions in total assets of credit institutions in the EU

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %				
Austria <i>Austria</i>	36,7	36,8	35,8	34,5	36,4
Belgia <i>Belgium</i>	64,0	65,8	65,5	66,2	68,8
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	49,9	55,0	57,6	58,0	56,5
Chorwacja <i>Croatia</i>	72,9	72,3	72,7	73,0	72,8
Cypr <i>Cyprus</i>	64,1	63,4	67,5	65,8	84,1

Tablica 7. Udział aktywów pięciu największych instytucji kredytowych w aktywach ogółem instytucji kredytowych w krajach Unii Europejskiej (dok.)

Table 7. Share of total assets of five largest credit institutions in total assets of credit institutions in the EU (cont.)

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017
	w % in %				
Czechy Czech Republic	62,8	61,3	63,3	64,7	64,1
Dania Denmark	68,4	68,1	67,8	68,3	65,7
Estonia Estonia	89,7	89,9	88,6	88,0	90,3
Finlandia Finland	57,0	59,6	58,9	49,1	48,4
Francja France	46,7	47,6	47,2	46,0	45,4
Grecja Greece	94,0	94,1	95,2	97,3	97,0
Hiszpania Spain	54,4	58,3	60,2	61,8	63,7
Holandia Netherlands	83,8	85,0	84,6	84,7	83,8
Irlandia Ireland	47,8	47,6	45,9	44,3	45,5
Litwa Lithuania	87,1	85,7	86,8	87,1	90,1
Luksemburg Luxembourg	33,7	32,0	31,3	27,6	26,2
Łotwa Latvia	64,1	63,6	64,5	66,5	73,5
Malta Malta	76,5	81,5	81,3	80,3	80,9
Niemcy Germany	30,6	32,1	30,6	31,4	29,7
Polska Poland	45,2	48,3	48,6	47,7	47,5
Portugalia Portugal	70,3	69,2	72,3	71,2	73,1
Rumunia Romania	54,4	54,2	57,4	59,1	59,4
Słowacja Slovakia	70,3	70,7	72,3	72,7	74,5
Słowenia Slovenia	57,1	55,6	59,2	61,0	61,5
Szwecja Sweden	58,3	58,5	57,8	56,3	58,2
Węgry Hungary	51,9	52,5	53,3	53,4	52,9
Wielka Brytania United Kingdom	43,7	38,9	37,0	35,5	36,9
Włochy Italy	39,6	41,0	41,0	43,0	43,4

Źródło: dane EBC.
Source: data of the ECB

Tablica 8. Średnia liczba zatrudnionych w krajowych instytucjach kredytowych w Unii Europejskiej
 Table 8. Average number of employees of domestic credit institutions in the EU

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017	
						2016=100
Austria <i>Austria</i>	75 980	74 110	73 315	72 957	71 927	98,6
Belgia <i>Belgium</i>	58 237	56 666	55 774	54 657	53 002	97,0
Bułgaria <i>Bulgaria</i>	32 756	31 715	30 657	30 352	30 070	99,1
Chorwacja <i>Croatia</i>	21 704	21 190	20 914	20 607	20 434	99,2
Cypr <i>Cyprus</i>	11 142	10 956	10 983	10 663	10 632	99,7
Czechy <i>Czech Republic</i>	39 742	40 334	40 672	41 202	41 566	100,9
Dania <i>Denmark</i>	36 367	37 201	40 748	41 123	42 240	102,7
Estonia <i>Estonia</i>	4 861	4 860	4 979	4 924	4 920	99,9
Finlandia <i>Finland</i>	22 402	22 019	21 806	21 965	20 999	95,6
Francja <i>France</i>	416 262	408 726	406 701	410 925	404 001	98,3
Grecja <i>Greece</i>	51 242	45 654	46 095	42 647	41 707	97,8
Hiszpania <i>Spain</i>	215 953	201 656	196 556	186 982	183 016	97,9
Holandia <i>Netherlands</i>	96 423	94 000	90 137	82 836	75 215	90,8
Irlandia <i>Ireland</i>	29 832	28 871	27 091	26 811	26 891	100,3
Litwa <i>Lithuania</i>	8 392	8 952	8 434	8 643	8 922	103,2
Luksemburg <i>Luxembourg</i>	26 237	25 972	25 945	26 062	26 149	100,3
Łotwa <i>Latvia</i>	10 029	9 374	9 401	8 803	8 492	96,5
Malta <i>Malta</i>	4 197	4 426	4 584	4 747	4 924	103,7
Niemcy <i>Germany</i>	655 600	649 900	637 338	619 621	619 059	99,9
Polska <i>Poland</i>	179 385	175 972	175 151	173 043	168 800	97,5
Portugalia <i>Portugal</i>	55 820	53 888	50 687	46 584	46 238	99,3
Rumunia <i>Romania</i>	58 612	57 732	55 928	55 396	55 044	99,4
Słowacja <i>Slovakia</i>	18 540	18 656	18 900	19 788	18 879	95,4
Słowenia <i>Slovenia</i>	11 218	10 682	10 444	10 055	9 844	97,9

Tablica 8. Średnia liczba zatrudnionych w krajowych instytucjach kredytowych w Unii Europejskiej (dok.)
 Table 8. Average number of employees of domestic credit institutions in the EU (cont.)

Kraj Country	2013	2014	2015	2016	2017	
						2016=100
Szwecja Sweden	53 594	54 644	54 319	55 260	70 877	128,3
Węgry Hungary	40 642	39 456	38 205	38 751	38 877	100,3
Wielka Brytania United Kingdom	380 300	368 100	373 500	370 121	353 299	95,5
Włochy Italy	306 607	299 684	298 473	295 305	281 865	95,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.
 Source: own elaboration based on data of the ECB.

Rozdział 2.

Chapter 2.

Polski sektor bankowy

Polish banking sector

2.1. Regulacje polskiego sektora bankowego

2.1. Polish banking sector regulations

Wśród najważniejszych zmian, które weszły w życie w 2016 r. i 2017 r., a które dotyczyły bezpośrednio polskiego systemu finansowego, głównie sektora bankowego, wyróżnić należy ustawy oraz ich nowelizacje, regulacje EBC, rozporządzenia KE i Ministra Finansów oraz rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (KNF).

W ramach uwarunkowań prowadzenia działalności bankowej i nadzoru nad tym sektorem wymienić można następujące akty prawne:

- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2016/1075 z dnia 23 marca 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających treść planów naprawy, planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz grupowych planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, minimalne kryteria, które właściwy organ ma poddać ocenie w odniesieniu do planów naprawy i grupowych planów naprawy, warunków udzielenia wsparcia finansowego w ramach grupy, wymagań wobec niezależnych rzeczoznawców, umowne uznanie uprawnień do umorzenia i konwersji, procedury i treść wymogów dotyczących powiadomienia i obwieszczenia o zawieszeniu oraz sposób funkcjonowania kolegów ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (Dz. Urz. UE 2016, L184);
- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2016/1401 z dnia 23 maja 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających metodyki i zasady dotyczące wyceny zobowiązań wynikających z instrumentów pochodnych (Dz. Urz. UE 2016, L228);
- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2016/1450 z dnia 23 maja 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających kryteria dotyczące metody ustalania wysokości minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych. (Dz. Urz. UE 2016, L237), tzw. rozp. MREL (ang. minimum requirement for own funds and eligible liabilities);
- Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2016/911 z dnia 9 czerwca 2016 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do formy i treści opisu umów dotyczących wsparcia finansowego w ramach grupy zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Dz. Urz. UE 2016, L153);
- Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2016/1066 z dnia 17 czerwca 2016 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, standardowych formularzy i schematów stosowanych do przekazywania informacji do celów sporządzenia planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE (Dz. Urz. UE 2016, L160);
- Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/1705 z dnia 9 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1745/2003 (EBC/2003/9) dotyczące stosowania rezerw obowiązkowych (EBC/2016/26);

- Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2016/1384 z dnia 2 sierpnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1011/2012 (ECB/2012/24) w sprawie statystyki inwestycji w papiery wartościowe (EBC/2016/22);
- Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2017/2094 z dnia 3 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 795/2014 w sprawie wymogów nadzorczych w odniesieniu do systemów płatności o znaczeniu systemowym (EBC/2017/32);
- Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 2017/1538 z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 2015/534 w sprawie sprawozdawczości dotyczącej nadzorczych informacji finansowych (EBC/2017/25);
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/345 z dnia 14 listopada 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających kryteria dotyczące metodyki oceny wartości aktywów i zobowiązań instytucji lub podmiotów (Dz. Urz. UE 2018, L67).

Do ustaw, które wprowadziły w 2016 r. i 2017 r. istotne zmiany wpływające na sektor bankowy w Polsce należą:

- Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. 2016, poz. 68);
- Ustawa z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016, poz. 615);
- Ustawa z 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarancji depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 1937, z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi;
- Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U. 2017, poz. 61);
- Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017, poz. 791);
- Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz.U. 2017, poz. 819);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (Dz.U. 2017, poz. 1068);
- Ustawa z dnia 8 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o obligacjach (Dz.U. 2017, poz. 1199).

Znaczącą rolę dla polskiego sektora bankowego odgrywają prawnie niewiążące, ale o dużej sile oddziaływania rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego. Do ważniejszych nowelizacji tych wytycznych w 2016 r. i 2017 r. należały zmiany w^{5,6}:

- Rekomendacji K dotyczącej zasad prowadzenia przez banki hipoteczne rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, została przyjęta przez Komisję Nadzoru Finansowego na posiedzeniu w dniu 9 lutego 2016 r. w związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2016 r. znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania rachunku zabezpieczenia listów zastawnych oraz testu równowagi pokrycia i testu płynności;
- Rekomendacji C dotyczącej zarządzania ryzykiem koncentracji. Została przyjęta przez Komisję Nadzoru Finansowego na posiedzeniu w dniu 24 maja 2016 r.;
- Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach. Wydanie nowej Rekomendacji H miało na celu zapewnienie spójności oczekiwań KNF w odniesieniu do dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w bankach ze zmienionymi przepisami prawa oraz obowiązującymi standardami rynkowymi;
- Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie. Nowelizacja wprowadziła zasady dotyczące kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową. Rekomendacja obowiązująca w dotychczasowym kształcie, zawierała szereg wskazań dotyczących kredytów na zmienną stopę procentową, ale nie odnosiła się do kredytów o stałej stopie procentowej.

5 KNF, Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2016 roku, (2017), Warszawa, s. 119.

6 KNF, Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 roku, (2018), Warszawa, s. 144.

2.2. Struktura podmiotowa sektora bankowego

2.2. Structure of the Polish banking sector

W zakresie podmiotowym polskiego sektora bankowego doszło do zmniejszenia liczby banków. Na koniec 2017 r. działalność operacyjną prowadziło łącznie 616 banków, tj. o 5 mniej niż na koniec 2016 r.

Liczba banków komercyjnych nie zmieniła się i wyniosła 63 banki. W 2017 r. jeden bank komercyjny, należący całkowicie do inwestora zagranicznego i działający wcześniej w Polsce w formie spółki akcyjnej, został przekształcony w oddział instytucji kredytowej. Ponadto, dwa nowe oddziały instytucji kredytowych rozpoczęły działalność, a dwa oddziały ją zakończyły. W rezultacie, liczba banków komercyjnych w formie spółek akcyjnych lub banku państwowego zmniejszyła się do 35 (o 1 mniej), a liczba oddziałów instytucji kredytowych zwiększyła się o jeden (do 28).

Tablica 9. Liczba banków w Polsce (stan w dniu 31 XII)

Table 9. Number of banks in Poland (as of 31 XII)

Wyszczególnienie Specification	Liczba banków Number of banks					w tym of which				
						liczba oddziałów instytucji kredytowych number of branches of credit institutions				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Banki ogółem <i>Banks total</i>	640	631	625	621	616	28	28	27	27	28
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	69	66	65	63	63	28	28	27	27	28
Banki prowadzące usługi powiernicze <i>Banks conducting custodian services</i>	15	15	15	15	15	2	2	2	2	2
Banki giełdowe <i>Banks listed on WSE</i>	14	13	13	12	12	–	–	–	–	–
Banki prowadzące działalność maklerską <i>Banks conducting brokerage activities</i>	14	13	12	11	11	–	–	–	–	–
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego <i>Banks with 100% share of foreign equity</i>	43	41	41	40	40	28	28	27	27	28
Banki samochodowe <i>Car banks</i>	7	7	7	7	7	2	2	2	3	3
Banki hipoteczne <i>Mortgage banks</i>	3	3	4	4	4	1	1	1	1	1
Banki zrzeszające <i>Affiliating banks</i>	2	2	2	2	2	–	–	–	–	–
Banki spółdzielcze <i>Cooperative banks</i>	571	565	560	558	553	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KNF.

Source: own elaboration based on data of the PFSA

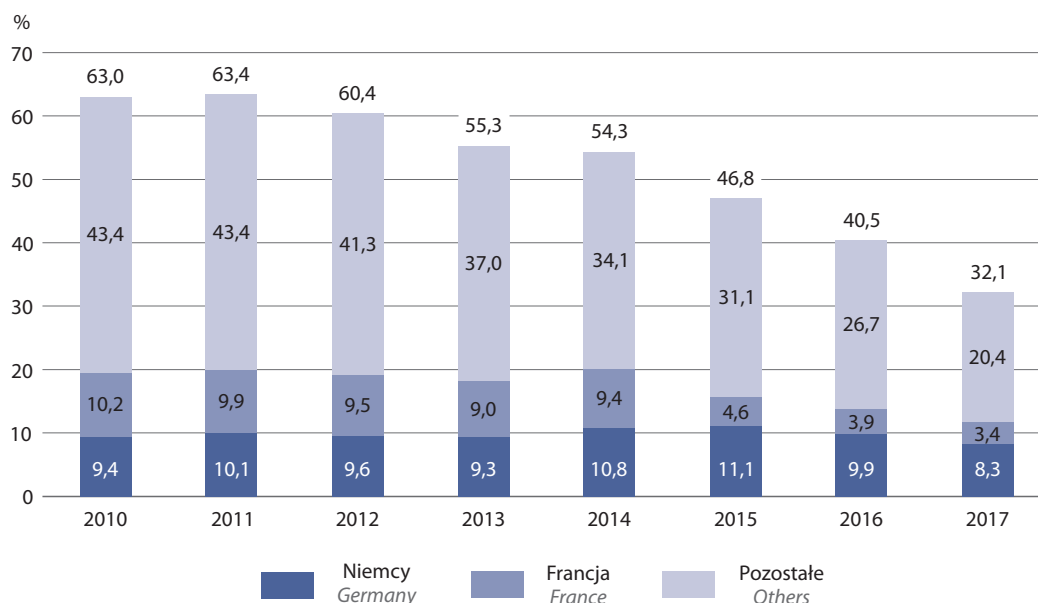
W sektorze spółdzielczym liczba banków zmniejszyła się o 5 banków i na koniec 2017 r. wyniosła 553 podmioty. Wszystkie 5 banków spółdzielczych zostało przejętych przez inne banki spółdzielcze. Poza trzema⁷ bankami spółdzielczymi wszystkie pozostałe były zrzeszone w dwóch bankach zrzeszających, tj. Banku Polskiej Spółdzielczości w Warszawie (351) oraz SGB-Banku w Poznaniu (199).

⁷ Na podstawie Ewidencja instytucji finansowych w Polsce, NBP, <https://ewib.nbp.pl/>

W dniu 21 listopada 2017 r. KNF pozytywnie rozpatrzyła wniosek 56 banków spółdzielczych ws. utworzenia banku zrzeszającego te banki⁸. Zgodnie z komunikatem, nowy bank ma działać pod firmą Polski Bank Apeksowy SA, którego działalność będzie ograniczona wyłącznie do obsługi zrzeszonych banków spółdzielczych poprzez m.in. obsługę finansową, zapewnienie warunków do utrzymywania płynności, realizację rozliczeń, zagospodarowanie nadwyżek środków pieniężnych oraz obsługę prawną. Bank nie będzie posiadał placówek oraz nie będzie prowadził działalności komercyjnej, w szczególności nie będzie gromadził depozytów ludności.

Struktura własnościowa polskiego sektora bankowego uległa w 2017 r. istotnej zmianie. W tym roku doszło do finalizacji zawartej w 2016 r. umowy sprzedaży przez Bank Unicredit na rzecz PZU SA i PFR SA pakietu kontrolnego akcji Banku PeKaO SA. W wyniku tej transakcji kapitał krajowy kontrolował 14 banków komercyjnych (w tym 8 przez Skarb Państwa: Alior Bank SA, Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Ochrony Środowiska SA, Bank Poczty SA, Bank Polska Kasa Opieki SA, Pekao Bank Hipoteczny SA, PKO Bank Hipoteczny SA, PKO Bank Polski SA) oraz wszystkie banki spółdzielcze. Kapitał zagraniczny miał większościowy udział w 21 bankach komercyjnych w formie spółek akcyjnych oraz kontrolował wszystkie oddziały instytucji kredytowych. Kapitał zagraniczny stanowił 32,1% kapitału podstawowego sektora bankowego i w porównaniu do 2016 r. udział ten zmniejszył się o 8,4 p. proc. W końcu 2017 r. najliczniejszy udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym sektora bankowego w Polsce mieli inwestorzy z Niemiec i Francji (odpowiednio w 5 i 3 bankach). Ponadto, zagraniczni inwestorzy większościowi banków w formie spółek akcyjnych reprezentowali jeszcze 10 innych krajów. Łącznie z oddziałami instytucji kredytowych udziały kontrolne w bankach komercyjnych posiadali inwestorzy z 19 krajów⁹.

Wykres 8. Udział kapitału zagranicznego w kapitale (funduszu) podstawowym według kraju pochodzenia^a
Chart 8. Share of foreign investors in capital by country of origin^a

^a Nie dotyczy oddziałów instytucji kredytowych; ^b Obejmuje kraje, które posiadają swój kapitał w mniej niż 3 bankach, bez względu na jego wielkość.

^a Does not concern branches of credit institutions; ^b Includes countries which have their capital in less than 3 banks, irrespectively of its amount.

Źródło: dane KNF

Source: data of the PFSA.

W 2017 r. kontynuowane były starania banków w celu zwiększenia efektywności działania m.in. poprzez racjonalizację zatrudnienia i sieci sprzedaży. Impulsem wzmacniającym to zjawisko były dokonane w minionych latach przejścia i fuzje oraz stały rozwój nowych technologii informatycznych¹⁰. W wyniku tych

⁸ KNF, Komunikat KNF ws. udzielenia zezwolenia na utworzenie Polskiego Banku Apeksowego SA, (2017), Warszawa.

⁹ KNF, Raport o sytuacji banków w 2017 r., (2018), Warszawa, s. 20.

¹⁰ KNF, Raport o sytuacji banków w 2017 r., (2018), Warszawa, s. 20.

działań w 2017 r. sieć wszystkich placówek bankowych w Polsce zmniejszyła się o 7,5% do poziomu 13 372. Liczba oddziałów banków na terenie kraju wyniosła 6 636 i była o 407 placówek mniejsza niż rok wcześniej, przy czym w bankach komercyjnych liczba oddziałów zmniejszyła się o 419 oddziałów, zaś w bankach spółdzielczych wystąpił wzrost o 12 oddziałów. W prawie wszystkich z wyróżnionych grup banków komercyjnych wystąpił spadek liczby oddziałów, jedynie w bankach samochodowych liczba oddziałów pozostała bez zmian.

Liczba filii, ekspozytur, przedstawicielstw i innych placówek na terenie kraju na koniec 2017 r. wyniosła 6 736 i była mniejsza w stosunku do roku poprzedniego o 685 placówek. W bankach komercyjnych sieć zmniejszyła się o 580 filii, ekspozytur, przedstawicielstw i innych placówek bankowych, natomiast w bankach spółdzielczych nastąpiło zmniejszenie sieci o 105 tych placówek. Wśród wyróżnionych grup banków komercyjnych wystąpiło zmniejszenie sieci wymienionych placówek: o 145 w pięciu bankach komercyjnych o największej wartości aktywów, o 526 w bankach prowadzących usługi powiernicze, o 520 w bankach giełdowych, o 525 w bankach prowadzących działalność maklerską, o 19 w bankach ze 100% udziałem kapitału zagranicznego. Zmiany liczby wyżej wymienionych placówek nie odnotowano jedynie w przypadku banków hipotecznych.

Tablica 10. Sieć oddziałów oraz innych placówek banków (stan w dniu 31 XII)

Table 10. Network of banking offices (as of 31 XII)

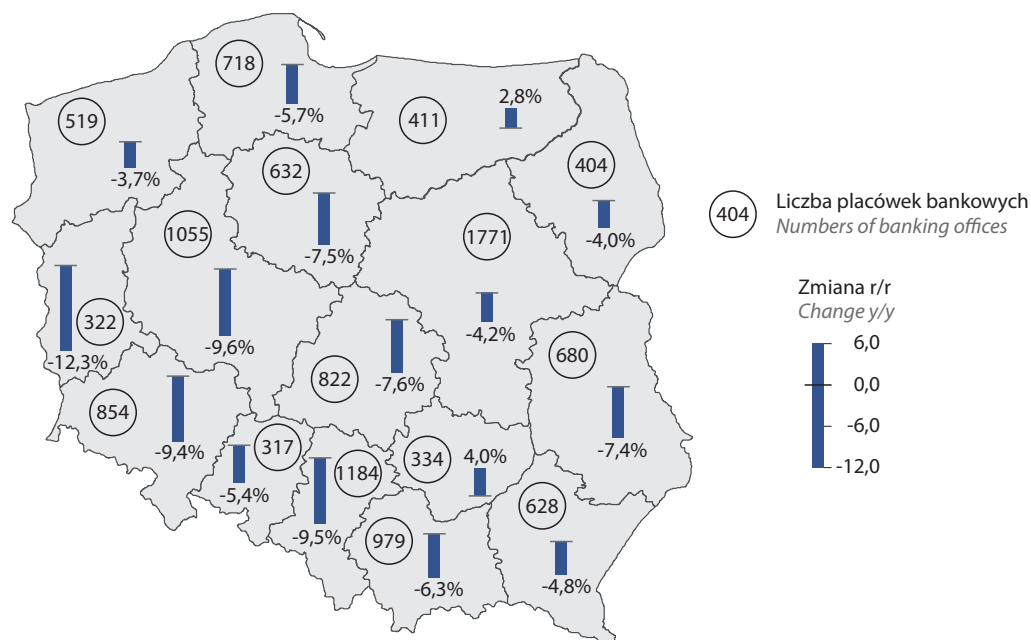
Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba oddziałów Number of branch offices					
Banki ogółem <i>Banks total</i>	7 332	7 347	7 214	7 043	6 636
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	5 609	5 638	5 506	5 312	4 893
Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów <i>Five commercial banks with the largest value of assets</i>	2 993	3 109	2 978	2 855	2 688
Banki prowadzące usługi powiernicze <i>Banks conducting custodian services</i>	4 559	4 736	4 714	4 511	4 170
Banki giełdowe <i>Banks listed on WSE</i>	4 623	4 681	4 612	4 504	4 152
Banki prowadzące działalność maklerską <i>Banks conducting brokerage activities</i>	5 089	5 123	4 993	4 476	4 136
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego <i>Banks with 100% share of foreign equity</i>	676	650	658	580	514
Banki samochodowe <i>Car banks</i>	3	2	2	2	2
Banki hipoteczne <i>Mortgage banks</i>	2	2	2	2	1
Banki zrzeszające <i>Affiliating banks</i>	71	66	64	56	52
Banki spółdzielcze <i>Cooperative banks</i>	1 723	1 709	1 708	1 731	1 743
Liczba filii, ekspozytur, przedstawicielstw i innych placówek Number of agencies and other customer service facilities					
Banki ogółem <i>Banks total</i>	7 934	7 678	7 218	7 421	6 736
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	5 407	5 122	4 735	5 090	4 510
Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów <i>Five commercial banks with the largest value of assets</i>	1 901	1 810	1 661	1 622	1 477

Tablica 10. Sieć oddziałów oraz innych placówek banków (stan w dniu 31 XII) (dok.)

Table 10. Network of banking offices (as of 31 XII) (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017
Banki prowadzące usługi powiernicze Banks conducting custodian services	2 097	1 997	1 880	2 727	2 201
Banki giełdowe Banks listed on WSE	3 285	3 000	2 936	2 917	2 397
Banki prowadzące działalność maklerską Banks conducting brokerage activities	2 667	2 442	2 398	2 722	2 197
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego Banks with 100% share of foreign equity	708	747	757	617	598
Banki samochodowe Car banks	-	-	-	-	-
Banki hipoteczne Mortgage banks	6	6	5	4	4
Banki zrzeszające Affiliating banks	14	11	-	2	1
Banki spółdzielcze Cooperative banks	2 527	2 556	2 483	2 331	2 226

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Mapa 1. Liczba placówek banków (wraz z centralami) wg województw^a według stanu w dniu 31 XII 2017 r.Map 1. Number of banking offices by voivodships^a as of 31 XII 2017

a Bez placówek partnerskich, niebędących oddziałami ani innymi placówkami własnymi banków. W nawiasie zmiana liczby placówek w porównaniu do końca 2016 r.

a Without partner institutions which are not an own branch or other customer service facility of bank. In brackets change of number of banking offices in comparison with the end of 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Sieć własnych placówek banków (bez placówek partnerskich) zmniejszyła się w porównaniu do poprzedniego roku w skali kraju do 11 630, tj. o 794 placówki (6,4%). Wzrost liczby tych placówek wystąpił w dwóch

województwach – w świętokrzyskim o 4,0% i w warmińsko-mazurskim o 2,8%. Największy procentowy spadek miał miejsce w województwie lubuskim o 12,3%, natomiast ilościowo najwięcej placówek ubyło w województwie śląskim (o 125).

Zatrudnienie w polskim sektorze bankowym na koniec 2017 r. było niższe o 2,7% niż rok wcześniej i wyniosło 164 024 osób. W bankach komercyjnych zatrudnienie zmniejszyło się o 3,0% i wyniosło 132 905 osób. W bankach spółdzielczych wielkość zatrudnienia spadła o 1,0% i wyniosła 31 119 osób. Wśród wyróżnionych grup banków komercyjnych liczba zatrudnionych ogółem wzrosła w bankach ze 100% udziałem kapitału zagranicznego o 2,1%. W pozostałych grupach banków wystąpił spadek zatrudnienia ogółem. Zwiększyło się zatrudnienie w centralach banków ogółem (o 0,7% więcej niż przed rokiem) i na koniec 2017 r. wyniosło 76 896 zatrudnionych.

Tablica 11. Liczba zatrudnionych w polskim sektorze bankowym (stan w dniu 31 XII)

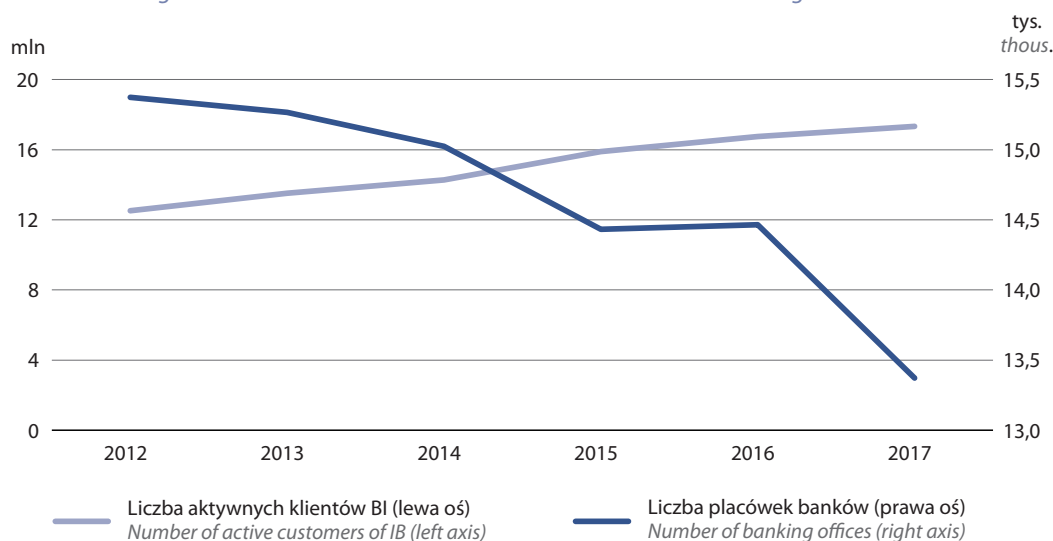
Table 11. Number of employees in the Polish banking sector (as of 31 XII)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total					w tym w centralach of which at head offices				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Banki ogółem <i>Banks total</i>	174 106	172 429	170 318	168 492	164 024	72 261	72 758	74 191	76 375	76 896
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	141 021	139 493	138 327	137 056	132 905	56 892	57 474	59 212	61 579	62 052
Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów <i>Five commercial banks with the largest value of assets</i>	66 984	68 158	67 436	66 759	64 994	18 692	19 282	19 540	20 082	20 507
Banki prowadzące usługi powiernicze <i>Banks conducting custodian services</i>	97 630	99 851	101 152	104 824	99 713	33 303	35 003	37 055	40 642	39 646
Banki giełdowe <i>Banks listed on WSE</i>	107 611	106 172	106 795	103 082	98 128	37 451	37 644	39 999	38 999	38 150
Banki prowadzące działalność maklerską <i>Banks conducting brokerage activities</i>	108 303	106 864	105 166	101 938	96 579	37 324	37 263	38 456	38 157	36 883
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego <i>Banks with 100% share of foreign equity</i>	21 743	21 446	21 796	24 265	24 783	13 098	13 213	13 841	17 035	17 950
Banki samochodowe <i>Car banks</i>	733	732	751	764	579	683	681	700	709	518
Banki hipoteczne <i>Mortgage banks</i>	257	304	377	399	348	225	245	315	394	343
Banki zrzeszające <i>Affiliating banks</i>	1 999	1 943	1 932	1 733	1 667	869	925	1 003	951	964
Banki spółdzielcze <i>Cooperative banks</i>	33 085	32 936	31 991	31 436	31 119	15 369	15 284	14 979	14 796	14 844

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

W bankach komercyjnych wzrosła liczba zatrudnionych w centralach o 0,8% i na koniec 2017 r. wyniosła 62 052 osób, a w bankach spółdzielczych zwiększyła się o 0,3% do poziomu 14 844 osób. Biorąc pod uwagę wyróżnione grupy banków komercyjnych, liczba zatrudnionych w centralach zwiększyła się w bankach: ze 100% udziałem kapitału zagranicznego (o 5,4%), pięciu o największej wartości aktywów (o 2,1%) i zrzeszających (o 1,4%). W pozostałych grupach banków odnotowano spadek zatrudnienia w centralach, i tak w bankach: samochodowych o 26,9%, hipotecznych o 12,9%, prowadzących działalność maklerską o 3,3%, prowadzących usługi powiernicze o 2,5% oraz giełdowych o 2,2%.

Wykres 9. Liczba placówek banków i liczba aktywnych klientów bankowości internetowej
Chart 9. Number of banking offices and number of active customers of the Internet banking

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP i ZBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP and the PBA.

Zmniejszenie zatrudnienia i liczby tradycyjnych placówek rekompensował bankom rozwój nowoczesnych kanałów obsługi klientów, takich jak bankowość internetowa (BI). Na koniec 2017 r. banki miały 17,3 mln aktywnych klientów BI. Z tego 91,7% (15,9 mln) stanowili klienci indywidualni, a 8,3% (1,4 mln) klienci z sektora MSP¹¹. W latach 2013-2017 liczba aktywnych klientów BI wzrosła o 28,2%, natomiast średnia dynamika r/r wyniosła 106,8.

W 2017 r. liczba rachunków depozytowych prowadzonych przez banki w Polsce zwiększyła się o 0,8% i na koniec roku wyniosła 81,7 mln. Banki komercyjne prowadziły 74,9 mln rachunków (91,6% wszystkich rachunków depozytowych), zaś banki spółdzielcze 6,8 mln (8,4% całości). Odnotowano wzrost liczby prowadzonych rachunków w następujących grupach banków komercyjnych: prowadzących usługi powiernicze, giełdowych, prowadzących działalność maklerską, ze 100% udziałem kapitału zagranicznego (odpowiednio o: 1,3%; 0,8%; 1,3%; 3,4%). W pięciu bankach komercyjnych o największej wartości aktywów nastąpiło zmniejszenie liczby prowadzonych rachunków depozytowych o 0,1%, a w bankach samochodowych o 31,0%. Banki hipoteczne, w związku z art. 348 pkt 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (BFG), systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji¹², która weszła w życie z dniem 9 października 2016 r., nie prowadziły rachunków depozytowych.

¹¹ Raport NetB@nk, ZBP, <http://zbp.pl/raporty/raport-netb-nk>

¹² Dz. U. 2016, poz. 996.

Tablica 12. Liczba prowadzonych rachunków depozytowych (stan w dniu 31 XII)
Table 12. Number of deposit accounts (as of 31 XII)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Banki ogółem <i>Banks total</i>	72 469 344	74 054 107	77 365 145	81 076 862	81 748 490
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	65 636 973	67 121 340	70 462 658	74 250 202	74 901 948
Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów <i>Five commercial banks with the largest value of assets</i>	43 037 860	44 660 423	47 356 533	51 313 751	51 278 155
Banki prowadzące usługi powiernicze <i>Banks conducting custodian services</i>	51 271 251	53 459 293	56 822 805	62 654 843	63 459 409
Banki giełdowe <i>Banks listed on WSE</i>	56 503 229	58 092 735	62 079 028	65 866 454	66 412 409
Banki prowadzące działalność maklerską <i>Banks conducting brokerage activities</i>	54 389 027	55 512 441	58 723 660	62 601 771	63 410 782
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego <i>Banks with 100% share of foreign equity</i>	4 216 411	3 916 630	4 084 486	4 203 813	4 345 753
Banki samochodowe <i>Car banks</i>	156 249	154 707	160 415	169 712	117 140
Banki hipoteczne <i>Mortgage banks</i>	1 330	1 800	1 975	#	-
Banki spółdzielcze <i>Cooperative banks</i>	6 832 371	6 932 767	6 902 487	6 826 660	6 846 542

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

2.3. Adekwatność kapitałowa

2.3. Capital adequacy

W końcu 2017 r. fundusze własne banków ogółem¹³ wyniosły 198,1 mld zł, tj. zwiększyły się o 12,9% w porównaniu z końcem 2016 r. Fundusze własne banków komercyjnych stanowiły 94,2% (o 0,4 p. proc. więcej niż rok wcześniej) funduszy własnych banków ogółem. Udział pięciu największych banków w funduszach banków komercyjnych wyniósł 52,6% (o 0,6 p. proc. mniej), a udział banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego stanowił 13,3% (o 0,8 p. proc. mniej). Fundusze własne banków spółdzielczych zwiększyły się o 5,6% i stanowiły 5,8% (o 0,4 p. proc. mniej) funduszy własnych banków ogółem.

Fundusze własne banków ogółem składały się w 90,8% z kapitału Tier I (kapitał podstawowy Tier I 90,8% i kapitał dodatkowy Tier I 0,0%) oraz w 9,2% z kapitału Tier II. W bankach komercyjnych udział kapitału Tier I w funduszach własnych tych banków wyniósł 90,6% (kapitał podstawowy Tier I 90,6% i kapitał dodatkowy Tier I 0,0%), a kapitał Tier II 9,4%. Natomiast w bankach spółdzielczych udziały poszczególnych kapitałów wyniosły odpowiednio 94,5% (94,1% i 0,4%) oraz 5,5%.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko banków ogółem na koniec 2017 r. została ustalona na poziomie 1 043,0 mld zł (wzrost o 5,3%). Z tej kwoty na banki komercyjne przypadało 93,6%, w tym na pięć największych banków 47,9%, a na banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego 13,2%. Łączna kwota ekspozycji na ryzyko banków spółdzielczych wyniosła 66,8 mld zł (więcej o 5,2%), co stanowiło 6,4% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko banków ogółem. Szybsze, niż w poprzednich latach, tempo wzrostu łącznej kwoty

¹³ Bez oddziałów instytucji kredytowych, które podlegają badaniu adekwatności kapitałowej razem ze swoją jednostką nadrzędną w jej kraju macierzystym. Analogicznie, polskie banki posiadające oddziały zagraniczne podlegają badaniu adekwatności kapitałowej łącznie z tymi oddziałami.

ekspozycji na ryzyko wynikało częściowo z wejścia w życie od grudnia 2017 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach¹⁴. W przypadku kredytów zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych, gdy wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona była od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluta przychodów osiągniętych przez dłużnika, waga ryzyka została ustalona w wysokości 150%. Ponadto, w przypadku kredytów zabezpieczonych hipotekami na lokalach biurowych lub innych nieruchomościach komercyjnych usytuowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wagę ryzyka określono na poziomie 100%. Oznaczało to, że w przypadku takich kredytów, przy wyliczaniu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, była przyjmowana wyższa niż wcześniej (np. 75%) wartość tych kredytów. W związku z tym, w celu spełnienia kryterium obowiązkowych minimalnych współczynników kapitałowych, banki posiadające w swoim portfelu tego rodzaju kredyty były zobowiązane do posiadania wyższych funduszy własnych.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko wynikała głównie z występowania ryzyka kredytowego, kontrahenta, rozmycia oraz dostaw. W przypadku banków ogółem ryzyka te stanowiły 90,5% (o 1,7 p. proc. więcej niż rok wcześniej) łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Dla banków komercyjnych udział ten ukształtował się na poziomie 90,7% (o 1,8 p. proc. więcej), a dla banków spółdzielczych na poziomie wyższym o 0,4 p. proc., tj. 87,4%. Drugim największym pod względem wartości składnikiem łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko była kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne. W przypadku banków ogółem, a także dla grupy banków komercyjnych, kwota ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego stanowiła podobną część łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, która wynosiła odpowiednio 7,6% i 7,3% (w obu przypadkach o 0,4 p. proc. mniej niż rok wcześniej). Dla banków spółdzielczych udział ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 12,5% (0,4 p. proc. mniej) łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Udziały pozostałych rodzajów ryzyka w łącznej kwocie ekspozycji na ryzyko wyniosły w bankach ogółem łącznie 1,8% (w tym 1,4 p. proc. z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów) i 2,0% (w tym 1,5 p. proc. z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów) w bankach komercyjnych. W bankach spółdzielczych pozostałe wymogi kapitałowe stanowiły 0,0% ich łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Na koniec 2017 r. łączny współczynnik kapitałowy i współczynnik kapitału Tier I dla banków ogółem ukształtował się odpowiednio na poziomie 18,99% i 17,25% (wobec 17,72% i 16,14% rok wcześniej). W bankach komercyjnych współczynniki te osiągnęły wartość 19,12% i 17,32% (17,77% i 16,15%), a w bankach spółdzielczych 17,16% i 16,22% (17,09% i 16,03%). Współczynniki adekwatności kapitałowej były dla wszystkich grup banków, jako całości, wyższe od minimalnych wartości określonych w art. 92 rozporządzenia CRR. Tylko w przypadku czterech banków spółdzielczych minimalne wymagania regulacyjne nie zostały spełnione¹⁵ (rok wcześniej jeden bank komercyjny i siedem spółdzielczych).

Przeprowadzone w 2018 r. przez NBP testy warunków skrajnych na krajowych bankach komercyjnych (bez działających w Polsce oddziałów instytucji kredytowych z innych krajów UE oraz BGK) wykazały odporność tych banków na realizację hipotetycznych scenariuszy szokowych w latach 2018-2020. W rezultacie przeprowadzonych testów stwierdzono m.in., że średni łączny współczynnik kapitałowy dla analizowanej grupy banków mógłby spaść z 18,1% do 15,4%, ale w żadnym banku nie wystąpiłyby przesłanki do ogłoszenia upadłości, a tym samym nie doszłoby do konieczności szacowania strat z tytułu tzw. efektu domina¹⁶.

14 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (Dz.U. 2017 poz. 1068).

15 KNF, Raport o sytuacji banków w 2017 r., (2018), Warszawa, s. 24.

16 NBP, Raport o stabilności systemu finansowego. Czerwiec 2018 r., (2018), Warszawa, s. 145-155.

Tablica 13. Współczynniki adekwatności kapitałowej według grup banków
Table 13. Capital adequacy ratios by groups of banks

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Łączny współczynnik kapitałowy <i>Total capital ratio</i>					Współczynnik kapitału Tier I <i>T1 Capital ratio</i>				
	2013 ^a	2014	2015	2016	2017	2013 ^b	2014	2015	2016	2017
	w % <i>in %</i>									
Banki ogółem <i>Banks total</i>	15,68	15,25	16,47	17,72	18,99	14,13	14,01	15,15	16,14	17,25
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	15,80	15,21	16,51	17,77	19,12	14,19	13,97	15,17	16,15	17,32
Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów <i>Five commercial banks with the largest value of assets</i>	16,26	14,87	16,60	18,01	19,65	14,80	13,97	15,60	16,89	18,27
Banki prowadzące usługi powiernicze <i>Banks conducting custodian services</i>	16,64	15,61	16,85	18,08	19,87	15,35	14,69	15,86	16,72	18,21
Banki giełdowe <i>Banks listed on WSE</i>	15,42	14,70	15,98	17,16	18,34	13,69	13,48	14,67	15,71	16,61
Banki prowadzące działalność maklerską <i>Banks conducting brokerage activities</i>	15,35	14,78	16,07	17,41	18,70	13,92	13,81	15,01	16,01	16,93
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego <i>Banks with 100% share of foreign equity</i>	14,73	14,80	16,48	18,20	17,94	13,85	13,80	15,21	15,56	15,14
Banki samochodowe <i>Car banks</i>	24,65	26,00	23,86	25,94	23,10	22,93	24,19	22,19	24,67	22,32
Banki hipoteczne <i>Mortgage banks</i>	16,13	14,52	16,77	15,78	15,85	14,97	12,83	15,51	14,24	14,64
Banki spółdzielcze <i>Cooperative banks</i>	14,29	15,75	15,92	17,09	17,16	13,36	14,64	14,86	16,03	16,22

a Współczynnik wypłacalności. b Współczynnik Tier I.
a Solvency ratio. b Tier 1 ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Tablica 14. Fundusze własne i wymogi kapitałowe wg CRR/CRDIV (stan na dzień 31 XII)Table 14. *Own funds and capital requirements according to CRR/CRDIV (as of 31 XII)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2014	2015	2016	2017
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
BANKI OGÓŁEM BANKS TOTAL				
Fundusze własne <i>Own funds</i>	145 452,9	160 087,0	175 509,6	198 084,5
Kapitał Tier I <i>Tier 1 capital</i>	133 687,5	147 274,1	159 864,9	179 910,7
Kapitał podstawowy Tier I <i>Common Equity Tier 1 capital</i>	133 557,3	147 188,1	159 795,8	179 854,0
Kapitał dodatkowy Tier I <i>Additional tier 1 capital</i>	130,2	86,0	69,1	56,7
Kapitał Tier II <i>Tier 2 capital</i>	11 765,4	12 812,9	15 644,7	18 173,8
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko <i>Total risk exposure amount</i>	953 909,5	972 000,3	990 259,9	1 042 985,6
BANKI KOMERCYJNE COMMERCIAL BANKS				
Fundusze własne <i>Own funds</i>	135 131,6	149 552,7	164 650,8	186 615,3
Kapitał Tier I <i>Tier 1 capital</i>	124 093,4	137 439,2	149 681,2	169 069,6
Kapitał podstawowy Tier I <i>Common Equity Tier 1 capital</i>	124 059,8	137 427,1	149 671,6	169 060,5
Kapitał dodatkowy Tier I <i>Additional tier 1 capital</i>	33,6	12,1	9,7	9,1
Kapitał Tier II <i>Tier 2 capital</i>	11 038,2	12 113,5	14 969,6	17 545,8
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko <i>Total risk exposure amount</i>	888 371,4	905 835,7	926 721,8	976 158,2
BANKI SPÓŁDZIELCZE COOPERATIVE BANKS				
Fundusze własne <i>Own funds</i>	10 321,2	10 534,3	10 858,8	11 469,2
Kapitał Tier I <i>Tier 1 capital</i>	9 594,1	9 834,9	10 183,7	10 841,2
Kapitał podstawowy Tier I <i>Common Equity Tier 1 capital</i>	9 497,5	9 761,0	10 124,2	10 793,5
Kapitał dodatkowy Tier I <i>Additional tier 1 capital</i>	96,6	73,9	59,5	47,7
Kapitał Tier II <i>Tier 2 capital</i>	727,2	699,5	675,2	628,0
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko <i>Total risk exposure amount</i>	65 538,1	66 164,6	63 538,1	66 827,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Podobnie jak w 2016 r., kiedy po raz pierwszy dokonano identyfikacji, 12 banków komercyjnych zostało zidentyfikowanych przez KNF jako inne instytucje o znaczeniu systemowym (O-SIIs), ale lista tych banków zmieniła się o jeden bank. Banki te były zobowiązane do utrzymywania dodatkowego bufora kapitałowego

w wysokości 0,0%-0,75% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. W przypadku jednego banku bufor ten został obniżony o 0,25 p. proc., a w przypadku jednego banku o tyle samo podwyższony¹⁷.

Tablica 15. Wskaźnik bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (w % łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)

Table 15. Ratio of other systemically important institution buffer (as % of total risk exposure amount)

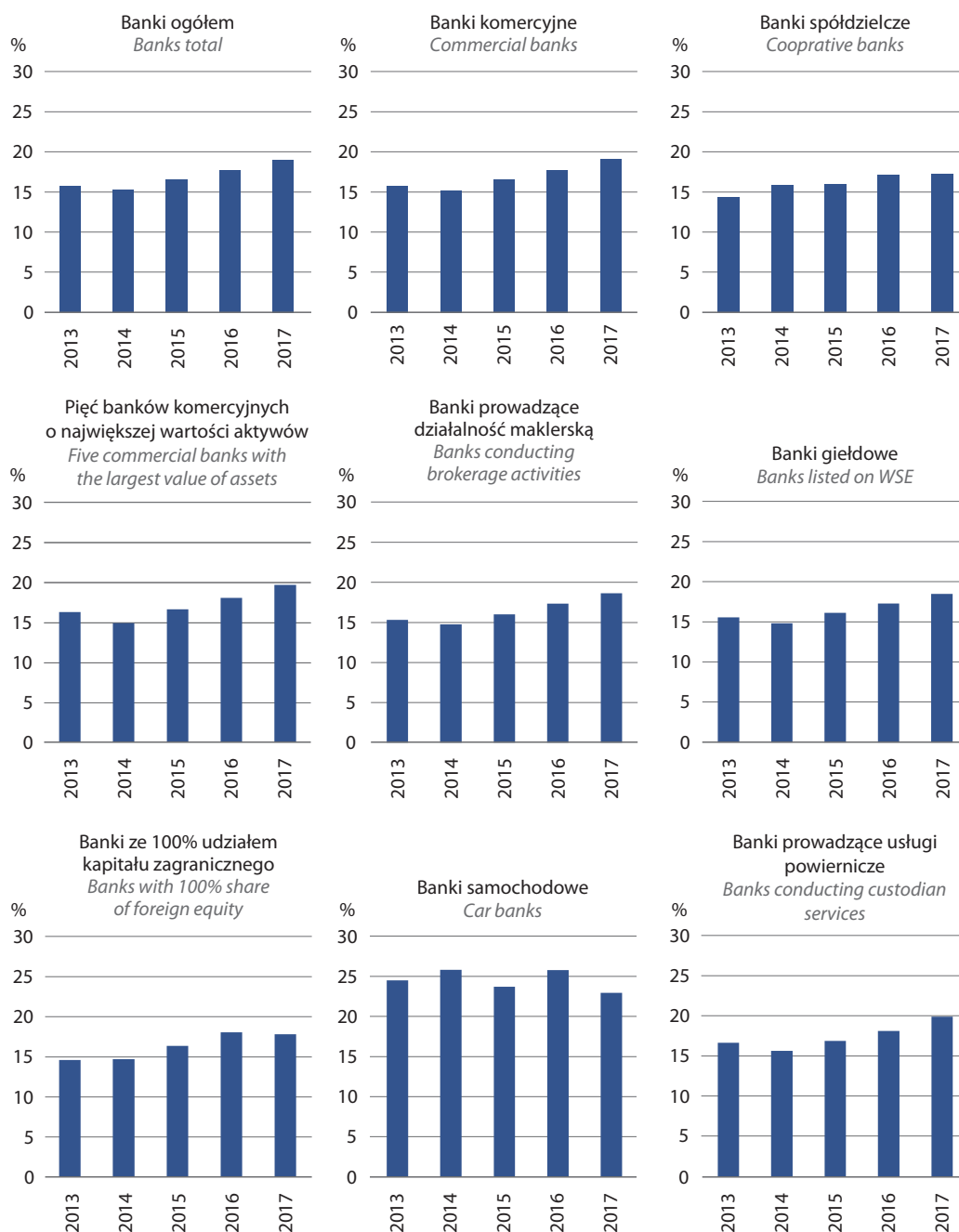
Inna instytucja o znaczeniu systemowym <i>Other systemically important institution</i>	Wysokość bufora <i>Value of buffer</i>	
	2016	2017
	%	
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA	0,75	0,75
mBank SA	0,50	0,75
Bank Polska Kasa Opieki SA	0,75	0,50
Bank Zachodni WBK SA	0,50	0,50
ING Bank Śląski SA	0,50	0,50
Bank BGŻ BNP Paribas SA	0,25	0,25
Bank Handlowy w Warszawie SA	0,25	0,25
Bank Millennium SA	0,25	0,25
Getin Noble Bank SA	0,25	0,25
Deutsche Bank Polska SA	–	0,25
Bank Polskiej Spółdzielczości SA	0,00	0,00
SGB – Bank SA	0,00	0,00
Raiffeisen Bank Polska SA	0,25	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KNF.

Source: own elaboration based on data of the PFSA.

17 KNF, Przegląd adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, (2018), Warszawa.

Wykres 10. Łączny współczynnik kapitałowy według grup banków
 Chart 10. Total capital ratio by groups of banks

Uwaga: za 2013 r. współczynnik wypłacalności.
 Note: for 2013 solvency ratio.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

2.4. Rachunek przepływów pieniężnych

2.4. Cash flow statement

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej

Cash flows from operating activities

Głównym czynnikiem, poza zyskiem netto, kształtującym wielkość przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej w 2017 r. były zmiany stanu¹⁸ aktywów i zobowiązań operacyjnych (z wyłączeniem gotówki i jej ekwiwalentów). Wartość aktywów operacyjnych w bankach ogółem zwiększyła się w 2017 r. o 51,3 mld zł (wobec 86,3 mld zł w roku poprzednim), podczas gdy wartość zobowiązań operacyjnych powiększyła się o 65,8 mld zł (wobec 93,6 mld zł w 2016 r.). Większa skala wzrostu zobowiązań niż aktywów operacyjnych przyczyniła się do zwiększenia środków pieniężnych. W bankach komercyjnych wzrost aktywów operacyjnych wyniósł 43,7 mld zł (w tym w pięciu największych bankach 18,7 mld zł), zaś zobowiązań operacyjnych o 57,4 mld zł (w tym w pięciu największych bankach 30,4 mld zł). Podobna sytuacja jak w przypadku banków komercyjnych, ale w mniejszej skali, wystąpiła w bankach spółdzielczych, w których wzrost wartości aktywów operacyjnych wyniósł 7,5 mld zł, a zobowiązań operacyjnych 8,4 mld zł.

Ponadto, zysk netto został m.in. skorygowany o amortyzację środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, która stanowi koszt księgowy, ale nie powoduje wypływu środków pieniężnych. W 2017 r. amortyzacja w bankach ogółem wyniosła 2,9 mld zł (o 1,2% więcej niż rok wcześniej). W bankach komercyjnych amortyzacja wzrosła do 2,8 mld zł (o 1,6%), a w bankach spółdzielczych zmniejszyła się o 3,2% i wyniosła 0,2 mld zł.

W rezultacie w 2017 r. przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej banków ogółem wyniosły 28,2 mld zł, co w porównaniu z 25,5 mld zł w roku poprzednim oznaczało wzrost o 10,6%. Banki komercyjne osiągnęły przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej o wartości 26,5 mld zł (wobec 22,3 mld zł w 2016 r.), a banki spółdzielcze 1,7 mld zł, tj. o 46,1% mniej niż rok wcześniej. Pięć największych banków osiągnęło nadwyżkę przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej o wartości 20,7 mld zł (wobec 30,0 mld zł w 2016 r.), a banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego 8,8 mld zł (wobec 4,5 mld zł rok wcześniej).

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej

Cash flows from investing activities

W 2017 r. wpływy z działalności inwestycyjnej banków ogółem wyniosły 297,6 mld zł, co oznacza ich spadek w skali roku o 2,3%. Były one wypracowane w 96,6% przez banki komercyjne (99,0% w 2016 r.). Pięć największych banków posiadało 55,2% udziału w tych wpływach (o 9,0 p. proc. więcej). Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego osiągnęły 41,1% udziału w tych wpływach (o 11,2 p. proc. mniej). Udział banków spółdzielczych we wpływach z działalności inwestycyjnej banków ogółem wyniósł 3,4% (wzrost o 2,4 p. proc.).

W 2017 r. wydatki na działalność inwestycyjną banków ogółem wyniosły 314,9 mld zł, tj. zmniejszyły się o 6,4% w porównaniu do 2016 r. Były one wypracowane w 96,7% przez banki komercyjne (98,9% w 2016 r.). Pięć największych banków posiadało 55,0% udziału w tych wydatkach (o 6,1 p. proc. więcej), banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego osiągnęły 40,4% (o 8,4 p. proc. mniej). Udział banków spółdzielczych w wydatkach z działalności inwestycyjnej banków ogółem, wyniósł 3,3%, tj. o 2,2 p. proc. więcej niż rok wcześniej.

Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej banków ogółem zamknęły się w 2017 r. deficytem w wysokości 17,2 mld zł (wobec 31,7 mld zł w 2016 r.). Banki komercyjne wykazały większe wydatki niż wpływy z działalności inwestycyjnej o 16,9 mld zł (31,0 mld zł rok wcześniej), a banki spółdzielcze zanotowały

¹⁸ Wzrost stanu wartości aktywów (z wyłączeniem gotówki i jej ekwiwalentów) powoduje zmniejszenie środków pieniężnych, natomiast zmniejszenie stanu aktywów powiększa stan środków pieniężnych. Odwrotna sytuacja zachodzi w przypadku zobowiązań: wzrost stanu ich wartości oznacza zwiększenie, a spadek zmniejszenie stanu środków pieniężnych.

deficyt 0,4 mld zł (0,7 mld zł w 2016 r.). Pięć największych banków osiągnęło ujemne przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej w wysokości 9,1 mld zł (w porównaniu do 23,8 mld zł w 2016 r.). Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego odnotowały również ujemne saldo z działalności inwestycyjnej w wysokości 4,8 mld zł, podczas gdy w poprzednim roku saldo to wyniosło minus 5,0 mld zł.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej

Cash flows from financing activities

Wpływy z działalności finansowej banków ogółem wyniosły 38,5 mld zł (o 5,9% więcej niż rok wcześniej) i zostały wypracowane niemal w całości (99,6%) przez banki komercyjne (94,2% w 2016 r.). Udział banków spółdzielczych w tych wpływach zmniejszył się o 5,4 p. proc. do 0,4%. W porównaniu do poprzedniego roku udział pięciu największych banków we wpływach z działalności finansowej banków ogółem zwiększył się do 35,0% (o 9,3 p. proc.), a udział banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego zmniejszył się do 17,1% (o 9,1 p. proc.).

Wydatki na działalność finansową banków ogółem wyniosły 46,7 mld zł (o 23,8% więcej niż rok wcześniej). Podobnie, jak wpływy zostały one wygenerowane prawie w całości przez banki komercyjne – 99,5% (o 5,5 p. proc. więcej niż rok wcześniej). Udział w tych wydatkach pięciu największych banków wyniósł 62,1% (o 20,4 p. proc. więcej), a banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego 19,1% (o 12,0 p. proc. mniej). Wypłacone dywidendy w kwocie 3,7 mld zł (o 23,5% mniej niż rok wcześniej) stanowiły 8,0% (o 4,9 p. proc. mniej) wydatków na działalność finansową banków ogółem. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego wypłaciły dywidendy w wysokości 0,3 mld zł (o 56,4% mniej), co stanowiło 3,4% (2,5 p. proc. mniej) w wydatkach na działalność finansową w tej grupie banków.

Banki ogółem odnotowały w 2017 r. ujemne przepływy pieniężne netto z działalności finansowej o wartości 8,2 mld zł, w porównaniu do 1,5 mld zł w poprzednim roku. Banki komercyjne osiągnęły ujemne saldo z działalności finansowej w wysokości 8,1 mld zł (wobec 1,3 mld zł rok wcześniej), a banki spółdzielcze wykazały ujemne saldo w wysokości 0,1 mld zł (wobec 0,2 mld zł rok wcześniej). Istotny wpływ na przepływy pieniężne netto z działalności finansowej banków ogółem wywarło pięć największych banków, które osiągnęły ujemne przepływy pieniężne netto z działalności finansowej w wysokości 15,5 mld zł (w porównaniu do 6,4 mld zł w 2016 r.). Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego odnotowały ujemne saldo z działalności finansowej w kwocie 2,3 mld zł (o 2,8% więcej niż w 2016 r.).

Tablica 16. Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych

Table 16. Selected items of cash flow statement

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017
	w mln zł in mln zł				
BANKI OGÓŁEM BANKS TOTAL					
Działalność operacyjna Operating activities					
Zysk (Strata) przypadający na jednostkę dominującą Profit or loss attributable to the parent	15 146	15 882	12 788	13 841	13 671
Korekty zysku (straty) netto Adjustments of net profit or loss	-20 746	-3 751	2 786	11 615	14 480
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej Net cash flow from operating activities	-5 600	12 131	15 574	25 455	28 151
Działalność inwestycyjna Investing activities					
Wpływy związane z działalnością inwestycyjną Cash proceeds related to investing activities	775 324	922 812	827 365	304 706	297 632
Wydatki związane z działalnością inwestycyjną (Cash payments related to investing activities)	778 128	939 877	823 411	336 359	314 872
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną Net cash flow from investing activities	-2 804	-17 065	3 954	-31 653	-17 240

Tablica 16. Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych (cd.)

Table 16. Selected items of cash flow statement (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017
	w mln zł in mln zł				
Działalność finansowa <i>Financing activities</i>					
Wpływy z działalności finansowej <i>Cash proceeds related to financing activities</i>	40 220	66 887	32 884	36 372	38 508
Wydatki z działalności finansowej <i>(Cash payments related to financing activities)</i>	45 336	50 833	45 875	37 845	46 672
Przeplwy pieniężne netto z działalności finansowej <i>Net cash flow from financing activities</i>	-5 116	16 054	-12 991	-1 473	-8 164
Środki pieniężne na początku okresu <i>Cash and cash equivalents at the beginning of the period</i>	113 742	93 152	101 123	107 884	102 851
Środki pieniężne na koniec okresu <i>Cash and cash equivalents at the end of the period</i>	100 174	104 428	107 739	100 272	105 171
BANKI KOMERCYJNE COMMERCIAL BANKS					
Działalność operacyjna <i>Operating activities</i>					
Zysk (Strata) przypadający na jednostkę dominującą <i>Profit or loss attributable to the parent</i>	14 401	15 121	12 343	13 297	13 038
Korekty zysku (straty) netto <i>Adjustments of net profit or loss</i>	-21 868	-5 260	726	9 044	13 435
Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej <i>Net cash flow from operating activities</i>	-7 467	9 861	13 069	22 341	26 473
Działalność inwestycyjna <i>Investing activities</i>					
Wpływy związane z działalnością inwestycyjną <i>Cash proceeds related to investing activities</i>	774 750	921 903	826 485	301 515	287 593
Wydatki związane z działalnością inwestycyjną <i>(Cash payments related to investing activities)</i>	777 118	938 353	822 019	332 506	304 483
Przeplwy netto związane z działalnością inwestycyjną <i>Net cash flow from investing activities</i>	-2 368	-16 450	4 465	-30 991	-16 890
Działalność finansowa <i>Financing activities</i>					
Wpływy z działalności finansowej <i>Cash proceeds related to financing activities</i>	39 939	66 587	31 802	34 267	38 366
Wydatki z działalności finansowej <i>(Cash payments related to financing activities)</i>	45 117	50 606	44 702	35 567	46 428
Przeplwy pieniężne netto z działalności finansowej <i>Net cash flow from financing activities</i>	-5 178	15 981	-12 899	-1 300	-8 061
Środki pieniężne na początku okresu <i>Cash and cash equivalents at the beginning of the period</i>	108 583	87 734	94 439	99 425	93 438
Środki pieniężne na koniec okresu <i>Cash and cash equivalents at the end of the period</i>	93 522	97 282	99 140	89 533	94 534
BANKI SPÓŁDZIELCZE COOPERATIVE BANKS					
Działalność operacyjna <i>Operating activities</i>					
Zysk (Strata) przypadający na jednostkę dominującą <i>Profit or loss attributable to the parent</i>	745	761	445	544	633
Korekty zysku (straty) netto <i>Adjustments of net profit or loss</i>	1 122	1 509	2 060	2 571	1 045
Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej <i>Net cash flow from operating activities</i>	1 867	2 271	2 505	3 115	1 678

Tablica 16. Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych (dok.)

Table 16. Selected items of cash flow statement (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017
	w mln zł in mln zł				
Działalność inwestycyjna <i>Investing activities</i>					
Wpływy związane z działalnością inwestycyjną <i>Cash proceeds related to investing activities</i>	574	909	881	3 191	10 039
Wydatki związane z działalnością inwestycyjną <i>(Cash payments related to investing activities)</i>	1 010	1 524	1 392	3 852	10 390
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną <i>Net cash flow from investing activities</i>	-436	-615	-511	-662	-350
Działalność finansowa <i>Financing activities</i>					
Wpływy z działalności finansowej <i>Cash proceeds related to financing activities</i>	281	301	1 082	2 104	142
Wydatki z działalności finansowej <i>(Cash payments related to financing activities)</i>	219	227	1 174	2 277	244
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej <i>Net cash flow from financing activities</i>	62	73	-92	-173	-102
Środki pieniężne na początku okresu <i>Cash and cash equivalents at the beginning of the period</i>	5 159	5 417	6 684	8 459	9 413
Środki pieniężne na koniec okresu <i>Cash and cash equivalents at the end of the period</i>	6 652	7 146	8 599	10 739	10 637

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Środki pieniężne na koniec okresu

Cash at the end of the period

W 2017 r. banki ogółem oraz w podziale na banki komercyjne i spółdzielcze osiągnęły dodatnie przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (odpowiednio 28,2 mld zł; 26,5 mld zł; 1,7 mld zł), a ujemne z działalności inwestycyjnej (17,2 mld zł; 16,9 mld zł; 0,4 mld zł) i finansowej (8,2 mld zł; 8,1 mld zł; 0,1 mld zł). W 2016 r. miała miejsce taka sama sytuacja, tylko wartość przepływów netto z poszczególnych działalności była inna. W rezultacie, na koniec 2017 r. doszło do zwiększenia środków pieniężnych banków ogółem o 2,3 mld zł (1,1 mld zł w bankach komercyjnych i 1,2 mld zł w spółdzielczych). W 2016 r. miał miejsce spadek środków pieniężnych w bankach ogółem o 7,6 mld zł i 9,9 mld zł w bankach komercyjnych, przy zwiększeniu o 2,3 mld zł w bankach spółdzielczych. Stan środków pieniężnych banków ogółem w końcu 2017 r. osiągnął wartość 105,2 mld zł, tj. o 4,9% więcej w porównaniu z końcem 2016 r. Do banków komercyjnych należało 94,5 mld zł (wzrost o 5,6%), w tym pięć największych banków dysponowało kwotą 50,7 mld zł (mniej o 7,7%), a banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego posiadały 16,5 mld zł (więcej o 51,4%). W bankach spółdzielczych stan środków pieniężnych zmniejszył się o 0,9% do 10,6 mld zł.

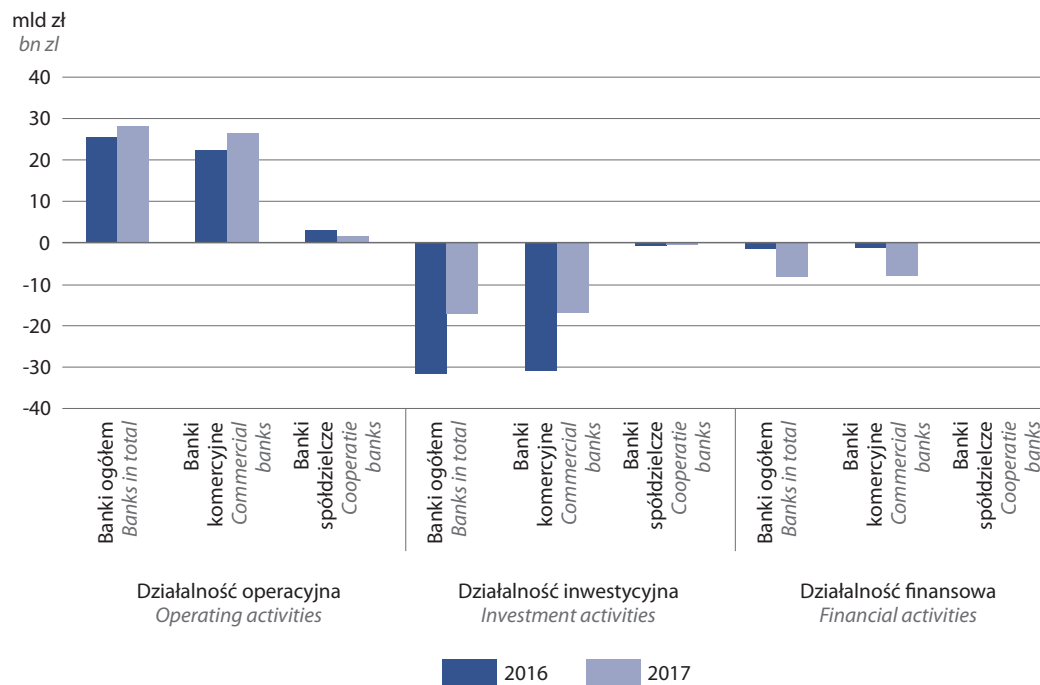
Na środki pieniężne w bankach ogółem w końcu 2017 r. składały się głównie: należności od banków centralnych – 36,5% (o 0,1 p. proc. mniej niż rok wcześniej), kredyty i inne należności – 26,8% (o 2,6 p. proc. więcej), gotówka w kasie – 17,4% (o 0,1 p. proc. mniej) oraz aktywa dostępne do sprzedaży – 11,8% (o 2,0 p. proc. więcej). W bankach komercyjnych struktura środków pieniężnych była zbliżona do tej odnotowanej dla całego sektora bankowego, występowały tylko niewielkie różnice w udziałach procentowych poszczególnych pozycji. Banki spółdzielcze, tak jak w poprzednich latach, charakteryzowały się inną strukturą środków pieniężnych, ponieważ banki te przeprowadzają operacje z bankiem centralnym przede wszystkim za pośrednictwem swoich banków zrzeszających. Środki pieniężne banków spółdzielczych składały się głównie z kredytów i innych należności – 45,3% (o 3,2 p. proc. mniej niż rok wcześniej), gotówki w kasie – 20,4% (o 0,8 p. proc. więcej) oraz należności od banków centralnych – 9,0% (więcej o 0,7 p. proc.).

Tablica 17. Środki pieniężne na koniec okresu
Table 17. Cash and cash equivalents at the end of the period

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2013	2014	2015	2016	2017
	w mln zł <i>in mln zł</i>				
BANKI OGÓŁEM BANKS TOTAL					
Środki pieniężne na koniec okresu <i>Cash and cash equivalents at the end of the period</i>	100 174	104 428	107 739	100 272	105 171
Należności od banków centralnych <i>Cash balances with central banks</i>	39 757	49 462	50 199	36 753	38 407
Kredyty i inne należności (razem z leasingiem finansowym) <i>Loans and receivables (including finance leases)</i>	25 301	23 406	26 114	24 303	28 215
Gotówka w kasie <i>Cash on hand</i>	15 053	18 514	18 047	17 588	18 341
Aktywa dostępne do sprzedaży <i>Available-for-sale financial assets</i>	11 734	8 526	9 078	9 842	12 425
Pozostałe aktywa <i>Other assets</i>	8 329	4 520	4 301	11 786	7 783
BANKI KOMERCYJNE COMMERCIAL BANKS					
Środki pieniężne na koniec okresu <i>Cash and cash equivalents at the end of the period</i>	93 522	97 282	99 140	89 533	94 534
Należności od banków centralnych <i>Cash balances with central banks</i>	39 270	48 864	49 539	35 859	37 449
Kredyty i inne należności (razem z leasingiem finansowym) <i>Loans and receivables (including finance leases)</i>	22 138	20 119	21 717	19 097	23 395
Gotówka w kasie <i>Cash on hand</i>	13 218	16 598	16 033	15 490	16 175
Aktywa dostępne do sprzedaży <i>Available-for-sale financial assets</i>	11 586	8 327	8 888	9 651	12 328
Pozostałe aktywa <i>Other assets</i>	7 310	3 375	2 962	9 436	5 187
BANKI SPÓŁDZIELCZE COOPERATIVE BANKS					
Środki pieniężne na koniec okresu <i>Cash and cash equivalents at the end of the period</i>	6 652	7 146	8 599	10 739	10 637
Należności od banków centralnych <i>Cash balances with central banks</i>	486	599	660	893	958
Kredyty i inne należności (razem z leasingiem finansowym) <i>Loans and receivables (including finance leases)</i>	3 163	3 287	4 397	5 206	4 820
Gotówka w kasie <i>Cash on hand</i>	1 835	1 916	2 013	2 098	2 166
Aktywa dostępne do sprzedaży <i>Available-for-sale financial assets</i>	148	199	189	192	97
Pozostałe aktywa <i>Other assets</i>	1 020	1 145	1 339	2 350	2 596

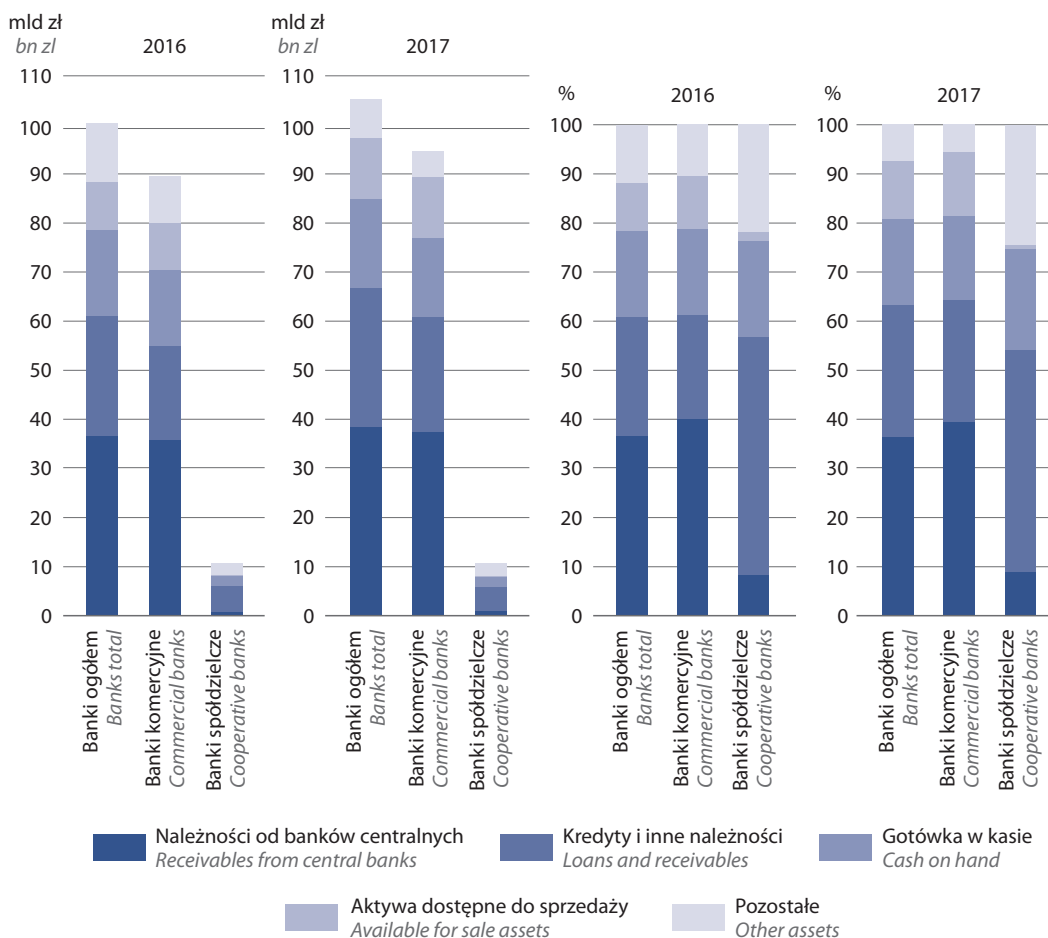
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Wykres 11. Przepływy pieniężne netto
 Chart 11. Net cash flow

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

Wykres 12. Struktura środków pieniężnych
Chart 12. Structure of cash and cash equivalents

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

2.5. Wyniki finansowe polskiego sektora bankowego

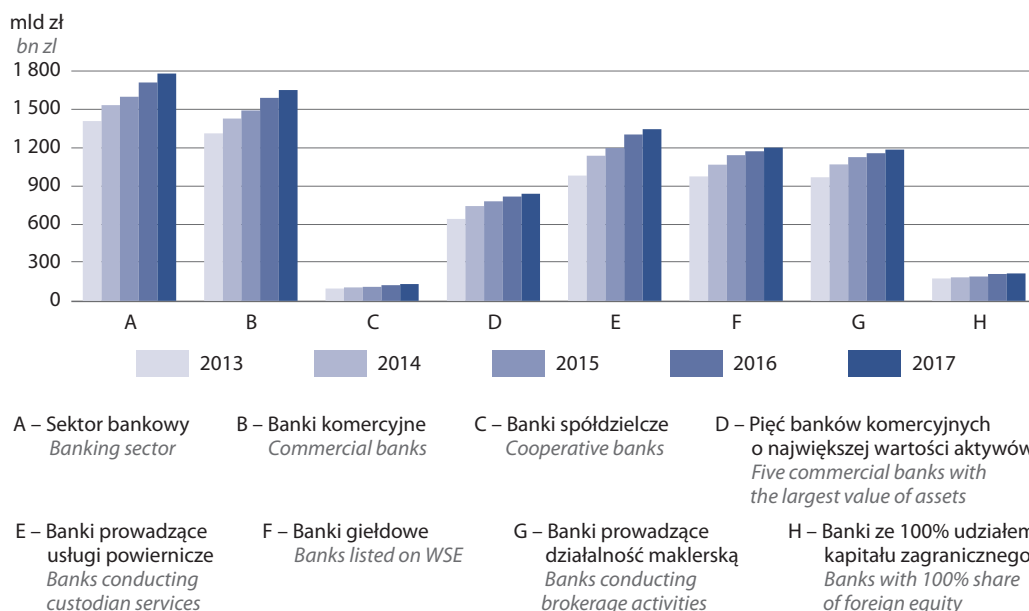
2.5. Financial results of the Polish banking sector

Bilans

Balance Sheet

Suma bilansowa sektora bankowego na koniec 2017 r. wyniosła 1 776,8 mld zł i była wyższa w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 4,1%. Sumę bilansową sektora bankowego wypracowały głównie banki komercyjne, w których posiadaniu było – podobnie jak przed rokiem – 92,7% aktywów ogółem, zaś banki spółdzielcze dysponowały 7,3% aktywów sektora bankowego w Polsce.

Wykres 13. Suma bilansowa według grup banków
Chart 13. Balance sheet total by banking groups

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

Najwyższą dynamikę aktywów w 2017 r. wobec roku poprzedniego odnotowano w bankach hipotecznych (wzrost wartości sumy bilansowej o 43,4%), w bankach samochodowych (wzrost o 17,9%) oraz w bankach spółdzielczych (wzrost o 7,9%). W pozostałych wyróżnionych grupach banków nie odnotowano spadku wartości aktywów. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów zgromadziło 47,1% aktywów sektora bankowego (o 0,6 p. proc. mniej niż przed rokiem) w kwocie 836,6 mld zł. W 2017 r. aktywa tych banków zwiększyły się o 2,8% wobec 2016 r.

W strukturze aktywów banków w końcu 2017 r. najbardziej znaczącą pozycję stanowiły kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy), których udział w sumie bilansowej stanowił 69,6%, zaś wartość wyniosła 1 236,6 mld zł. W stosunku do roku poprzedniego wzrosła ona o 3,5%.

Kredyty i pożyczki stanowiły 97,1% wartości kredytów i innych należności, kształtując się na poziomie 1 201,1 mld zł, notując wzrost o 3,7% wobec 2016 r. W 2017 r. banki komercyjne udzieliły 92,3% wszystkich kredytów i pożyczek (podobnie jak przed rokiem), a ich wartość wzrosła o 3,4%, osiągając kwotę 1 108,3 mld zł. Wartość kredytów i pożyczek udzielonych przez banki spółdzielcze wyniosła 92,8 mld zł, czyli o 6,6% więcej niż przed rokiem. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów osiągnęły wartość kredytów i pożyczek na poziomie 560,4 mld zł, przy wzroście 3,7% tej wartości w relacji do roku poprzedniego. Najwyższy wzrost kredytów i pożyczek w 2017 r. wystąpił w przypadku banków hipotecznych (43,6%) oraz banków samochodowych (o 15,2%)

Największą część kredytów i pożyczek¹⁹ stanowiły w badanym okresie kredyty i pożyczki dla sektora niefinansowego (81,7%), a ich wartość na koniec 2017 r. wyniosła 981,8 mld zł, tj. o 3,2% więcej niż w roku poprzednim. Banki komercyjne udzieliły 93,7% wszystkich kredytów i pożyczek dla sektora niefinansowego, a udział pięciu banków komercyjnych o największej wartości aktywów wyniósł 48,4%.

¹⁹ Kredyty i pożyczki według sektorów i według ich przeznaczenia podano w wartości brutto, czyli niepomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów; wielkość ta nie zawiera innych należności tj. gwarancji, poręczeń, akredytów oraz należności z tytułu przekroczenia salda zdefiniowanego w umowie kredytowej na rachunku bieżącym i rachunku karty kredytowej.

Tablica 18. Podstawowe dane dotyczące sektora bankowego
Table 18. Basic data on the Polish banking sector

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2013	2014	2015	2016	2017	
	w mln zł <i>in mln zł</i>					2016=100
Suma bilansowa <i>Balance sheet total</i>	1 404 736	1 529 279	1 594 968	1 706 341	1 776 793	104,1
Kredyty i pożyczki <i>Loans and advances</i>	970 071	1 035 861	1 100 706	1 158 652	1 201 065	103,7
w tym dla sektora niefinansowego <i>of which non-financial sector</i>	785 774	838 269	899 966	951 385	981 829	103,2
kredyty na nieruchomości <i>real estate loans</i>	398 057	420 023	451 821	472 360	470 157	99,5
gospodarstwa domowe <i>households</i>	344 014	364 137	389 269	408 027	405 155	99,3
przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	49 647	51 154	57 481	58 935	59 268	100,6
pozostałe kredyty ^{a,b} <i>other loans^{a,b}</i>	397 210	420 090	447 551	472 194	505 631	107,1
gospodarstwa domowe <i>households</i>	197 648	207 877	220 257	231 745	245 109	105,8
przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	198 717	211 332	226 367	239 425	259 374	108,3
Depozyty <i>Deposits</i>	974 109	1 040 949	1 110 092	1 206 509	1 261 899	104,6
w tym sektora niefinansowego <i>of which non-financial sector</i>	771 318	849 253	933 403	1 021 120	1 062 464	104,0
gospodarstwa domowe ^c <i>households</i>	543 306	600 772	659 301	722 846	752 454	104,1
przedsiębiorstwa ^c <i>enterprises</i>	209 729	229 402	253 306	274 938	284 942	103,6
Kapitał własny <i>Equity</i>	152 965	166 010	175 182	183 731	203 905	111,0
Wynik działalności bankowej, w tym z tytułu: <i>Result on banking activity, of which from:</i>	55 447	57 619	55 770	59 141	61 888	104,6
odsetek <i>interest</i>	34 686	37 098	35 219	37 906	42 495	112,1
opłat i prowizji <i>fee and commission</i>	13 423	13 775	13 289	12 585	13 729	109,1
Wynik finansowy netto roku bieżącego <i>Profit or loss for the year</i>	15 146	15 882	12 788	13 841	13 671	98,8
zysk netto <i>net profit</i>	15 477	16 165	13 391	14 433	14 608	101,2
strata netto <i>net loss</i>	331	284	603	593	937	158,0
Udział należności z utratą wartości, w należnościach od sektora niefinansowego (w %) <i>Share of loans and advances with impairment in loans and advances of non-financial sector (in %)</i>	8,5	8,1	7,5	7,1	6,8	x

a Wartość bilansowa brutto (Portfel B), b Bez instrumentów dłużnych i innych należności, c Bez depozytów zablokowanych i depozytów z terminem wypowiedzenia.
a Gross carrying amount (Portfolio B), b Except debt instrument and other advances, c Except blocked deposits and deposits redeemable at notice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

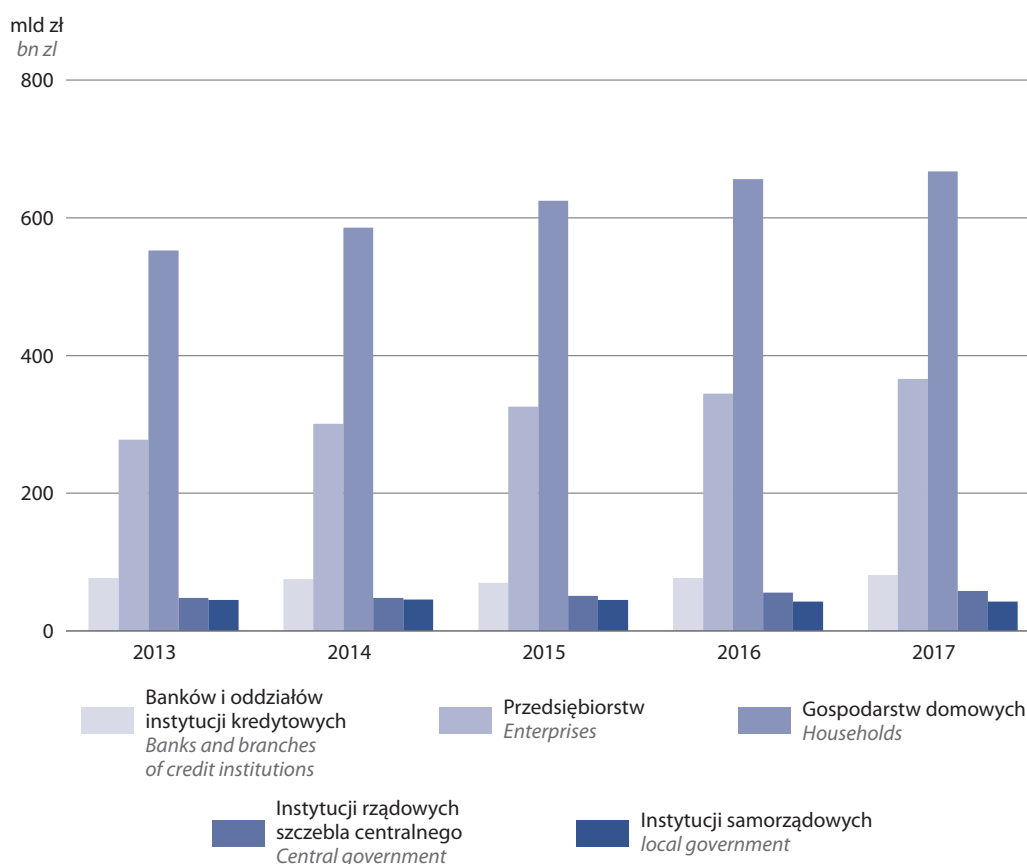
W końcu 2017 r. kredyty na nieruchomości stanowiły 47,9% kredytów i pożyczek dla sektora niefinansowego udzielonych przez sektor bankowy. W 2017 r. ich wartość spadła nieznacznie o 0,5% i na koniec roku wyniosła 470,2 mld zł, z czego 98,8%, czyli 464,4 mld zł banki udzieliły gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom. Przeważającą część kredytów na nieruchomości (86,2%) banki udzieliły gospodarstwom domowym. Ich wartość wyniosła 405,2 mld zł. Kredyty na nieruchomości dla przedsiębiorstw wyniosły 59,3 mld zł, o 0,6% więcej niż przed rokiem. Głównym kierunkiem przeznaczenia kredytów na nieruchomości gospodarstw domowych było finansowanie zakupu nieruchomości mieszkaniowych (390,9 mld zł). W wartości tych kredytów 66,3% stanowiły kredyty nominowane w złotychkach, 27,4% we frankach szwajcarskich, a 6,0% w euro.

Pozostałe kredyty sektora niefinansowego na koniec 2017 r. wyniosły 505,6 mld zł i ich wartość wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 7,1%. Niemal połowę (48,5%) pozostałych kredytów banki udzieliły gospodarstwom domowym, a ich wartość wyniosła 245,1 mld zł, z czego 58,4%, czyli 143,1 mld zł (o 8,8% więcej niż przed rokiem) przeznaczone było na cele konsumpcyjne. Z portfela pozostałych kredytów banki udzieliły przedsiębiorstwom kredyty na kwotę 259,4 mld zł. Dominującymi kierunkami ich przeznaczenia były kredyty operacyjne (50,0%) w kwocie 129,6 mld zł (wzrost o 6,0% w stosunku do roku poprzedniego) oraz kredyty inwestycyjne (48,4%) o wartości 125,6 mld zł, czyli o 10,5% większej niż przed rokiem. W sumie kredytów inwestycyjnych dla przedsiębiorstw 45,2% stanowiły kredyty udzielone podmiotom dużym.

Udział kredytów z utratą wartości w kredytach dla sektora niefinansowego zmniejszył się i na koniec 2017 r. wyniósł 6,8%, czyli o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem, utrzymując trend spadkowy od 2012 r.

Wykres 14. Kredyty polskiego sektora bankowego

Chart 14. Loans of the Polish banking sector

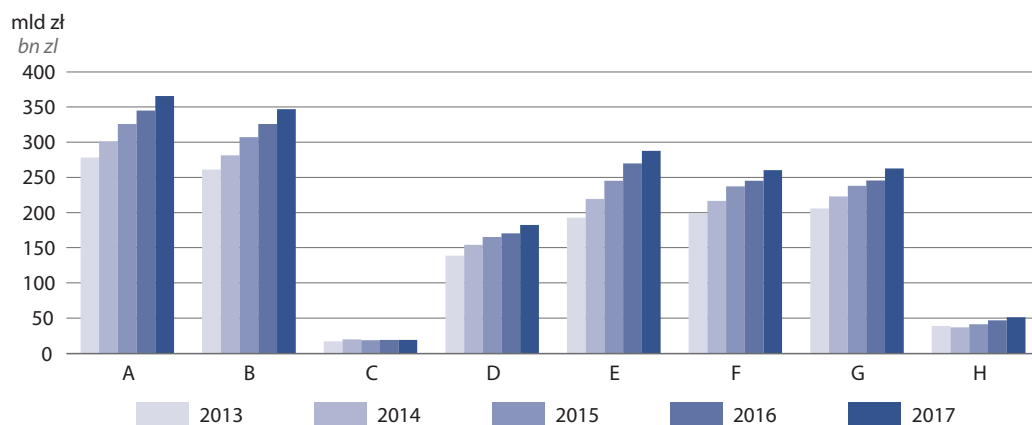

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Oprócz kredytów i innych należności znaczącą pozycję w aktywach sektora bankowego w 2017 r. stanowiły aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, których udział w sumie bilansowej wyniósł 18,5%, co stanowiło kwotę 328,1 mld zł. W porównaniu do poprzedniego roku ich wartość wzrosła o 7,8%. W aktywach banków komercyjnych znajdowało się 97,9% tych aktywów finansowych, z czego 149,8 mld zł (46,6%) było w posiadaniu pięciu banków komercyjnych o największej wartości aktywów. W 2017 r. najwyższy udział (98,3%) w aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży miały instrumenty dłużne, ich wartość wyniosła 322,5 mld zł i była wyższa o 8,2% w porównaniu do 2016 r. Wśród instrumentów dłużnych udział 72,0% ich wartości stanowiły instrumenty sektora instytucji rządowych i samorządowych, natomiast 25,7% podmiotów sektora finansowego.

Wykres 15. Kredyty dla przedsiębiorstw wg grup banków

Chart 15. Loans to enterprises by banking groups

A – Sektor bankowy
Banking sector

B – Banki komercyjne
Commercial banks

C – Banki spółdzielcze
Cooperative banks

D – Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów
Five commercial banks with the largest value of assets

E – Banki prowadzące usługi powiernicze
Banks conducting custodian services

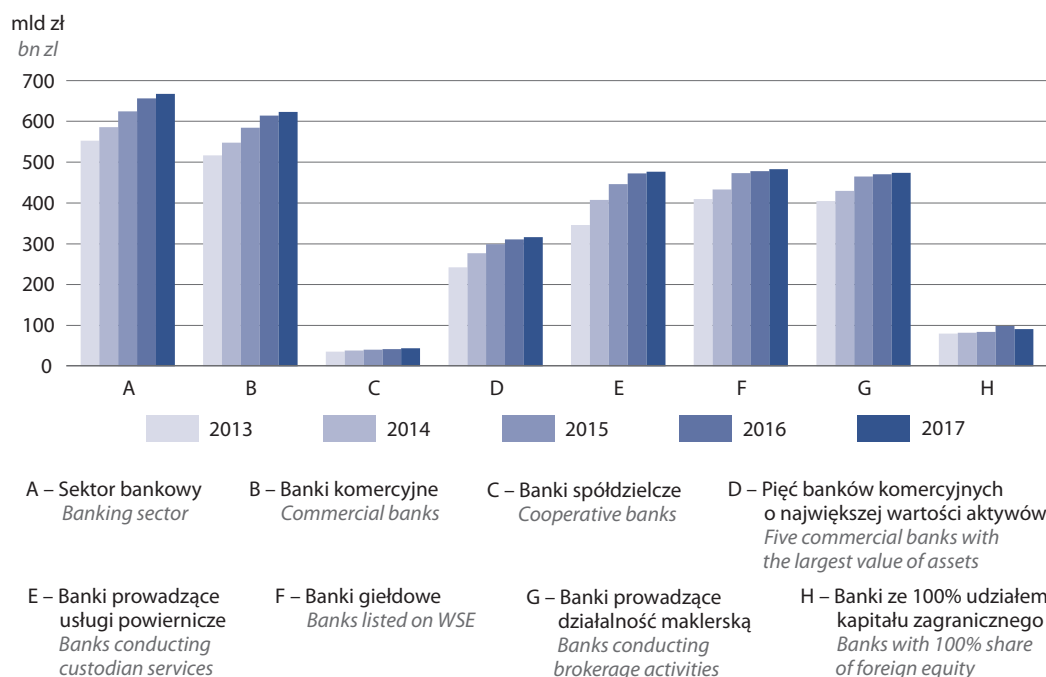
F – Banki giełdowe
Banks listed on WSE

G – Banki prowadzące działalność maklerską
Banks conducting brokerage activities

H – Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego
Banks with 100% share of foreign equity

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

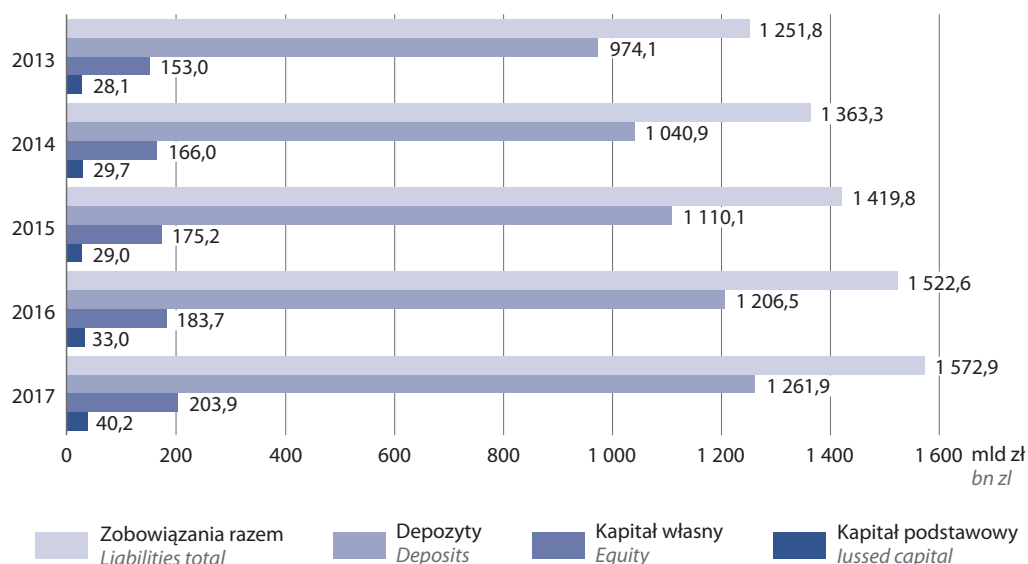
Wykres 16. Kredyty gospodarstw domowych wg grup banków
 Chart 16. *Loans for households by banking groups*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

Główną pozycję pasywów polskiego sektora bankowego stanowiły zobowiązania. Na koniec 2017 r. wyniosły one 1 572,9 mld zł i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły o 3,3%. Stanowiły one, podobnie jak w poprzednim roku, 88,5% ogólnej kwoty pasywów. Najwyższą dynamikę zobowiązań odnotowano w bankach hipotecznych (wzrost o 45,2%) oraz w bankach samochodowych (wzrost o 17,2%). Na grupę banków komercyjnych przypadało 92,5% zobowiązań sektora bankowego, zaś pozostałe 7,5% na banki spółdzielcze.

Wykres 17. Pasywa polskiego sektora bankowego
 Chart 17. Liabilities and equity the Polish banking sector

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

Główną pozycją zobowiązań banków były zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Ich udział na koniec 2017 r. wyniósł 95,7%, co stanowiło kwotę 1 505,0 mld zł (wzrost o 3,4% wobec 2016 r.). W zobowiązaniach tych depozyty stanowiły 83,8%, osiągając wartość 1 261,9 mld zł.

Na koniec 2017 r. udział depozytów w pasywach sektora bankowego wyniósł 71,0%, a wartość ich wzrosła o 4,6% wobec 2016 r. Największą część depozytów (84,2%) stanowiły depozyty sektora niefinansowego o wartości 1 062,5 mld zł, czyli o 4,0% większej niż przed rokiem. Większość tych depozytów zostało ulokowanych w bankach komercyjnych (90,0%). Wartość depozytów sektora niefinansowego w pięciu bankach komercyjnych o największej wartości aktywów ukształtowała się na poziomie 579,8 mld zł, co stanowiło 54,6% depozytów sektora niefinansowego.

Tempo wzrostu wartości depozytów sektora niefinansowego w 2017 r. było większe w bankach spółdzielczych (8,9%), niż w bankach komercyjnych (3,5%). Wśród wyróżnionych grup banków komercyjnych relatywnie największy wzrost depozytów odnotowano w bankach ze 100% udziałem kapitału zagranicznego (4,5%).

Struktura walutowa depozytów sektora niefinansowego w 2017 r. pozostała stabilna: 86,2% stanowiły depozyty złotowe (o 1,1 p. proc. mniej niż przed rokiem), 9,2% to udział depozytów w EUR (o 0,6 p. proc. więcej niż rok wcześniej), a pozostałe 4,6% – to depozyty w innych niż EUR walutach obcych (o 0,5 p. proc. więcej niż w 2016 r.).

Największy udział w depozytach sektora niefinansowego miały depozyty gospodarstw domowych. Ich udział na koniec 2017 r. wyniósł 70,8%. Wartość depozytów gospodarstw domowych wzrosła w badanym okresie o 4,1%, osiągając kwotę 752,4 mld zł.

Najwyższy udział depozytów gospodarstw domowych w wartości depozytów sektora niefinansowego wystąpił w przypadku banków spółdzielczych wyniósł 89,0%. W przypadku banków komercyjnych było to 68,8%, a w pięciu bankach komercyjnych o największej wartości aktywów udział ten stanowił 70,2%.

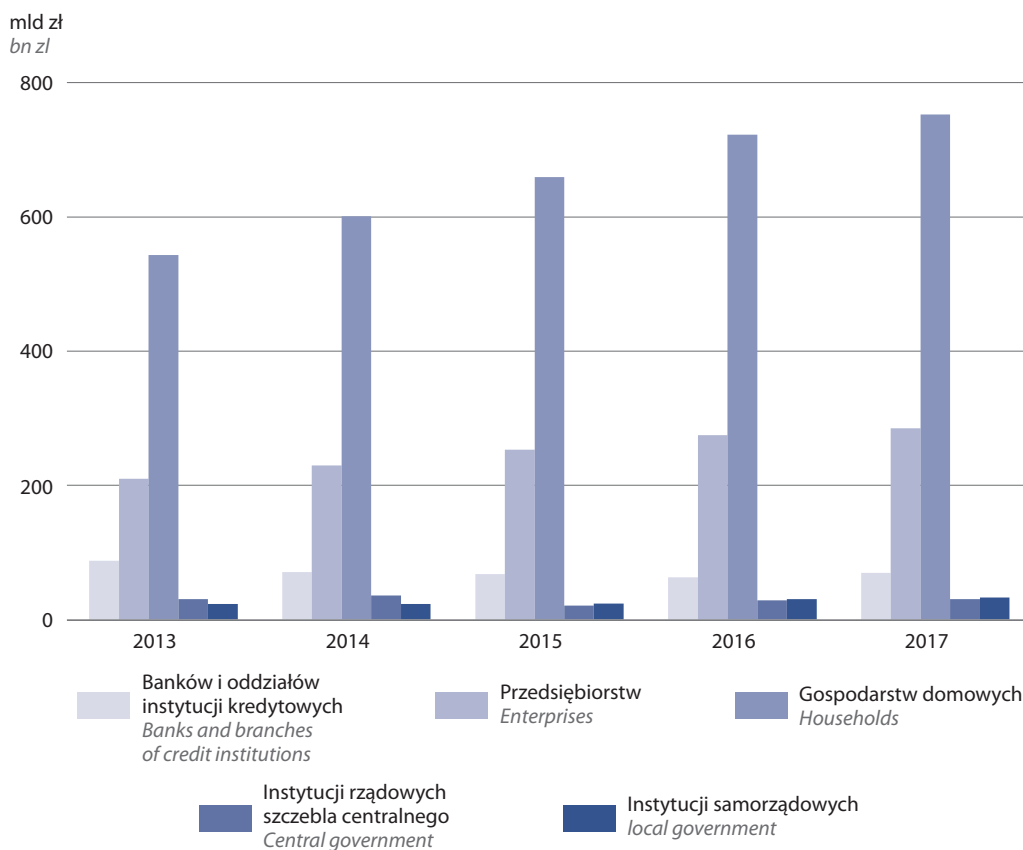
Depozyty przedsiębiorstw stanowiły 26,8% depozytów sektora niefinansowego, a ich wartość na koniec 2017 r. wyniosła 284,9 mld zł, czyli o 3,6% więcej niż rok wcześniej. Najwyższy wzrost depozytów przedsiębiorstw wystąpił w bankach spółdzielczych (o 10,9%) oraz w bankach ze 100% udziałem kapitału zagranicznego (o 6,4%).

Wartość depozytów sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2017 r. wyniosła 69,0 mld zł, czyli o 8,6% więcej niż rok wcześniej. Wynikało to ze wzrostu depozytów w walucie krajowej (o 18,4%).

Depozyty sektora finansowego na koniec 2017 r. wyniosły 130,0 mld zł i były o 7,3% wyższe niż przed rokiem, zaś ich udział w depozytach ogółem wyniósł 10,3% (wobec 10,1% w 2016 r.). W strukturze walutowej depozytów sektora finansowego zwiększył się udział depozytów w euro (o 1,1 p. proc. do poziomu 15,3%) oraz udział depozytów w walucie krajowej do poziomu 78,0% (wzrost o 0,1 p. proc.).

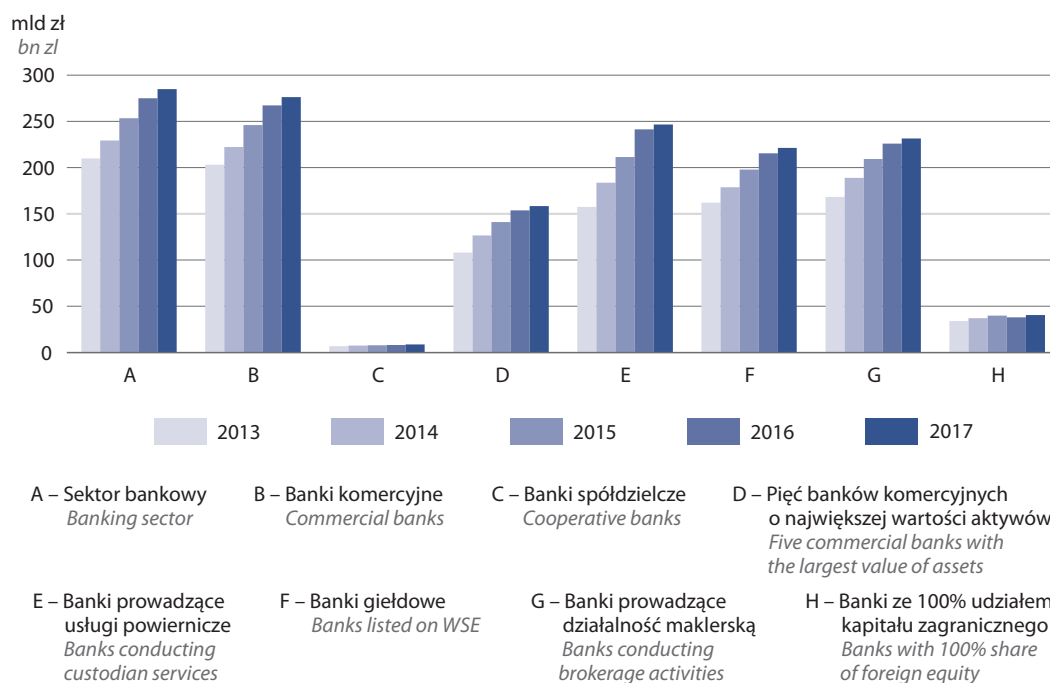
Wykres 18. Depozyty polskiego sektora bankowego

Chart 18. Deposits the Polish banking sector

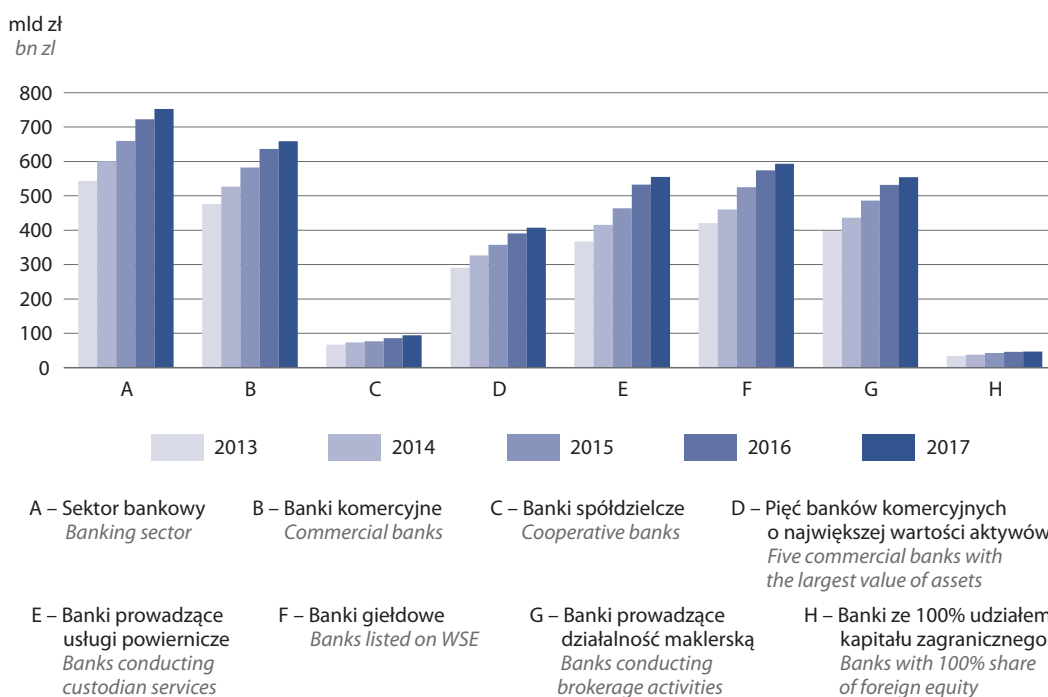
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Wykres 19. Depozyty przedsiębiorstw według grup banków
 Chart 19. Deposits of enterprises by banking groups

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

Wykres 20. Depozyty gospodarstw domowych wg grup banków
 Chart 20. Deposits of households by banking groups

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

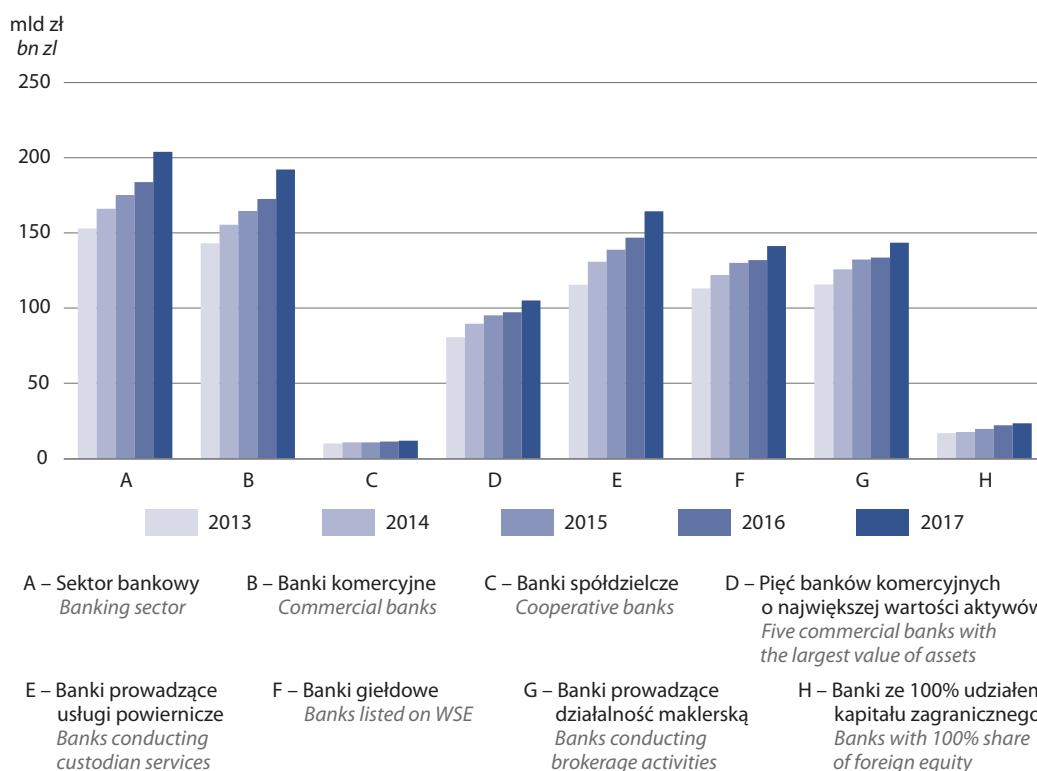
Kapitały sektora bankowego w Polsce na koniec 2017 r. wyniosły 203,9 mld zł i zwiększyły się o 11,0%, czyli o 20,2 mld zł w stosunku do roku poprzedniego. Udział kapitałów w pasywach banków pozostał stabilny na poziomie 11,5%. Kapitały banków komercyjnych wyniosły 192,1 mld zł, a ich udział w kapitałach sektora bankowego nieznacznie zwiększył się w stosunku do roku 2016 i wyniósł 94,2% (o 0,3 p. proc.). Kapitały banków spółdzielczych na koniec 2017 r. osiągnęły wartość 11,8 mld zł i w stosunku do roku poprzedniego ich wartość zwiększyła się o 5,8%.

We wszystkich z wyróżnionych grup banków wystąpił przyrost kapitałów. Wzrost kapitału własnego w 2017 r. był najwyższy w bankach hipotecznych (25,1%), w bankach samochodowych (19,4%) oraz w bankach prowadzących usługi powiernicze (12,0%). Natomiast w bankach ze 100% udziałem kapitału zagranicznego wyniósł 6,2%, w grupie pięciu banków o największej wartości aktywów kształtował się na poziomie 8,0%, a w bankach giełdowych osiągnął poziom 7,1% oraz w bankach prowadzących działalność maklerską 7,4%.

Struktura kapitałów sektora bankowego w 2017 r. uległa niewielkim zmianom w porównaniu do roku 2016. Największą ich część (46,9%) stanowiły kapitały zapasowe, których wartość wyniosła 95,5 mld zł, a ich udział w kapitałach banków ogółem był większy o 1,0 p. proc. niż przed rokiem. Kapitał podstawowy stanowił 19,7% kapitałów sektora bankowego i na koniec 2017 r. wyniósł 40,1 mld zł. Kapitały rezerwowe banków w 2017 r. były niższe od wartości kapitału podstawowego. Kapitał rezerwowy banków na koniec badanego okresu wyniósł 38,7 mld zł, co stanowiło 19,0% udziału w kapitałach sektora bankowego (spadek o 0,2 p. proc.).

Wykres 21. Wartość kapitału własnego według grup banków

Chart 21. Value of equity capital by banking groups

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
 Source: own elaboration based on data of the NBP.

Rachunek zysków i strat

Profit and Loss Account

Przychody z działalności operacyjnej sektora bankowego na koniec 2017 r. wyniosły 148,7 mld zł i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyły się o 2,2%, czyli o 3,3 mld zł. Banki komercyjne wypracowały 95,4% wymienionych przychodów, na kwotę 141,8 mld zł (o 2,7% niższą niż przed rokiem). Przychody z działalności operacyjnej banków spółdzielczych na koniec 2017 r. wyniosły 6,9 mld zł i były o 10,6% większe niż rok wcześniej. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów osiągnęło przychody z działalności operacyjnej w wysokości 89,7 mld zł, co stanowiło 60,3% przychodów banków ogółem, zmniejszając swój udział w rynku o 2,9 p. proc.

Główną składową przychodów z działalności operacyjnej były przychody z działalności bankowej (59,4%), które na koniec 2017 r. wyniosły 88,4 mld zł i w relacji do roku poprzedniego zwiększyły się o 7,3%. Najważniejszymi źródłami przychodów z działalności bankowej były przychody z tytułu odsetek (udział 65,7%) oraz przychody z tytułu opłat i prowizji (udział 20,2%).

Przychody z tytułu odsetek na koniec 2017 r. wyniosły 58,0 mld zł i były większe o 4,3 mld zł (7,9%) niż przed rokiem. Na kwotę tę złożyły się głównie odsetki od kredytów i innych należności (łącznie z leasingiem finansowym), które w badanym okresie wyniosły 48,3 mld zł (o 8,5% więcej niż przed rokiem), co stanowiło 83,3% przychodów z tytułu odsetek. Drugim znaczącym źródłem przychodów z tytułu odsetek (10,5% tychże przychodów) były odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które na koniec 2017 r. wyniosły 6,2 mld zł i w relacji do roku poprzedniego wzrosły o 7,9%. Natomiast koszty z tytułu odsetek wyniosły na koniec 2017 r. 15,5 mld zł – o 2,0% mniej niż przed rokiem. W rezultacie wynik z tytułu odsetek ukształtował się na poziomie 42,5 mld zł i był wyższy o 12,1% w zestawieniu z rokiem 2016.

Na przychody z działalności bankowej znaczący wpływ miały m.in. przychody z tytułu opłat i prowizji, które w 2017 r. wyniosły 17,9 mld zł – o 9,0% (1,5 mld zł) więcej niż w 2016 r. Natomiast koszty z tytułu opłat i prowizji były wyższe o 8,6% (0,3 mld zł) i na koniec badanego okresu wyniosły 4,2 mld zł. W efekcie wynik z tytułu opłat i prowizji ukształtował się na poziomie 13,7 mld zł, odnotowując wzrost o 9,1% (1,1 mld zł) w relacji do roku poprzedniego.

Koszty działalności operacyjnej na koniec 2017 r. wyniosły 130,3 mld zł i w porównaniu z rokiem 2016 zmniejszyły się o 2,7%. Banki komercyjne były odpowiedzialne za 95,4% tych kosztów w kwocie 124,3 mld zł – o 3,3% mniej niż przed rokiem. Udział banków spółdzielczych w kosztach działalności operacyjnej sektora bankowego wyniósł 4,6%, co stanowiło 6,0 mld zł. Kwota ta zwiększyła się w porównaniu do poprzedniego roku o 9,6%.

Jednym z głównych komponentów kosztów działalności operacyjnej były koszty działalności bankowej, które wyniosły 26,5 mld zł. Udział kosztów działalności bankowej w kosztach działalności operacyjnej na koniec 2017 r. wyniósł 20,3%. Wartość tych kosztów zwiększyła się w porównaniu do roku poprzedniego o 13,9%, czyli o 3,2 mld zł.

Wynik działalności bankowej na koniec 2017 r. wyniósł 61,9 mld zł i był o 4,6% wyższy niż przed rokiem. Banki spółdzielcze odnotowały wyższy wzrost wyniku działalności bankowej, który wyniósł 7,1%, w porównaniu do 4,4% w przypadku wyniku banków komercyjnych.

Poziom kosztów działalności operacyjnej banków był również kształtowany przez koszty działania banków i amortyzację oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat. Koszty działania banków w 2017 r. wyniosły 32,9 mld zł i w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyły się o 4,3%. Połowę kosztów stanowiły (49,6%) koszty ogólnego zarządu, a kwota wyniosła 16,3 mld zł i była o 2,9% wyższa niż przed rokiem. Pozostałą część (50,4%) kosztów działania banków stanowiły koszty pracownicze, których wartość na koniec 2017 r. wyniosła 16,6 mld zł – o 5,7% więcej niż w 2016 r.

Wartość amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wyniosła 2,9 mld zł, czyli o 1,2% więcej niż przed rokiem. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat wyniosły 8,4 mld zł, tj. o 8,6% więcej niż rok wcześniej. Główną składową tych odpisów były odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu (łącznie z leasingiem finansowym), których saldo zwiększyło się w 2017 r. o 10,2%, notując wartość 8,3 mld zł.

Wynik z działalności operacyjnej sektora bankowego na koniec 2017 r. wyniósł 18,4 mld zł, czyli o 2,1% więcej niż przed rokiem. Banki komercyjne wypracowały 95,2% tego wyniku w kwocie 17,5 mld zł. W bankach spółdzielczych wynik z działalności operacyjnej wyniósł 0,9 mld zł i był wyższy o 17,6% niż przed rokiem. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów wypracowało 67,0% wyniku z działalności operacyjnej sektora bankowego w kwocie 12,3 mld zł, o 1,8% więcej niż w 2016 r.

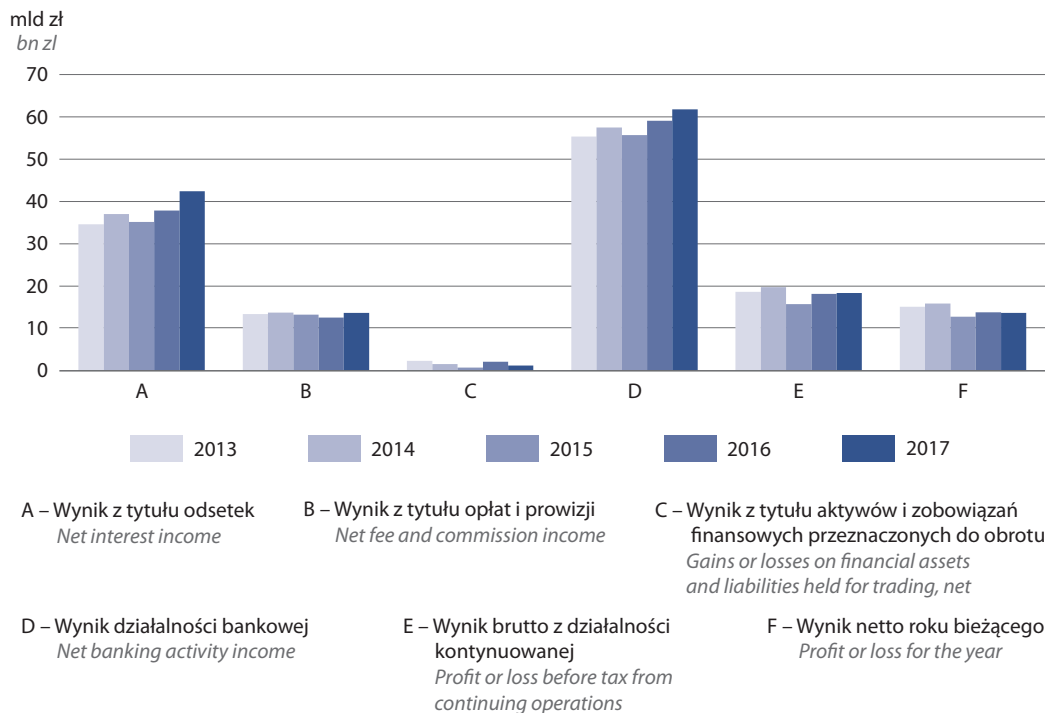
Wynik finansowy brutto z działalności kontynuowanej sektora bankowego na koniec 2017 r. wyniósł 18,4 mld zł, w porównaniu z 18,2 mld zł w 2016 r. (wzrost o 0,9%). Obciążenie wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym dotyczącym działalności kontynuowanej wyniosło 4,7 mld zł i w relacji do 2016 r. zwiększyło się o 13,3%. Relacja podatku dochodowego do zysku brutto z działalności kontynuowanej w całym sektorze bankowym w 2017 r. wyniosła 25,7%.

Wynik finansowy netto sektora bankowego na koniec 2017 r. wyniósł 13,7 mld zł i był o 1,2% niższy niż rok wcześniej. Zysk netto ukształtował się na poziomie 14,6 mld zł – o 1,2% wyższym niż przed rokiem, zaś strata netto wyniosła 0,9 mld zł, zwiększając swój poziom o 58,0%. Stratę netto poniosło 5 krajowych banków komercyjnych²⁰, 8 oddziałów instytucji kredytowych oraz 10 banków spółdzielczych.

Banki komercyjne wypracowały 95,4% wyniku finansowego netto sektora bankowego. Wynik finansowy netto banków komercyjnych na koniec 2017 r. wyniósł 13,1 mld zł, natomiast banków spółdzielczych ukształtował się na poziomie 0,6 mld zł. Wynik finansowy banków spółdzielczych zwiększył się o 16,4%, natomiast w bankach komercyjnych zmniejszył się o 1,9%. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów zarejestrowało wynik finansowy netto w wysokości 9,2 mld zł (o 4,3% niższy niż w 2016 r.), co stanowiło 67,5% wyniku netto sektora bankowego.

Wykres 22. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat sektora bankowego

Chart 22. Selected items of income statement of the Polish banking sector

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

²⁰ Banki mające siedzibę w Polsce i działające w formie spółki akcyjnej lub banku państwowego.

2.6. Wskaźniki rentowności sektora bankowego

2.6. Profitability indicators of the Polish banking sector

Na skutek wzrostu wartości aktywów i kapitałów własnych przy jednoczesnym spadku wyniku finansowego netto²¹ wskaźniki rentowności sektora bankowego uległy w 2017 r. obniżeniu. Wskaźnik rentowności kapitału (ROE) sektora bankowego w 2017 r. wyniósł 7,05% i był o 0,66 p. proc. niższy niż rok wcześniej. Banki komercyjne jako całość, jak i grupy tych banków składające się z największych banków, odnotowały spadek wskaźnika ROE. Wzrost wskaźnika ROE zanotowano jedynie w przypadku banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego (o 1,42 p. proc.) oraz banków samochodowych (o 1,89 p. proc.). W bankach komercyjnych wskaźnik rentowności kapitału własnego wyniósł 7,15% (o 0,74 p. proc. mniej), natomiast w bankach spółdzielczych 5,53% (o 0,54 p. proc. więcej).

Efektywność sektora bankowego w obszarze rentowności aktywów ogółem (ROA) w 2017 r. uległa pogorszeniu i wyniosła 0,78% (wobec 0,84% w 2016 r.). Spadek wskaźnika rentowności aktywów w 2017 r. wystąpił w bankach komercyjnych jako całość (o 0,06 p. proc.) oraz w większości z wyróżnionych podgrup. Wzrost wskaźnika ROA zanotowano jedynie w przypadku banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego (o 0,16 p. proc.) oraz banków samochodowych (o 0,18 p. proc.). W bankach komercyjnych wskaźnik ROA wyniósł 0,81%, zaś w bankach spółdzielczych 0,50% (o 0,02 p. proc. więcej).

Tablica 19. Wskaźniki rentowności aktywów (ROA) i kapitału własnego (ROE) w polskim sektorze bankowym

Table 19. Profitability ratios of assets (ROA) and equity (ROE) in the Polish banking sector

Wyszczególnienie Specification	ROA w % in%					ROE w % in%				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Banki ogółem <i>Banks total</i>	1,10	1,08	0,82	0,84	0,78	10,11	9,96	7,50	7,71	7,05
Banki komercyjne <i>Commercial banks</i>	1,12	1,11	0,85	0,87	0,81	10,27	10,13	7,72	7,89	7,15
Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów <i>Five commercial banks with the largest value of assets</i>	1,58	1,44	1,19	1,21	1,12	12,42	11,72	9,75	10,03	9,13
Banki prowadzące usługi powiernicze <i>Banks conducting custodian services</i>	1,29	1,22	0,93	0,98	0,90	11,10	10,48	8,07	8,59	7,68
Banki giełdowe <i>Banks listed on WSE</i>	1,29	1,25	0,95	1,02	0,94	11,05	10,79	8,33	9,02	8,11
Banki prowadzące działalność maklerską <i>Banks conducting brokerage activities</i>	1,31	1,27	0,98	1,04	0,97	11,08	10,67	8,35	8,91	8,21
Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego <i>Banks with 100% share of foreign equity</i>	0,73	0,93	0,75	0,50	0,66	7,40	9,67	7,50	4,77	6,19
Banki samochodowe <i>Car banks</i>	1,37	1,19	1,54	1,74	1,92	7,76	7,41	10,12	12,54	14,43
Banki hipoteczne <i>Mortgage banks</i>	0,24	0,42	0,10	0,27	#	2,14	3,79	0,87	2,68	#
Banki spółdzielcze <i>Cooperative banks</i>	0,82	0,76	0,42	0,48	0,50	7,85	7,41	4,17	4,99	5,53

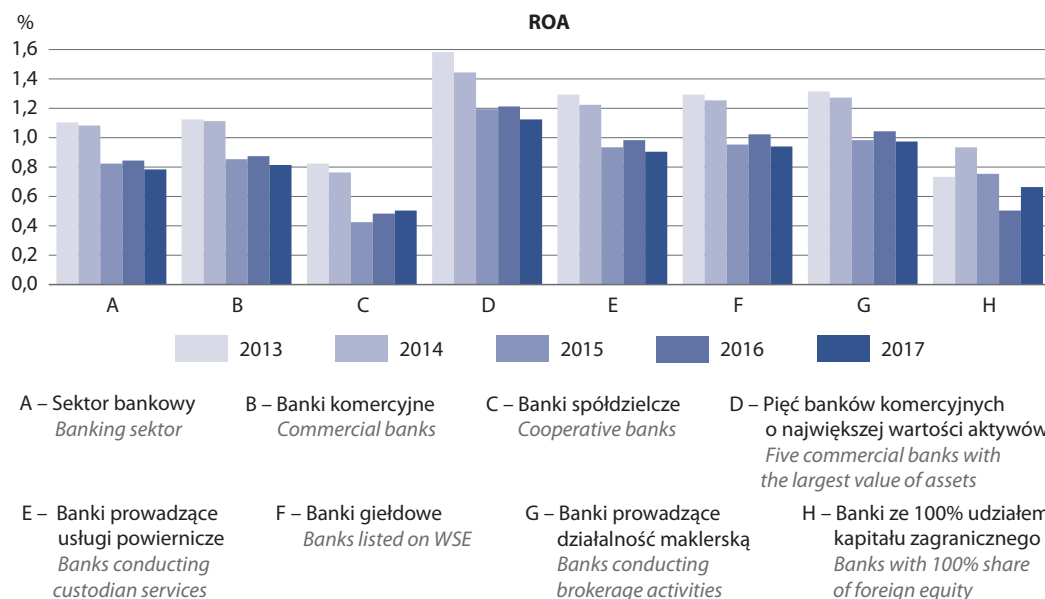
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.

Source: own elaboration based on data of the NBP.

21 Należy zwrócić uwagę, że w 2016 r. banki uzyskały jednorazowy dochód w wysokości 2,5 mld zł ze sprzedaży akcji VISA Europe Ltd. Ponadto, o jeden miesiąc krócej niż w 2017 r. obowiązywał podatek od niektórych instytucji finansowych. Wyeliminowanie wpływu tych dwóch czynników oznaczałoby, że uzyskany w 2017 r. wynik finansowy netto byłby o ok. 20% wyższy niż w 2016 r. KNF, Raport o sytuacji banków w 2017 r., (2018), Warszawa, s. 31.

Wykres 23. Wskaźnik rentowności aktywów (ROA) według grup banków

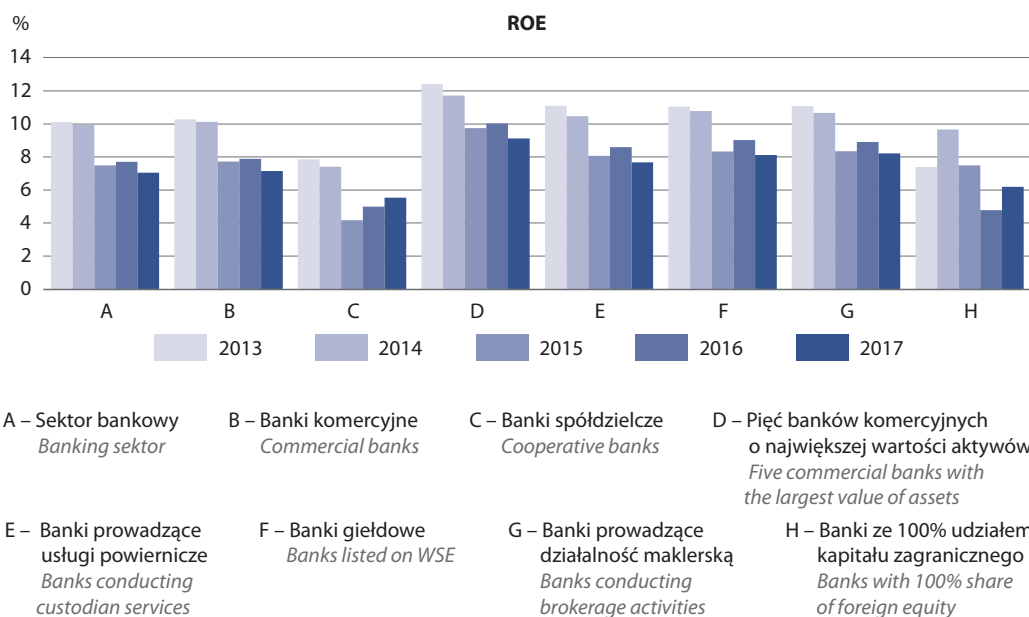
Chart 23. Profitability ratio of assets (ROA) by banking groups

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Wykres 24. Wskaźnik rentowności kapitału własnego (ROE) według grup banków

Chart 24. Profitability ratio of equity (ROE) by banking groups

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.
Source: own elaboration based on data of the NBP.

Uwagi metodologiczne

Prezentowane dane polskiego sektora bankowego pochodzą z systemu informacji statystycznej Narodowego Banku Polskiego i są zbierane od poszczególnych banków na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity ogłoszony w Dz. U. z 2017, poz. 1373, z późn. zm.), a także zgodnie z uchwałami Zarządu Narodowego Banku Polskiego w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego:

- za lata 2010-2011 – uchwałą nr 23/2003 z dnia 25 lipca 2003 r. (Dz. Urz. NBP z 2003 r. nr 16, poz. 26, z późn. zm.),
- za lata 2012-2016 – uchwałą nr 53/2011 z dnia 22 września 2011 r. (Dz. Urz. NBP z 2011 r. nr 14, poz. 15, z późn. zm.),
- za rok 2017 – uchwałą nr 71/2016 z dnia 22 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. NBP z 2017 r., poz. 1, z późn. zm.).

oraz odnośnie adekwatności kapitałowej za lata 2014-2017 – według Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z późn. zm.

Dane statystyczne za 2017 r. dotyczące sektora bankowego zostały przekazane przez Narodowy Bank Polski do Głównego Urzędu Statystycznego w dniu 10 sierpnia 2018 r. Dane te są odzwierciedleniem bazy danych na ten dzień, to znaczy, że nie uwzględniają ewentualnych korekt danych złożonych przez banki po tym terminie.

Prezentowane dane zawierają bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych, adekwatność kapitałową, strukturę kredytów i depozytów oraz dane o sieci dystrybucji i zatrudnienia. Dane zostały przedstawione dla całego polskiego sektora bankowego ogółem oraz w rozbiciu na szereg analitycznych grup banków. Grupy banków komercyjnych i spółdzielczych stanowią podstawowy podział sektora bankowego i łącznie składają się na grupę banków ogółem. Pozostałe grupy obejmują banki komercyjne charakteryzujące się określonym zakresem działalności, wartością aktywów lub faktem, że ich akcje są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Ze względu na to, że banki komercyjne mogą być zaklasyfikowane do kilku grup banków jednocześnie, dane z poszczególnych grup innych niż banki komercyjne i spółdzielcze nie sumują się do wartości ogółem.

O ile nie zaznaczono inaczej, pozostałe dane przedstawiono według stanu na 15 listopada 2018 r.

Methodological notes

Data presented for the Polish banking sector comes from statistical system of the National Bank of Poland, and is collected on the basis of The Act on the National Bank of Poland of August 29, 1997 as published in Dziennik Ustaw (Polish Journal of Laws) of 2017, item 1373 with further amendments, and according to resolutions of National Bank of Poland Board of Directors on method and detailed rules of transmitting information from banks to the National Bank of Poland concerning essential data for monetary policy and periodic assessment of monetary situation of state and financial situation of banks and risk of banking sector:

- for the years 2010-2011 – resolution no 23/2003 of July 25, 2003 (O. J. NBP of 2003, no 16, item 26 with further amendments),
- for the years 2012-2016 – resolution no 53/2011 of September 22, 2011 (O. J. NBP of 2011, no 14, item 15 with further amendments),
- for the year 2017 – resolution no 71/2016 of December 22, 2016 (O. J. NBP of 2017, item 1 with further amendments),

and on the capital adequacy for 2014-2017 – according to the Commission implementing regulation (EU) no 680/2014 of 16 April 2014 laying down implementing technical standards with regard to supervisory reporting of institutions according to Regulation (EU) no 575/2013 of the European Parliament and of the Council.

Statistical data for 2017 on a banking sector was transferred to the Central Statistical Office from the National Bank of Poland on August 10th 2018. Data reflects database on this day (cut-off date), and does not take into account changes made by individual banks after this term.

Data presented include: annual balance, income and cash flow statements, capital adequacy, structure of credits and deposits as well as the data about distribution network and employment. Data contained in publications presents information for all banking sector in Poland and in division into several analytic groups of banks. Commercial and cooperative groups of banks constitute the main division of banking sector and set for the group banks in total. Remaining groups of commercial banks are characterized by definite scale of performance, value of assets and banks, which are listed on Warsaw Stock Exchange. Commercial banks can be classified in more than one group at the same time, therefore the data from separate group (different than commercial and cooperatives banks group) is not summing up to the same value as total value for banking sector.

Unless otherwise stated, other data as of the 15th of November 2018.

Bibliografia

Bibliography

- EBC, Raport roczny 2017 r., (2018), Frankfurt.
- EBC, Raport roczny EBC z działalności nadzorczej 2017, (2018), Frankfurt.
- NBP, Ewidencja instytucji finansowych w Polsce, <https://ewib.nbp.pl/>
- GPW, Rocznik Giełdowy 2017, (2018), Warszawa.
- KNF, Raport o sytuacji banków w 2017 r., (2018), Warszawa.
- KNF, Raport o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na 31 grudnia 2017 r., (2018), Warszawa.
- KNF, Przegląd adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, (2018), Warszawa.
- KNF, Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2016 roku, (2017), Warszawa.
- KNF, Komunikat KNF ws. udzielenia zezwolenia na utworzenie Polskiego Banku Apeksowego SA, (2017), Warszawa MFW, World Economic Outlook, Kwiecień (2018), Waszyngton.
- MNB, Financial stability report, June 2018, (2018), Budapeszt.
- NBP, Raport roczny 2017. Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP, (2018), Warszawa.
- NBP, Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2017, (2018), Warszawa.
- NBP, Raport o stabilności systemu finansowego. Czerwiec 2018 r., (2018), Warszawa.
- ZBP, Raport NetB@nk, <http://zbp.pl/raporty/raport-netb-nk>
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (Dz.U. 2017 poz. 1068).

Spis baz danych

List of databases

Dane Związku Banków Polskich

Eurostat data

EBC, Statistical Data Warehouse

EBC, Raport roczny, ankes statystyczny

GPW, Rocznik giełdowy

KNF, Dane statystyczne

MFW, World Economic Outlook, database

MFW, World Economic Outlook, November 2018

NBP, Raport o stabilności systemu finansowego

Spis tablic aneksu statystycznego (dostępny w wersji elektronicznej w formacie XLS)

List of tables in statistical appendix (available only in the digital version in XLS format)

I. Banki ogółem

I. Banks, total

- Tablica 1. Banki ogółem – aktywa
Table 1. Banks, total – assets
- Tablica 2. Banki ogółem – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Banks, total – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki ogółem – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Banks, total – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki ogółem – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Banks, total – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki ogółem – pasywa
Table 5. Banks, total – liabilities
- Tablica 6. Banki ogółem – wartość depozytów
Table 6. Banks, total – value of deposits
- Tablica 7. Banki ogółem – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Banks, total – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki ogółem – rachunek zysków i strat
Table 8. Banks, total – income statement
- Tablica 9. Banki ogółem – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Banks, total – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki ogółem – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Banks, total – capital adequacy

II. Banki komercyjne

II. Commercial banks

- Tablica 1. Banki komercyjne – aktywa
Table 1. Commercial banks – assets
- Tablica 2. Banki komercyjne – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Commercial banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki komercyjne – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Commercial banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki komercyjne – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Commercial banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household

- Tablica 5. Banki komercyjne – pasywa
Table 5. Commercial banks – liabilities
- Tablica 6. Banki komercyjne – wartość depozytów
Table 6. Commercial banks – value of deposits
- Tablica 7. Banki komercyjne – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Commercial banks – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki komercyjne – rachunek zysków i strat
Table 8. Commercial banks – income statement
- Tablica 9. Banki komercyjne – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Commercial banks – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki komercyjne – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Commercial banks – capital adequacy

III. Banki spółdzielcze **III. Cooperative banks**

- Tablica 1. Banki spółdzielcze – aktywa
Table 1. Cooperative banks – assets
- Tablica 2. Banki spółdzielcze – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Cooperative banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki spółdzielcze – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Cooperative banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki spółdzielcze – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Cooperative banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki spółdzielcze – pasywa
Table 5. Cooperative banks – liabilities
- Tablica 6. Banki spółdzielcze – wartość depozytów
Table 6. Cooperative banks – value of deposits
- Tablica 7. Banki spółdzielcze – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Cooperative banks – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki spółdzielcze – rachunek zysków i strat
Table 8. Cooperative banks – income statement
- Tablica 9. Banki spółdzielcze – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Cooperative banks – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki spółdzielcze – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Cooperative banks – capital adequacy

IV. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów **IV. Five commercial banks with the largest value of assets**

- Tablica 1. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – aktywa
Table 1. Five commercial banks with the largest value of assets – assets
- Tablica 2. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Five commercial banks with the largest value of assets – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances

- Tablica 3. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Five commercial banks with the largest value of assets – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Five commercial banks with the largest value of assets – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – pasywa netto
Table 5. Five commercial banks with the largest value of assets – liabilities
- Tablica 6. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – wartość depozytów
Table 6. Five commercial banks with the largest value of assets – value of deposits
- Tablica 7. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Five commercial banks with the largest value of assets – value of deposits
- Tablica 8. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – rachunek zysków i strat
Table 8. Five commercial banks with the largest value of assets – income statement
- Tablica 9. Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Five commercial banks with the largest value of assets – cash flow statement
- Tablica 10.a Pięć banków komercyjnych o największej wartości aktywów – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Five commercial banks with the largest value of assets – capital adequacy

V. Banki prowadzące usługi powiernicze

V. Banks conducting custodian services

- Tablica 1. Banki prowadzące usługi powiernicze – aktywa
Table 1. Banks conducting custodian services – assets
- Tablica 2. Banki prowadzące usługi powiernicze – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Banks conducting custodian services – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki prowadzące usługi powiernicze – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Banks conducting custodian services – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki prowadzące usługi powiernicze – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Banks conducting custodian services – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki prowadzące usługi powiernicze – pasywa
Table 5. Banks conducting custodian services – liabilities
- Tablica 6. Banki prowadzące usługi powiernicze – wartość depozytów
Table 6. Banks conducting custodian services – value of deposits
- Tablica 7. Banki prowadzące usługi powiernicze – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Banks conducting custodian services – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki prowadzące usługi powiernicze – rachunek zysków i strat
Table 8. Banks conducting custodian services – income statement
- Tablica 9. Banki prowadzące usługi powiernicze – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Banks conducting custodian service – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki prowadzące usługi powiernicze – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Banks conducting custodian service – capital adequacy

VI. Banki giełdowe**VI. Banks listed on Warsaw Stock Exchange**

- Tablica 1. Banki giełdowe – aktywa
Table 1. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – assets
- Tablica 2. Banki giełdowe – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki giełdowe – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki giełdowe – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki giełdowe – pasywa
Table 5. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – liabilities
- Tablica 6. Banki giełdowe – wartość depozytów
Table 6. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – value of deposits
- Tablica 7. Banki giełdowe – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki giełdowe – rachunek zysków i strat
Table 8. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – income statement
- Tablica 9. Banki giełdowe – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Banks listed on Warsaw Stock Exchange – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki giełdowe – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Banks listed on Warsaw Stock Exchange – capital adequacy

VII. Banki prowadzące działalność maklerską**VII. Banks conducting brokerage activities**

- Tablica 1. Banki prowadzące działalność maklerską – aktywa
Table 1. Banks conducting brokerage activities – assets
- Tablica 2. Banki prowadzące działalność maklerską – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Banks conducting brokerage activities – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki prowadzące działalność maklerską – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Banks conducting brokerage activities – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki prowadzące działalność maklerską – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Banks conducting brokerage activities – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki prowadzące działalność maklerską – pasywa
Table 5. Banks conducting brokerage activities – liabilities

- Tablica 6. Banki prowadzące działalność maklerską – wartość depozytów
Table 6. Banks conducting brokerage activities – value of deposits
- Tablica 7. Banki prowadzące działalność maklerską – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Banks conducting brokerage activities – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki prowadzące działalność maklerską – rachunek zysków i strat
Table 8. Banks conducting brokerage activities – income statement
- Tablica 9. Banki prowadzące działalność maklerską – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Banks conducting brokerage activities – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki prowadzące działalność maklerską – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Banks conducting brokerage activities – capital adequacy

VIII. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego

VIII. Banks with 100% share of foreign equity

- Tablica 1. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – aktywa
Table 1. Banks with 100% share of foreign equity – assets
- Tablica 2. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Banks with 100% share of foreign equity – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Banks with 100% share of foreign equity – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Banks with 100% share of foreign equity – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – pasywa
Table 5. Banks with 100% share of foreign equity – liabilities
- Tablica 6. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – wartość depozytów
Table 6. Banks with 100% share of foreign equity – value of deposits
- Tablica 7. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Banks with 100% share of foreign equity – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – rachunek zysków i strat
Table 8. Banks with 100% share of foreign equity – income statement
- Tablica 9. Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Banks with 100% share of foreign equity – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki ze 100% udziałem kapitału zagranicznego – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Banks with 100% share of foreign equity – capital adequacy

IX. Banki samochodowe

IX. Car banks

- Tablica 1. Banki samochodowe – aktywa
Table 1. Car banks – assets
- Tablica 2. Banki samochodowe – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Car banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances

- Tablica 3. Banki samochodowe – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Car banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki samochodowe – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Car banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki samochodowe – pasywa
Table 5. Car banks – liabilities
- Tablica 6. Banki samochodowe – wartość depozytów
Table 6. Car banks – value of deposits
- Tablica 7. Banki samochodowe – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Car banks – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki samochodowe – rachunek zysków i strat
Table 8. Car banks – income statement
- Tablica 9. Banki samochodowe – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Car banks – cash flow statement
- Tablica 10.a Banki samochodowe – adekwatność kapitałowa
Table 10.a Car banks – capital adequacy

X. Banki hipoteczne

X. Mortgage banks

- Tablica 1. Banki hipoteczne – aktywa
Table 1. Mortgage banks – assets
- Tablica 2. Banki hipoteczne – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) oraz wartość odpisów na należności
Table 2. Mortgage banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) and value of impairment on loans and advances
- Tablica 3. Banki hipoteczne – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od przedsiębiorstw
Table 3. Mortgage banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for enterprises
- Tablica 4. Banki hipoteczne – wartość należności z Portfela B (wartość bilansowa brutto) od gospodarstw domowych
Table 4. Mortgage banks – loans and advances from Portfolio B (gross carrying amount) for household
- Tablica 5. Banki hipoteczne – pasywa
Table 5. Mortgage banks – liabilities
- Tablica 6. Banki hipoteczne – wartość depozytów
Table 6. Mortgage banks – value of deposits
- Tablica 7. Banki hipoteczne – wartość pozycji pozabilansowych
Table 7. Mortgage banks – value of off-balance sheet items
- Tablica 8. Banki hipoteczne – rachunek zysków i strat
Table 8. Mortgage banks – income statement
- Tablica 9. Banki hipoteczne – rachunek przepływów pieniężnych
Table 9. Mortgage banks – cash flow statement